İŞKUR

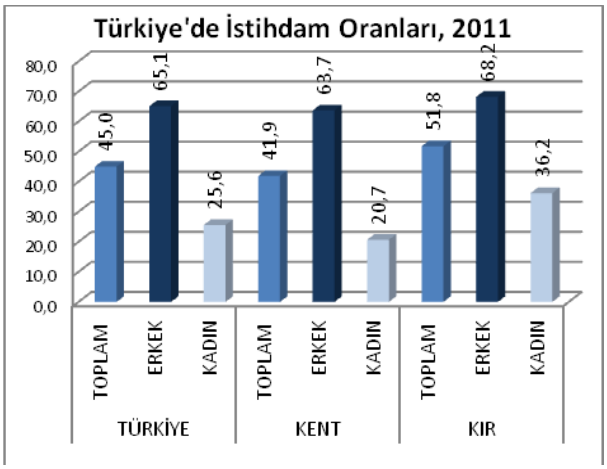

2012

KASTAMONU

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KASTAMONU ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

2012

SUNUŞ

İşsizlik ve istihdam sorunu dünyadaki birçok ülkede olduğu gibi ülkemizin de en önemli sosyo-ekonomik sorunlarından biridir. Bu sorunların çözümünde uygulanacak ulusal ve yerel politikalar bu sürecin kontrol altında tutulabilmesi açısından çok önemlidir.

Özellikle ekonomik kriz dönemlerinde etkisi daha çok hissedilen istihdam oranının azalışı ve bunun bir sonucu olarak ortaya çıkan işsizlik sorununun doğru bir şekilde tetkik edilebilmesi ve çözüm yollarının belirlenebilmesi işgücü piyasası analizlerinin yapılması ile mümkün olmaktadır. Mevcut işyerlerinin yapısı, beklentileri, sosyo-ekonomik durumu gibi etmenlerin toplu bir şekilde resminin çekilmesi ve bu alanlarda ortaya çıkabilecek sorunlara yönelik tedbirlerin alınması ile yeni yatırım ya da büyüme noktasında firmalara destek olunması önemlidir. İşgücü piyasası ile ilgili sorunların giderilmesi, yeni yatırımların ve planlanan desteklerin etkin bir şekilde yapılabilmesi için güncel verilere dayalı araştırmaların yapılması ve yapılan araştırmaların sürekli iyileştirilmesi gerekmektedir.

İşgücü Piyasası Analiz Raporunun yukarıda belirtilen etmenler göz önüne alındığında politika belirleyiciler, istihdamla ilgili kuruluşlar, meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, işverenler ile iş arayanlar açısından önemli katkılar sağlayacağını düşünmekteyiz. Yapılan analiz çalışması ile ilin işgücü piyasasına toplu olarak bir bakış sağlamak mümkündür.

Gerçekleştirilmiş olan bu faaliyetin, ilgili tüm soysal çevrelerin faydalanabileceği bir çalışma olması düşüncemiz doğrultusunda emeği ve katkısı geçen herkese teşekkür eder istihdama katkı sağlayacak faaliyetlere yol gösterici olmasını temenni ederim.

Erdoğan BEKTAŞ

Kastamonu Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu olarak istihdamın korunmasına, geliştirilmesine, yaygınlaştırılmasına ve işsizliğin önlenmesi faaliyetlerine yardımcı olmak temel amaçlarımız arasında yer almaktadır. Bu kapsamdaki amaçlarımıza ulaşmamız noktasında kullanılacak en önemli araçlarımızdan biri de işgücü piyasası ihtiyaç analizleridir.

İşgücü piyasası verilerinin, yerel ve ulusal bazda analiz edilmesi ve yorumlanması, mevcut duruma yönelik politikaların oluşturulması ve ileride ortaya çıkabilecek sorunlara çözümler üretilmesi noktasında önemlidir. Ayrıca; İşgücü Piyasası Analizleri, yatırımlar ve kapasite artırımlarına yönelik desteklerin planlanması ve yönlendirilmesine de katkı sağlamaktadır.

Türkiye İş Kurumu tarafından Türkiye genelinde 53.194 işyerinin ziyaret edilmesiyle gerçekleştirilen bu araştırmanın sonuçları ülkenin işgücü piyasası ile ilgili genel yapısının ortaya çıkarılmasında yol gösterici olacaktır. Bu bağlamda İl Müdürlüğümüz tarafından gerçekleştirilen 481 işyeri ziyareti sonucunda ortaya çıkan bu analiz raporu Kastamonu ilinde mevcut ihtiyaçların belirlenmesinde ve gelecek dönem istihdam eğilimlerinin tahmin edilmesinde rehber niteliği taşımaktadır.

Çalışma sonucunda özellikle işgücü yetiştirme faaliyetlerimizin şekillendirilmesinde önemli rol oynayacak bir doküman elde edilmiştir. İstihdama yönelik olarak açılacak kursların hangi alanlarda yoğunlaşabileceğini görmek ve bu alanlardaki ihtiyaçların karşılanması için yapılacak çalışmalar, istihdama doğrudan katkı sağlayacak ve işsizlik oranının azalmasına yardımcı olacaktır.

Bu çalışma kapsamında öncelikle ankete katılan özel sektör işyerlerimize, anket uygulamaları sırasındaki özverili çalışmaları ve raporun hazırlanıp nihai hale getirilmesindeki çalışmalarından dolayı değerli çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Adnan ARSLAN

İŞKUR İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ..... ***i***

ÖNSÖZ ..... ***i***

TABLOLAR LİSTESİ ..... ***iv***

ŞEKİLLER LİSTESİ ..... ***v***

KISALTMALAR ..... *vi*
YÖNETİCİ ÖZETİ *1*
GİRİŞ *1*
BİRİNCİ BÖLÜM *2*
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ *2*
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN *2*
1. EKONOMİK VERİLER *3*
1.1. İldeki Çalışan Sayısı: 3
1.2. Yatırım Teşvikleri ve Kamu Yatırımları: 4
1.3 İlin ve Bölgenin İhracat Durumu: 7
1.4. Rekabet Gücü Yüksek Sektörler: 9
1.5. Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler: 10
1.6. Açılan Kapanan İşyerleri: 11
2. NÜFUS VERİLERİ *12*
2.1 Yaş Gruplarına Göre Nüfus 12
2.2 Kentsel/Kırsal Nüfus 14
2.3 Göç 16
3. EĞİTİM VERİLERİ *17*
3.1 Nüfusun Öğrenim Durumu: 17
3.2 Öğrenci Sayısı 17
4. GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ: *18*
4.1. Türkiye Geneli İşsizlik Oranları: 18
4.2. Kastamonu İli İşsizlik Oranları: 19
5. İŞKUR VERİLERİ *21*
5.1 Kayıtlı İşsizler 21
5.2 İşgücü Yetiştirme Faaliyetleri: 26
5.3 İşsizlik Ödeneği Alanlar: 28
İKİNCİ BÖLÜM *30*
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI *30*
AMAÇ VE YÖNTEM 31
1.İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM *33*
1.1. Sektörlere Göre İşyeri ve Çalışan Sayıları: 33

1.2 Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları: **35**
1.2.1 Çalışanların Mesleklere Göre Dağılımı: 37
1.2.2 Çalışma Hayatında Kadınların Durumu: 38

2. AÇIK İŞLER ***40***

2.1 Sektör ve Mesleklere Göre Açık İş Sayıları: **41**

2.2 Açık İşlerde Aranan Eğitim ve Beceri Düzeyleri: **43**
2.2.1 Aranan Eğitim Düzeyleri: 43
2.2.2 Aranan Beceri Düzeyleri: 44

2.3 Açık İşlerin Karşılanma Yolları: **45**

2.4 Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: **45**

3.2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR ***46***

3.1 Sektörlere Göre İşe Giriş ve Çıkışlar (Türkiye ve Kastamonu) **46**

3.2 Gelecek Dönem İstihdam Beklentisi: **48**
3.2.1 Meslek Bazlı 2012 yılı sonu İstihdam Artış/Azalış Beklentisi 49
3.2.2 Meslek Bazlı 2013 yılı ilk yarısı İstihdam Artış/Azalış Beklentisi 50
3.2.3 Sektör Bazlı 2012 yılı sonu ilk yarısı İstihdam Artış/Azalış Beklentisi 50

SONUÇ ***52***

KAYNAKÇA ***56***

EKLER ***57***

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu **57**

Ek 2- Araştırma Yöntemi **61**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü **63**

Ek:4 Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri* **68**

Ek-5 Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması 2011 ..... **70**

TABLOLAR LİSTESİ

TABLO1: SEGE TABLOSU, 2011 3
TABLO 2: SOSYAL GÜVENLİK KAPSAMINDA ÇALIŞANLAR 3
TABLO 3-4: BÖLGESEL VE KİŞİ BAŞI GAYRİSAFİ KATMA DEĞER 4
TABLO 5: 2011 VE 2012 YILI KASTAMONU YATIRIM TEŞVİKLERİ 5
TABLO 6: 2011 VE 2012 YILI TÜRKİYE YATIRIM TEŞVİKLERİ 5
TABLO 7: KASTAMONU KAMU YATIRIMLARI, 2012 6
TABLO 8: İLDE REKABET GÜCÜ YÜKSEK SEKTÖRLER 10
TABLO 9: GÜÇLÜ YÖNLER, ZAYIF YÖNLER FIRSATLAR, TEHDİTLER 10
TABLO 10: AÇILAN KAPANAN İŞYERİ SAYILARI, TÜRKİYE-KASTAMONU, 2011-2012 11

TABLO 11: YAŞ GRUPLARINA GÖRE KASTAMONU NÜFUSU,2011 12
TABLO 12: GENÇ NÜFUSUN TOPLAM NÜFUS İÇİNDEKİ ORANI, TÜRKİYE 13
TABLO 13: KIR-KENT, KADIN-ERKEK NÜFUSU, KASTAMONU, 2011..... 14
TABLO 14: İLÇE NÜFUSLARI VE TOPLAM İL NÜFUSUNA ORANI, KASTAMONU, 2011 15
TABLO 17: ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİ SAYILARI, KASTAMONU,2011..... 17
TABLO 18: ORTAÖĞRETİM MEZUN SAYILARI, KASTAMONU,2011 17
TABLO 19: KURUMDA EN FAZLA KAYITLI İŞSİZ BULUNAN İLK 10 MESLEK, KASTAMONU, TÜRKİYE, 2012 24
TABLO 20: EN FAZLA AÇIK İŞ TALEBİNİN OLDUĞU İLK 10 MESLEK, KASTAMONU, TÜRKİYE, 2012..... 25
TABLO 21: EN FAZLA İŞE YERLEŞTİRMENİN OLDUĞU İLK 10 MESLEK, KASTAMONU, TÜRKİYE, 2012..... 25
TABLO 22: İŞGÜCÜ YETİŞTİRME FAALİYETLERİNE KATILANLAR, 2012, KASTAMONU 27
TABLO 23.: İŞKUR İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI (2007-2012)..... 31
TABLO 24: SEKTÖRLERE GÖRE İŞYERİ SAYILARI, KASTAMONU..... 33
TABLO 25: SEKTÖRLERE GÖRE ÇALIŞAN SAYILARI, KASTAMONU..... 34
TABLO 26: MESLEK GRUPLARINA GÖRE ÇALIŞAN SAYILARI, KASTAMONU..... 36
TABLO 27: MESLEK GRUPLARINA GÖRE ÇALIŞAN SAYILARI, TÜRKİYE 36
TABLO 28: EĞİTİM DÜZEYLERİNE GÖRE EN ÇOK ARANAN MESLEKLER, KASTAMONU 44
TABLO 30: ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER, TÜRKİYE, KASTAMONU..... 45
TABLO 32: SEKTÖRLERE GÖRE İŞE ALINAN VE ÇIKARILANLAR, KASTAMONU 47
TABLO 33: SEKTÖRLERE GÖRE İŞE ALINAN VE ÇIKARILANLAR, TÜRKİYE 47
TABLO 34-35: 31 ARALIK 2012 İTİBARİYLE NET İSTİHDAM ARTIŞ VE AZALIŞ BEKLENTİSİ, KASTAMONU... 49
TABLO 36: HAZİRAN 2013 İTİBARİYLE NET İSTİHDAM ARTIŞ VE AZALIŞ BEKLENTİSİ, KASTAMONU..... 50
TABLO 37: 31ARALIK 2012 İTİBARİYLE SEKTÖRLERE GÖRE İSTİHDAM ARTIŞ VE AZALIŞ, TÜRKİYE 50

ŞEKİLLER LİSTESİ

GRAFİK 1: TÜRKİYE KAMU YATIRIMLARI, 2012 6
GRAFİK 2: TÜRKİYE İHRACAT RAKAMLARI, 2002-2012..... 7
GRAFİK 3: KASTAMONU İHRACAT RAKAMLARI, 2009-2012..... 7
GRAFİK 4: SEKTÖREL İHRACAT DAĞILIMI, KASTAMONU, 2011-2012 8
GRAFİK 6: SEKTÖREL İHRACAT DAĞILIMI, ÇANKIRI, 2011-2012..... 9
GRAFİK 7: YAŞ VE CİNSİYETE GÖRE NÜFUSUN DAĞILIMI, KASTAMONU,2011 12
GRAFİK 8: GENÇ NÜFUSUN TOPLAM NÜFUSA ORANI, TÜRKİYE-KASTAMONU,2011 13
GRAFİK 9: TÜRKİYE VE TR82 BÖLGESİ KIR-KENT NÜFUS ORANLARI,2011..... 14
GRAFİK 10: NÜFUSUN MERKEZ VE DİĞER İLÇELERE DAĞILIM YÜZDESİ 15

GRAFİK 12: 15+ YAŞ GRUBU ÖĞRENİM DURUMUNA GÖRE İSTİHDAM ORANI,2011 19
GRAFİK 13: İSTİHDAMIN YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI, 2011, TÜRKİYE..... 19
GRAFİK 14: KASTAMONU İLİ İŞSİZLİK ORANI, (%) 20
GRAFİK 15: KASTAMONU İLİ İSTİHDAM ORANI, (%)..... 20
GRAFİK 16: TR 82 BÖLGESİ EĞİTİM DURUMUNA GÖRE İSTİHDAM EDİLENLER,2011 20
GRAFİK 17: TR 82 BÖLGESİ İSTİHDAM EDİLENLERİN İKTİSADİ FAALİYET KOLUNA GÖRE DAĞILIMI,2011. 21
GRAFİK 18: İŞKUR'A KAYITLI İŞSİZLERİN ÖĞRENİM DURUMLARI, 2012, KASTAMONU 22
GRAFİK 19: İŞKUR'A KAYITLI İŞSİZLERİN ÖĞRENİM DURUMLARI, 2012, TÜRKİYE 22
GRAFİK 20: İŞKUR'A KAYITLI İŞSİZLERİN YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI, 2012 23
GRAFİK 21-22: İŞE YERLEŞTİRMELERİN ÖĞRENİM DURUMU DAĞILIMI, KASTAMONU, TÜRKİYE, 2012 25
GRAFİK 23: İLDE EN FAZLA KURS AÇILAN İLK 10 MESLEK, 2012 27
GRAFİK: 24 EN FAZLA İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI AÇILAN İLK 10 MESLEK, KASTAMONU,2012 28
GRAFİK 25: İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ALANLARIN SEKTÖR DAĞILIMI, 2012, KASTAMONU 28
GRAFİK 26-27: İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ALANLARIN EĞİTİM DURUMLARI, 2012, KASTAMONU VE TÜRKİYE..... 29
GRAFİK 30: ÇALIŞANLARIN MESLEKİ DAĞILIMLARI, KASTAMONU 37
GRAFİK 31: ÇALIŞANLARIN MESLEK VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMLARI, TÜRKİYE..... 37
GRAFİK 32: ÇALIŞANLARIN MESLEK VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMLARI, KASTAMONU 38
GRAFİK 28: KADIN ÇALIŞANLARIN MESLEK GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI, KASTAMONU,TÜRKİYE 39
GRAFİK 29: KADIN ÇALIŞANLARIN MESLEKİ DAĞILIMLARI, KASTAMONU 40
GRAFİK 33: AÇIK İŞ ORANLARI, KASTAMONU, 2012 41
GRAFİK 34: MESLEKLERE GÖRE AÇIK İŞ ORANLARI, KASTAMONU, 2012..... 41
GRAFİK 35: MESLEKLERE GÖRE AÇIK İŞ ORANLARI, TÜRKİYE, 2012..... 42
GRAFİK 36-37: AÇIK İŞLER İÇİN TALEP EDİLEN EĞİTİM DÜZEYİ (%), KASTAMONU, TÜRKİYE, 2012..... 43

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

SEGE: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi

YÖNETİCİ ÖZETİ

Kalkınma Bakanlığının 'Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması' araştırmasına göre Kastamonu ili Türkiye genelinde 47. sırada yer almaktadır. Kastamonu içinde bulunduğu TR 82 bölgesinin en gelişmiş ili olmasına rağmen Türkiye ortalamasının altındadır.

Türkiye ortalamasında kişi başı gayri safi katma değer 12.020 TL iken, Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerini kapsayan bölgede bu değer 8.551 TL'ye düşmektedir. Türkiye'de 2012 yılında en fazla kamu yatırımının yapıldığı sektörler 'Ulaştırma ve Haberleşme', 'Diğer Kamu Yatırımları' ve 'Eğitim' iken Kastamonu ilinde 2012 yılında en fazla 'Tarım', 'Eğitim' ve 'Sağlık' sektörleri olmuştur.

2012 yılında Türkiye ihracatının onbinde 3'ünü gerçekleştiren Kastamonu ili en fazla 'Hazır Giyim ve Konfeksiyon, Değerli Maden ve Mücevherat' ve 'Maden ve Metaller' alanlarındaki ürünleri ihraç etmektedir.

İlin nüfusu 359.759 iken ilde sosyal güvenlik kapsamında çalışanların sayısı 83.521'dir. Tarım ve ağaç endüstrisi sektörünün önemli yer tuttuğu Kastamonu'da 6.158 adet işyeri bulunmaktadır. İlde aktif nüfusun toplam nüfusa oranı yüzde 65,6'dır. 15-24 yaş arasındakilerin oluşturduğu genç nüfus ise il nüfusunun yüzde 14,4'üdür. Türkiye geneli genç nüfus ise toplam nüfusun yüzde 16,8'idir. Kastamonu nüfusunun yüzde 55'i kent nüfusu, yüzde 45'i ise kırsal nüfustur. Türkiye genelinde ise kentsel nüfus yüzde 77 seviyesinde, kırsal nüfus yüzde 23 düzeyindedir. Kastamonu'da TÜİK 2011 verilerine göre 15 yaş üstü nüfusun 30 bini okuma-yazma bilmemektedir.

Çeşitli nedenlerle il dışına göç Kastamonu nüfusunun uzun yıllar boyunca artmamasına hatta on yıllar içerisinde düşmesine neden olmuştur. Öyle ki son 10 yılda il nüfusu yaklaşık 15 bin kişi azalmıştır.

İlin işsizlik ve işgücü oranlarına bakılacak olursa Türkiye ortalamasının altında bir işsizlik oranının olduğu ve işgücüne katılım oranının yüksek olduğu görülmektedir. 2011 yılında Kastamonu'da işsizlik oranı yüzde 5,7 iken Türkiye ortalamasında işsizlik oranı yüzde 9,1'dir.

Kastamonu, Sinop ve Çankırı illerini kapsayan TR 82 bölgesinde istihdam edilenlerin yüzde 63,6'sı lise altı mezunudur. Bölgede istihdama katılanların yüzde 53,7'si tarım sektöründe çalışmaktadır.

Aktif il nüfusunun yüzde 7'si İŞKUR'a kayıtlı olup; kayıtlı işgücünün yüzde 52,7'si ilköğretim ve altı okul mezunudur. Kuruma kayıtlıların yüzde 22,7'si genç nüfus olarak tanımlanan 15-24 yaş aralığındadır. Kuruma kayıtlı işsizlerin yüzde 37,3'ü "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" grubunda kayıtlıdır. İşgücü Piyasası Analizi Araştırması sonuçları da Kuruma kayıtlı işgücü ile paralellik göstermektedir. Araştırmaya göre çalışanların büyük çoğunluğu Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Makineci(Dikiş) mesleklerinde çalışmaktadır.

Referans döneminde ziyaret edilen işyerleri sektörlere ve çalışan sayılarına göre incelendiğinde en fazla işyerinin ve en fazla çalışanın Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İnşaat sektörlerinde olduğu görülmektedir.

Türkiye'de kadınların işgücüne katılma oranı 2011 yılı itibariyle yüzde 28,8 düzeyindedir. TR82 bölgesinde bu oran 45,8'dir. Araştırma sonuçlarına göre tarım sektörü haricinde çalışan kadınların büyük çoğunluğu Makineci (Dikiş), Temizlik İşçisi, Beden İşçisi ve Büro Memuru mesleklerinde çalışmaktadır.

GİRİŞ

İşgücü piyasası analizinin amacı; Kastamonu ilinin kalkınmasına yönelik stratejik faaliyetlerin başlatılmasına katkı sağlamaktır. Bu bağlamda, ilin istihdam yapısını ortaya koymak, sektörlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü tespit etmek, işsizlikle mücadele çalışmalarının etkinliğini artırmak ve ilin sürdürülebilir kalkınmasına yardımcı olmak araştırmanın temel hedefidir.

İşgücü piyasasını oluşturan sektörlerin mevcut durumlarının ortaya konulması; güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya çıkarılması, oluşabilecek fırsat ve tehditlerin belirlenmesi, geleceğe yönelik sağlıklı kararların alınması ve kaynakların rasyonel bir biçimde kullanılması açısından son derece önemlidir. Bu çalışmada sosyal ekonomik değerlendirmeler doğrultusunda ilin işgücü piyasası incelenerek piyasanın genel durumu hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır.

İlde sektörler itibariyle firma sayısının tespiti, istihdamın meslek ve sektörlere göre dağılımının tespiti, ildeki açık işlerin mesleklere göre dağılımı, eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin belirlenmesi, nedenlerinin tespit edilmesi ve gelecek yıllarda ihtiyaç duyulabilecek işgücünün belirlenmesi de bu araştırmanın özel amaçlarıdır.

İlin istihdam yapısı, birincil kaynaklardan elde edilen anket verilerinden faydalanılarak belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu çalışma iki bölümden ibaret olup, birinci bölümde işgücü piyasasının genel görünümü ve işgücü piyasasını etkileyen unsurlar; ikinci bölümde ise işgücü piyasası talep araştırması sonuçları değerlendirilmiştir ve sonuç bölümünde görüş ve önerilere yer verilmiştir.

Tüm iller ve Türkiye geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

1. EKONOMİK VERİLER

Demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişilebilirlik ile yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride, çoğunluğu 2009-2010 yılarına ait 61 değişkenin kullanılarak hazırlandığı ve Kalkınma Bakanlığının 2011 yılında yayınladığı 'İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması' araştırmasına (SEGE) göre ilk onda İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli, Bursa, Eskişehir, Tekirdağ, Antalya, Denizli ve Muğla şehirleri yer almaktadır. Kastamonu ise listenin 47. sırasında yer almaktadır. TR82 illerinden Sinop listenin 51. sırasında iken Çankırı ise 54. sırasında yer almaktadır.

Tablo1: SEGE Tablosu, 2011

İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması	
İller	**SEGE 2011 Sırası**
İstanbul	1
Ankara	2
İzmir	3
Kocaeli	4
Antalya	5
Bursa	6
Eskişehir	7
Muğla	8
Tekirdağ	9
Denizli	10
Erzincan	45
Hatay	46
Kastamonu	**47**
Bartın	48
Sivas	49
Sinop	51
Çankırı	54
Ağrı	79
Hakkari	80
Muş	81

Kaynak: http://www.dpt.gov.tr

1.1. İldeki Çalışan Sayısı:

Kastamonu ilinde orman ve tarım ürünleri genel geçim kaynağıdır. Merkezde ve Tosya ilçesinde olmak üzere iki adet Organize Sanayi Bölgesinin bulunduğu ilde, Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre 6.158 adet işyeri bulunmaktadır. Sosyal Güvenlik kapsamında aktif çalışan kişi sayısı toplam 83.521'dir.

Tablo 2: Sosyal Güvenlik Kapsamında Çalışanlar

Sosyal Güvenlik Kapsamında Çalışan Kişi Sayısı: 83.521

Emekli Sandığı (4C)	16.912
Bağkur (4B)	24.629
SSK (4A)	41.980

Kaynak: www.sgk.gov.tr

İlde sosyal güvenlik kapsamında aktif çalışanların toplam il nüfusuna oranı yüzde 23,2 iken, sosyal güvenlik kapsamındaki emeklilerin toplam il nüfusuna oranı yüzde 19,4'tür. Bölge illerinden Çankırı'da nüfus; 177.211 kişidir. İlde 2.639 işyeri bulunmakta iken sosyal güvenlik kapsamında çalışanların il nüfusuna oranı yüzde 23,1'dir. Çankırı'da emeklilerin toplam il nüfusuna oranı ise yüzde 18,1'dir. Sinop'ta nüfus 203.027 kişidir. İşyeri sayısının 3.485 olduğu ilde sosyal güvenlik kapsamında çalışanların toplam il nüfusuna oranı yüzde 21.9'dur. Sinop'ta emeklilerin nüfusa oranı ise 24,8'dir.

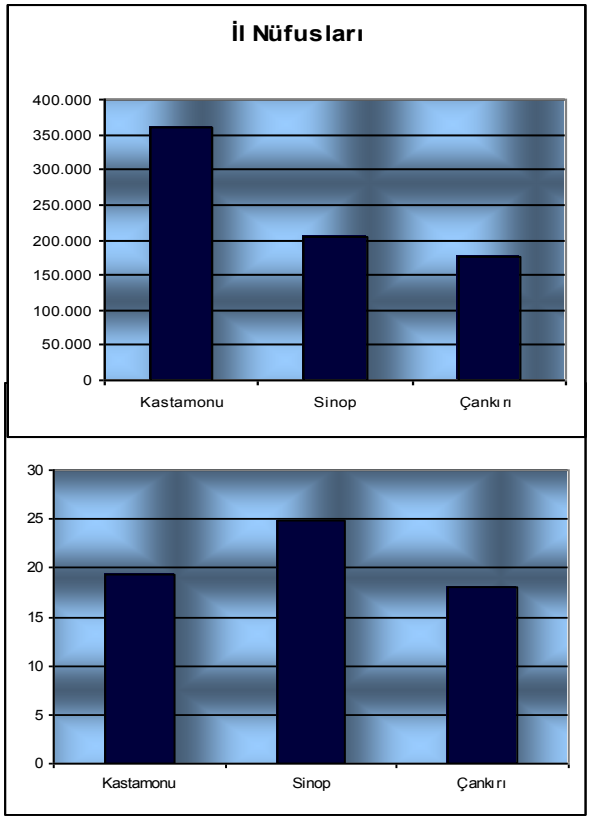

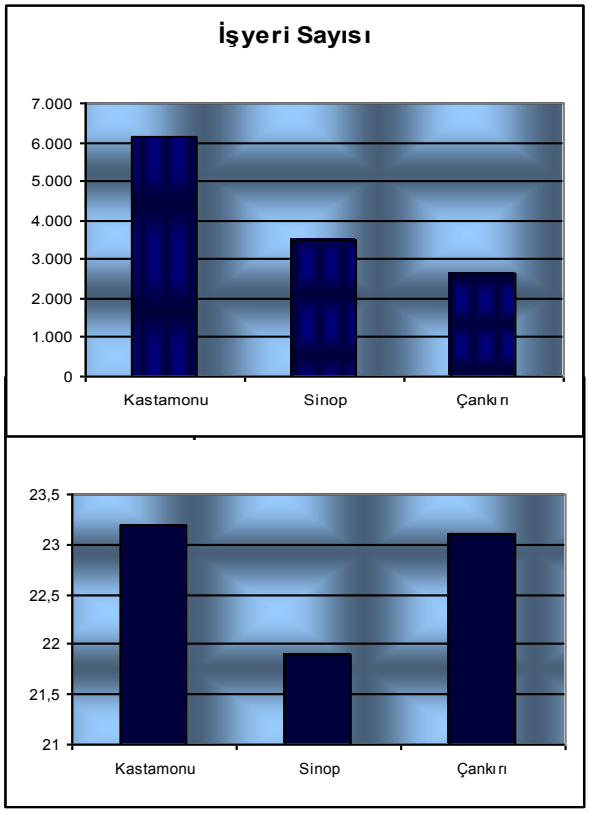

1.2. Yatırım Teşvikleri ve Kamu Yatırımları:

2008 yılı verilerine göre TR 82 Düzey 2 Bölgesinde yer alan 3 ilde (Kastamonu, Sinop, Çankırı) en fazla katma değer Hizmetler sektöründe görülmektedir. Kişi başına gayri safi katma değer Türkiye ortalamasında 12.020 TL iken; Kastamonu, Çankırı ve Sinop ilini kapsayan bölgede bu oran 8.551 TL'dir.

Tablo 3-4: Bölgesel ve Kişi Başı Gayrisafi Katma Değer

Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer (temel fiyatlarla)					
1.000 TL					

Yıl	İBBS2		Tarım	Sanayi	Hizmetler
2008	TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1.371.075	1.213.885	3.704.401

Kişi başına gayrisafi katma değer (GSKD)				
Yıl	İBBS2		Kişi başına GSKD (TL)	Kişi başına GSKD ($)
2008	TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	8.551	6.676

Kaynak: www.tuik.gov.tr

Ekonomi Bakanlığının 2011 ve 2012 yılı verilerine göre Kastamonu ilindeki ve Türkiye genelindeki yatırım teşvikleri aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 5: 2011 ve 2012 yılı Kastamonu Yatırım Teşvikleri

2011 Yılı Yatırım Teşvikleri (Kastamonu)			
Sermaye Türü	**Belge Adedi**	**Sabit Yatırım (Milyon TL)**	**İstihdam**
Yabancı Sermaye	1	49	500
Yerli Sermaye	22	85	729
Genel Toplam	**23**	**134**	**1229**
2012 Yılı Yatırım Teşvikleri (Kastamonu)			
Sermaye Türü	**Belge Adedi**	**Sabit Yatırım (Milyon TL)**	**İstihdam**
Yerli Sermaye	27	295	711
Genel Toplam	**27**	**295**	711

Tablo 6: 2011 ve 2012 yılı Türkiye Yatırım Teşvikleri

2011 Yılı Yatırım Teşvikleri (Türkiye)			
Sermaye Türü	**Belge Adedi**	**Sabit Yatırım (Milyon TL)**	**İstihdam**
Yabancı Sermaye	228	9.739	10.229
Yerli Sermaye	4.390	48.615	123.352
Genel Toplam	**4.618**	**58.354**	**133.581**
2012 Yılı Yatırım Teşvikleri (Türkiye)			
Sermaye Türü	**Belge Adedi**	**Sabit Yatırım (Milyon TL)**	**İstihdam**
Yabancı Sermaye	215	6.326	14.697

Yerli Sermaye	3.730	39.466	118.332
Genel Toplam	**3.945**	**45.792**	**133.029**

Kaynak: www.ekonomi.gov.tr

Kastamonu ilinde 2012 yılında kamu yatırımlarının sektörel dağılımına göre toplam yatırımın yüzde 28.3'ünün tarım sektöründe, yüzde 25.4'ü eğitim, yüzde 16.7'si de sağlık sektöründe yapılması planlanmaktadır.

Tablo 7: Kastamonu Kamu Yatırımları, 2012

2012 YILI KASTAMONU KAMU YATIRIMLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI (BİN TL)	
TARIM	33 522
EĞİTİM	30 049
SAĞLIK	19 700
ULAŞTIRMA-HABERLEŞME	19 646
DİĞER KAMU HİZMETLERİ	10 851
KONUT	2 842
TURİZM	1 500
MADENCİLİK	154
ENERJİ	4
İMALAT	0
TOPLAM	**118 268**

Kaynak: www.dpt.gov.tr

2012 yılında Türkiye genelindeki kamu yatırımlarının toplamına bakıldığında Kastamonu ili toplam kamu yatırımlarının yüzde 0,27'sini almıştır. Türkiye genelinde 2012 yılında kamu yatırımlarının en fazla olduğu sektörler sırasıyla Ulaştırma ve Haberleşme, Diğer Kamu Hizmetleri ve Eğitim alanlarıdır.

Grafik 1: Türkiye Kamu Yatırımları, 2012

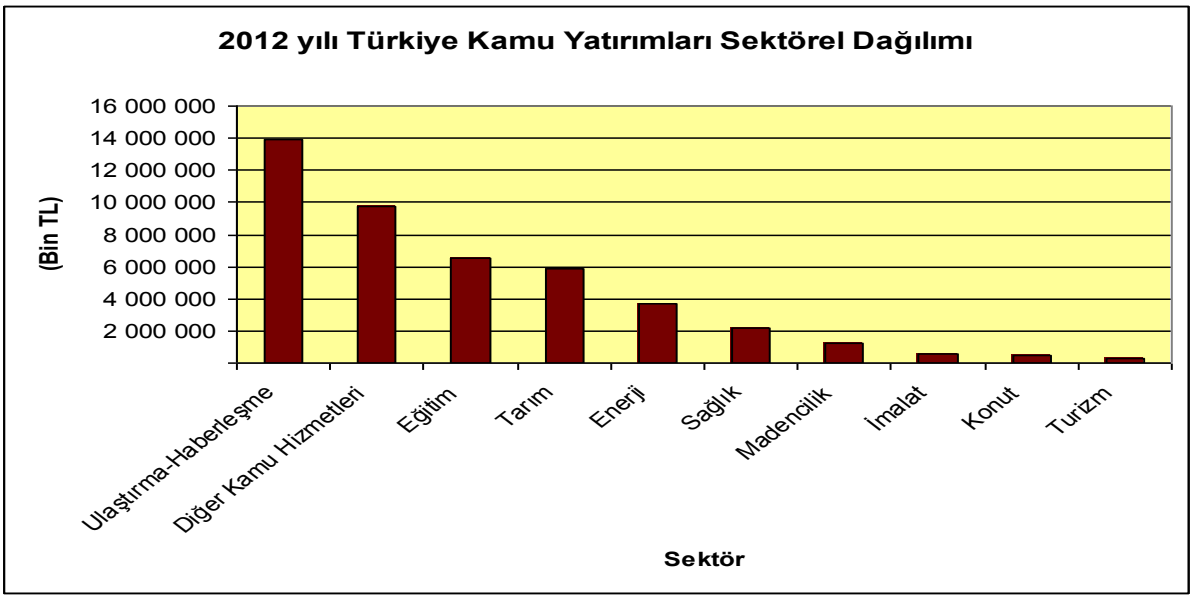

Kaynak: www.dpt.gov.t

1.3 İlin ve Bölgenin İhracat Durumu:

Türkiye'nin son 10 yıllık ihracat rakamları göz önünde bulundurulduğunda 2008 yılına kadar istikrarlı bir ihracat artışı görülmektedir. Ancak 2009 yılında küresel ekonomik krizin etkisiyle ihracat rakamlarında ciddi bir gerileme yaşanmıştır. Bununla birlikte 2010'dan itibaren tekrar ihracat rakamlarımız yükselmiştir. 2002 yılına göre ihracat rakamlarımız 10 yılda % 421 oranında artış göstermiştir.

Grafik 2: Türkiye İhracat Rakamları, 2002-2012

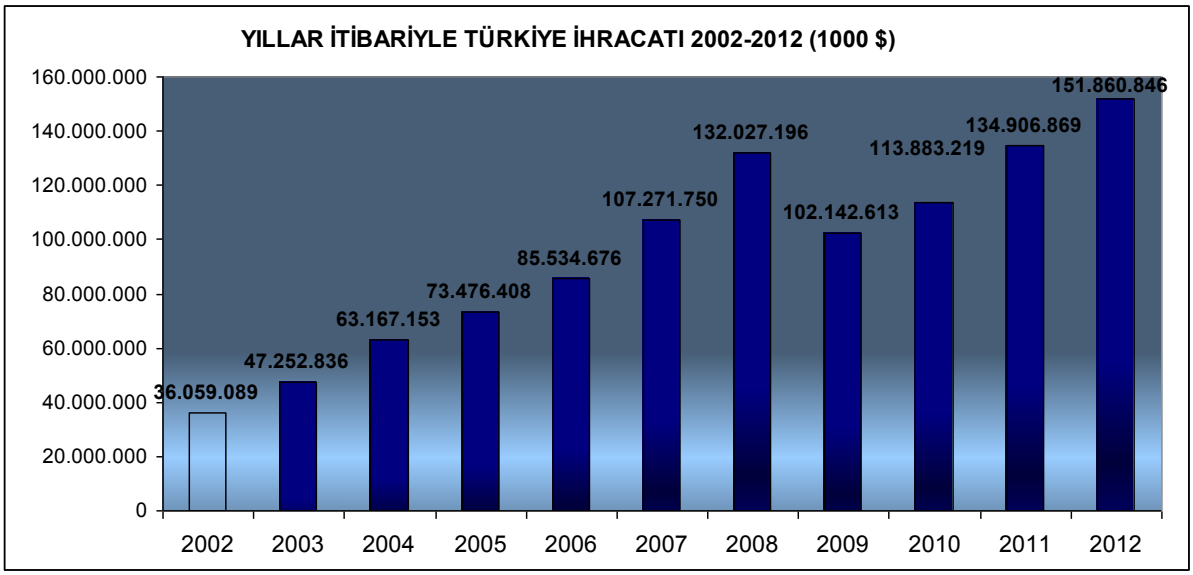

Kaynak: www.tim.org.tr

Ekonomi Bakanlığının 2012 verilerine göre Kastamonu ilinde 25 ihracatçı firma, 35 ithalatçı firma bulunmaktadır. 2009 yılında 64 milyon dolar olarak gerçekleşen ihracat 2010 yılında 26 milyon dolara gerilemiştir. 2012 yılında ise 48 milyon dolar düzeyinde ihracat gerçekleşmiştir.

Grafik 3: Kastamonu İhracat Rakamları, 2009-2012

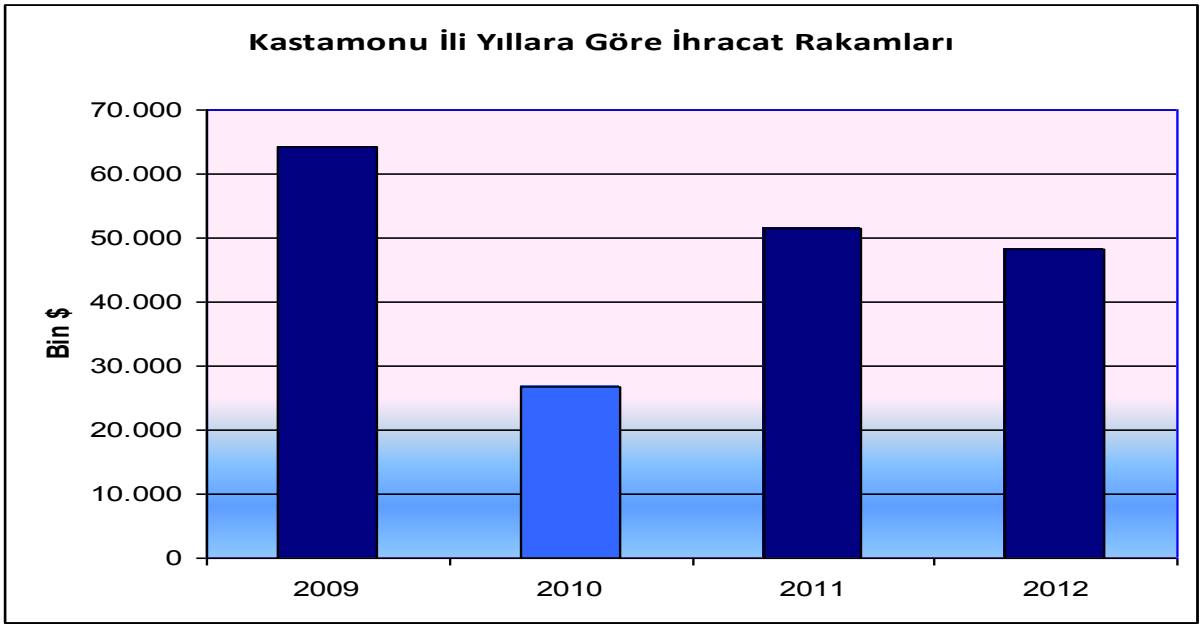

Kaynak: www.tim.org.tr

Sektörel bazda 2011 ve 2012 yıllarında en fazla ihracat Hazır Giyim ve Konfeksiyon, Değerli Maden ve Mücevherat, Maden ve Metaller ve Elektrik- Elektronik sektörlerinde gerçekleşmiştir.

Grafik 4: Sektörel İhracat Dağılımı, Kastamonu, 2011-2012

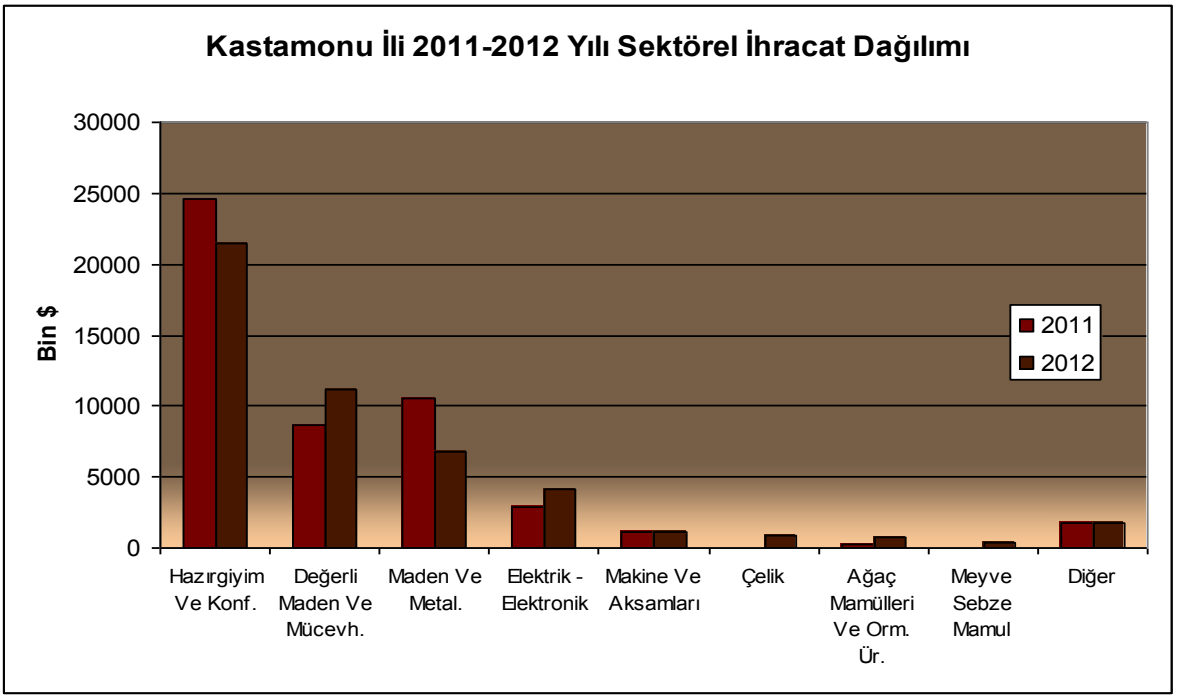

Kaynak: www.tim.org.tr

Hazır Giyim ve Konfeksiyon sektöründe 2011 yılında 24 milyon 600 bin dolarlık ihracat gerçekleşmişken, 2012 yılında bu rakam 21 milyon 400 bin dolara gerilemiştir. Değerli Maden ve Mücevherat sektöründe ise 2011 yılında 8 milyon 600 bin dolarlık ihracat yapılmışken 2012 yılında bu rakam 11 milyon 100 bin dolara yükselmiştir

Bölge illerinden Sinop'ta 2011 yılında 25 milyon 100 bin dolarlık ihracat gerçekleşmişken 2012 yılında ihracat 29 milyon 800 bin dolara yükselmiştir. Sinop ilinde en fazla ihracatın gerçekleştiği

sektörler Yaş Meyve ve Sebze, Su Ürünleri ve Hayvancılık Mamulleri ve Hazır Giyim ve Konfeksiyon sektörleridir.

Grafik 5: Sektörel İhracat Dağılımı, Sinop, 2011-2012

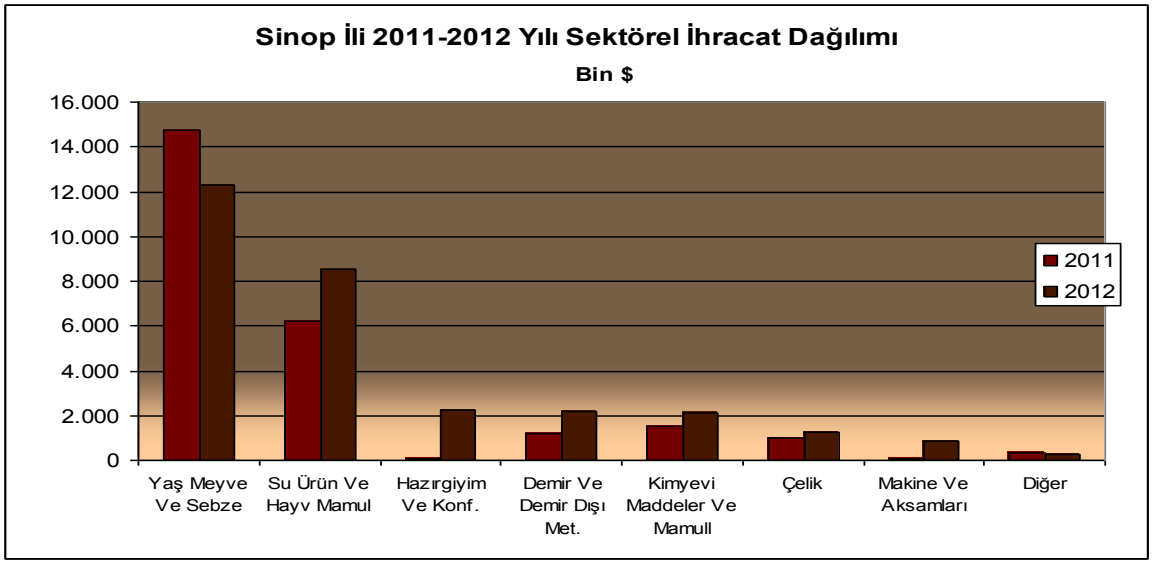

Kaynak: www.tim.org.tr

Çankırı ilinde ise 2011 yılında 41 milyon dolarlık ihracat gerçekleşmişken 2012 yılında ihracat 51 milyon 900 bin dolara yükselmiştir. Çankırı ilinde en fazla ihracatın gerçekleştiği sektörler Hububat Bakliyat Yağlı Tohum ve Mamulleri, Makine ve Aksamları ve Su Ürünleri ve Hayvancılık Mamulleridir.

Grafik 6: Sektörel İhracat Dağılımı, Çankırı, 2011-2012

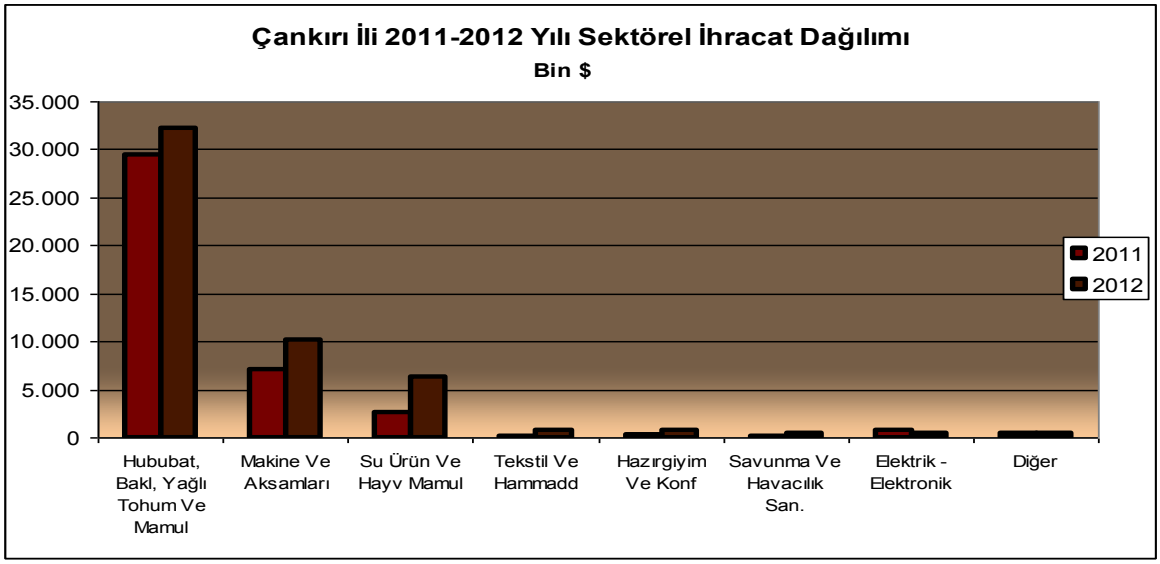

Kaynak: www.tim.org.tr

1.4. Rekabet Gücü Yüksek Sektörler:

Değerlendirmelere göre ilde Ağaç Endüstrisi Sektörü, Madencilik, Turizm, Tekstil ve Hazır Giyim, Enerji, Hizmet Sektörü ve Sağlık sektörleri bölge illeri ile rekabet edebilecek seviyede güçlüdür. İlin 13.152 km²'lik yüzölçümünün 774.806 hektarlık bölümünün orman alanı olması nedeniyle en büyük potansiyel orman ürünlerinin değerlendirilmesindedir. Aynı zamanda ağaç endüstrisi

sektöründe mevcut bulunan işletmeler, kalifiye işgücü ve İnebolu limanı üzerinden dışarıya açılan ulaşım kapısı sektörün rekabet gücünü artırmaktadır. Bakır, Çimento hammaddeleri, Mangan, Mermer, Kireçtaşı rezervlerinin ildeki varlığı Madencilik sektörünün önem kazanmasını sağlamaktadır. Aynı şekilde Ilgaz Dağı milli parkı ve Küre dağı milli parkları, Ilgaz kayak merkezi, tarihi yapılar, doğal güzellikler Turizm sektörüne fırsatlar yaratmaktadır. Aşağıdaki tabloda ilde rekabet gücünün yüksek olduğu düşünülen sektörler ve nedenleri gösterilmiştir. (Sıralama önem sıralaması değildir)

Tablo 8: İlde Rekabet Gücü Yüksek Sektörler

İlde Rekabet Gücü Yüksek Sektörler		
Sıra	**Sektör**	**Neden**
1	**Ağaç Endüstrisi Sektörü**	Zengin Orman Varlığı
		Sanayi Geçmişi
		Yan Sanayinin Varlığı
		İhracaat ve İthalat İçin İnebolu Limanı
		Kalifiye İşgücü
		Teşvikler
2	**Madencilik**	Zengin Maden Rezervleri
		İhracaat ve İthalat İçin İnebolu Limanı
		Teşvikler
3	**Turizm**	Eşsiz Doğa Güzellikleri
		Ulusal Parklar
		Çeşitli Uygarlıklara Ait Tarihi Miras
		Konaklama İmkânları
		Teşvikler
4	**Tekstil ve Hazır Giyim**	Kalifiye İşgücü
		Tekstil Kültürü
		Teşvikler
5	**Enerji**	Rüzgar Enejisi Potansiyeli
		Biyo Enerji Potansiyeli
		Hidro Elektrik Potansiyeli
6	**Hizmet Sektörü**	Genç Nüfus
		Üniversite
		Kalifiye İşgücü
7	**Sağlık**	Hasta Yatak Sayısı Kapasitesi
		Yeni Sağlık Yatırımları
		Teşvikler

Kaynak: KATSO

1.5. Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler:

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansının 2011 yılında hazırlamış olduğu Bölge Planında Kastamonu ilinin ekonomik yapı açısından güçlü ve zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri analiz edilmiştir.

Tablo 9: Güçlü Yönler, Zayıf Yönler Fırsatlar, Tehditler

Ekonomik Yapı Açısından Kastamonu İlinin GZFT (SWOT) Analizi

Güçlü Yönler	Turizm
	Maden Yataklarının Varlığı
	Tarım ve Hayvancılığa Elverişlilik
	Tarım Alanlarında Sulama İmkanının Olması
	Ticari Değeri Olan Orman Ürünlerinin Varlığı
	Yöresel Ürün Çeşitliliği
Zayıf Yönler	Organize Sanayi Bölgelerinde Üretime Geçiş Oranının Düşük Olması
	OSB'lerde Altyapı yetersizliği
	Yenilikçi Teknolojilerin Düşük Düzeyde Olması
	Sanayi Yatırımlarının Az Olması
	Desteklerden Yeterince Yararlanılamaması
	Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetlerindeki Yetersizlik
	Bilişim, Teknoloji ve Haberleşmenin Gelişmemiş Olması
	Nitelikli İşgücünün Az Olması
	Rekabet Gücünün ve Girişimciliğin Düşük Olması
	Lojistik İmkanların Yetersizliği
	Mesleki Eğitimin Sanayinin İhtiyaçlarına Cevap Verememesi
Fırsatlar	Ankara'ya yakınlık
	Hazine Teşvikleri
	Turizme artan ilgi
	Yabancı Yatırımcıların Türkiye'ye Olan İlgisi
	Büyükşehirlerde Yaşayan Kastamonu'lu İş Adamları
	Yatırım Alanlarının Çeşitlenmesi
	Ulaşım Bağlantılarının Güçlendirilmesi
	Organik Ürünlere Olan Talep
Tehditler	Kayıtdışı Ekonomi
	Ara Eleman Eksikliği
	Büyükşehirlerin Daha Çok İş İmkanı Sunması
	Ekonomik Krizler
	Yatırımların İşgücü Maliyetinin Daha Ucuz Olduğu İllere Kayması
	Ucuz İthal Mallar

Kaynak: KUZKA Bölge Planı

1.6. Açılan Kapanan İşyerleri:

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin 2012 Ekim ayı verilerine göre Kastamonu ilinde Ocak-Ekim arasında 166 şirket ve gerçek kişi ticari işletmesi kurulmuş, aynı dönemde 132 şirket ve gerçek kişi ticari işletmesi kapanmıştır. 2011 yılı Ocak – Ekim döneminde ise 169 şirket ve gerçek kişi ticari işletmesi kurulmuş; 104 şirket ve gerçek kişi ticari işletmesi kapanmıştır.

Tablo 10: Açılan Kapanan İşyeri Sayıları, Türkiye-Kastamonu, 2011-2012

İL ADI	2012 OCAK-EKİM (ON AYLIK)									2011 OCAK-EKİM (ON AYLIK)								
	KURULAN			TASFİYE			KAPANAN			KURULAN			TASFİYE			KAPANAN		
	ŞİRKET	GER. KİŞİ		ŞİRKET	KOOP.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ	ŞİRKET	GER. KİŞİ		ŞİRKET	KOOP.		ŞİRKET	GER. KİŞİ	

KASTAMONU	57	109	31	7	20	13	112	70	99	29	16	23	81
TÜRKİYE TOPLAMI	**32.459**	**57.689**	**16.004**	**2.128**	**10.847**	**1.528**	**26.355**	**45.483**	**50.947**	**17.628**	**2.486**	**10.594**	**36.343**

Kaynak: www.tobb.org.tr

2. NÜFUS VERİLERİ

2.1 Yaş Gruplarına Göre Nüfus

2011 yılı nüfus sayımına göre Kastamonu ilinin nüfusu **359.759**'dur. Toplam il nüfusunun yüzde 50,6'sı kadın, yüzde 49,4'ü erkektir. Aktif Nüfus olarak tanımlanan 15-65 yaş arası çalışma çağındaki nüfus ilde 236.282'dir. Aktif nüfusun yüzde 50,1'i erkek, yüzde 49,9'u kadınlardan oluşmaktadır. Türkiye Genelinde Aktif Nüfusun (15-65 yaş arası) toplam nüfusa oranı yüzde 50,6 iken, Kastamonu ilinde aktif nüfusun toplam nüfusa oranı yüzde 65,6'dır.

Tablo 11: Yaş Gruplarına Göre Kastamonu Nüfusu,2011

Yaş Gruplarına göre Kastamonu Nüfusu			
Yaş grubu	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**
0-14	68.249	34.909	33.340
15-19	26.002	13.421	12.581
20-24	25.854	13.490	12.364
25-29	25.440	12.801	12.639
30-34	26.551	13.505	13.046
35-39	23.146	11.600	11.546
40-44	20.545	10.417	10.128
45-49	23.107	11.338	11.769
50-54	21.394	10.726	10.668
55-59	23.868	11.535	12.333
60-64	20.375	9.582	10.793
65 ve üstü	55.228	24.342	30.886
Toplam	**359.759**	**177.666**	**182.093**

Kaynak: www.tuik.gov.tr

Grafik 7: Yaş ve Cinsiyete Göre Nüfusun Dağılımı, Kastamonu,2011

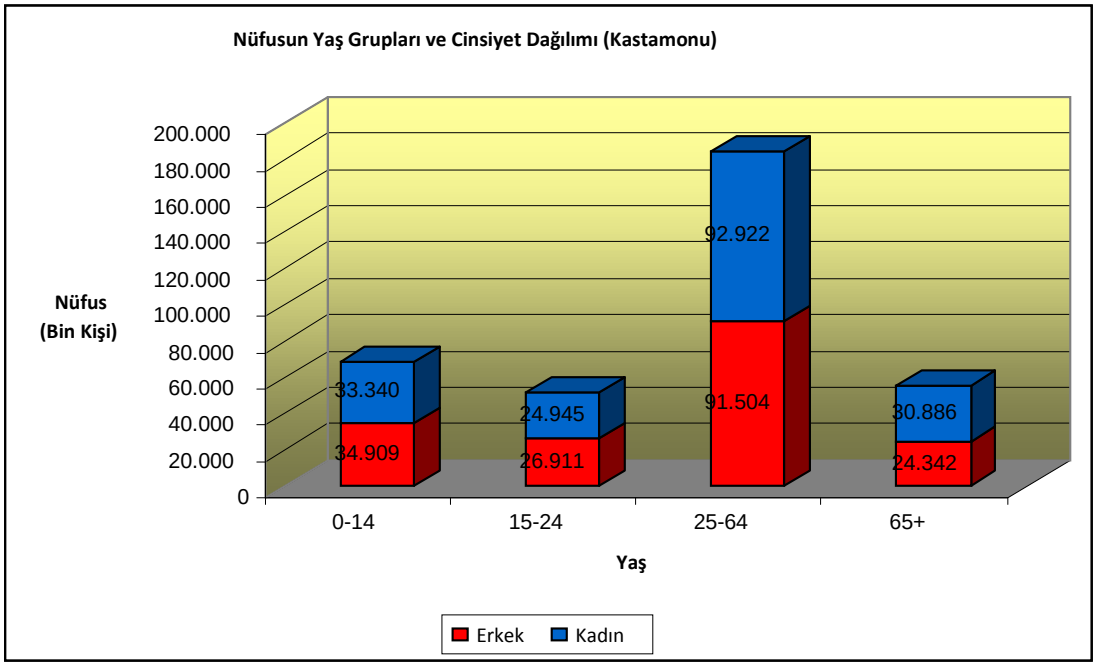

Kaynak: www.tuik.gov.tr

15-24 Yaş arasındakilerin oluşturduğu Genç Nüfus'un toplam il nüfusuna oranı yüzde 14,4'tür. 2011 yılı itibariyle Türkiye genelinde Genç Nüfusun toplam nüfusa oranının yüzde 16,8 olduğu düşünüldüğünde Kastamonu ilinde Genç Nüfusun Türkiye geneli genç nüfus oranının altında olduğu görülmektedir. Bu durumun sebeplerinden biri son yıllarda nüfus artış hızının Türkiye genelinde olduğu gibi Kastamonu ilinde de düşmesi, nüfusun yaşlanmaya başlaması ve genç nüfusun bir bölümünün çalışma, öğrenim vb. gibi nedenlerle il dışına çıkmış olmalarıdır.

Tablo 12: Genç Nüfusun Toplam Nüfus İçindeki Oranı, Türkiye

Genç Nüfusun Toplam Nüfus İçindeki Oranı (Türkiye)			
Yıllar	**Yüzde**	**Yıllar**	**Yüzde**
1935	15,1	**1980**	20,2
1940	14,4	**1985**	20,2
1945	18,4	**1990**	20
1950	28	**2000**	20,5
1955	19,4	**2007**	17,6
1960	16,6	**2008**	17,4
1965	16,8	**2009**	17,2
1970	18,4	**2010**	17
1975	19,4	**2011**	16,8

Kaynak: www.tuik.gov.tr

Grafik 8: Genç Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı, Türkiye-Kastamonu,2011

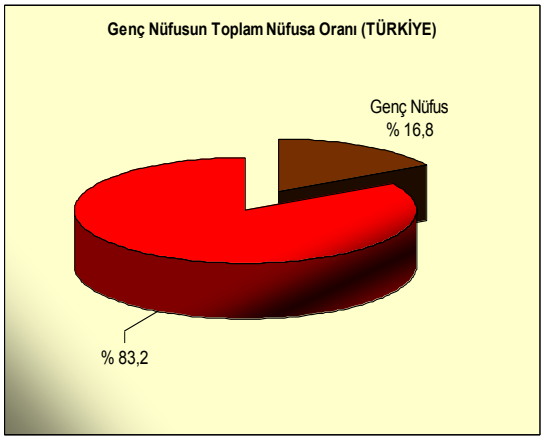

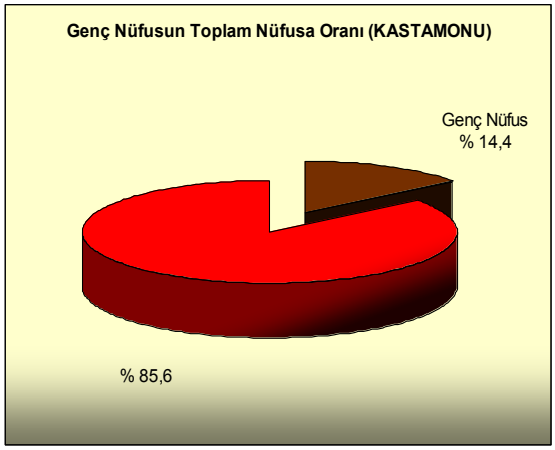

Kaynak: www.tuik.gov.tr

2.2 Kentsel/Kırsal Nüfus

Kastamonu ilinde Kent Nüfusu 197.704 iken, kırsal nüfus 162.055'dir. Toplam nüfusun yüzde 54,95'ini kent nüfusu, yüzde 45,05'ini kırsal nüfus oluşturmaktadır.

Tablo 13: Kır-Kent, Kadın-Erkek Nüfusu, Kastamonu, 2011

	Kadın Nüfus	Erkek Nüfus	TOPLAM NÜFUS
İl ve İlçe Merkezleri	99.201	98.503	197.704
Belde ve Köy	82.892	79.163	162.055
Toplam	182.093	177.666	359.759

Kaynak: www.tuik.gov.tr

Türkiye genelinde ise kent nüfusu toplam nüfusun yüzde 76,8 'ini, kırsal nüfus ise yüzde 23,2'sidir. Kastamonu iline coğrafi, demografik ve ekonomik yönlerden benzer illerden Çankırı'da il nüfusunun yüzde 63,9'u kentsel nüfus, yüzde 36,1'i kırsal nüfustur. Sinop ilinde nüfusun yüzde 54,1'i kentsel nüfus, yüzde 45,9'u kırsal nüfustur.

Grafik 9: Türkiye ve TR82 Bölgesi Kır-Kent Nüfus Oranları,2011

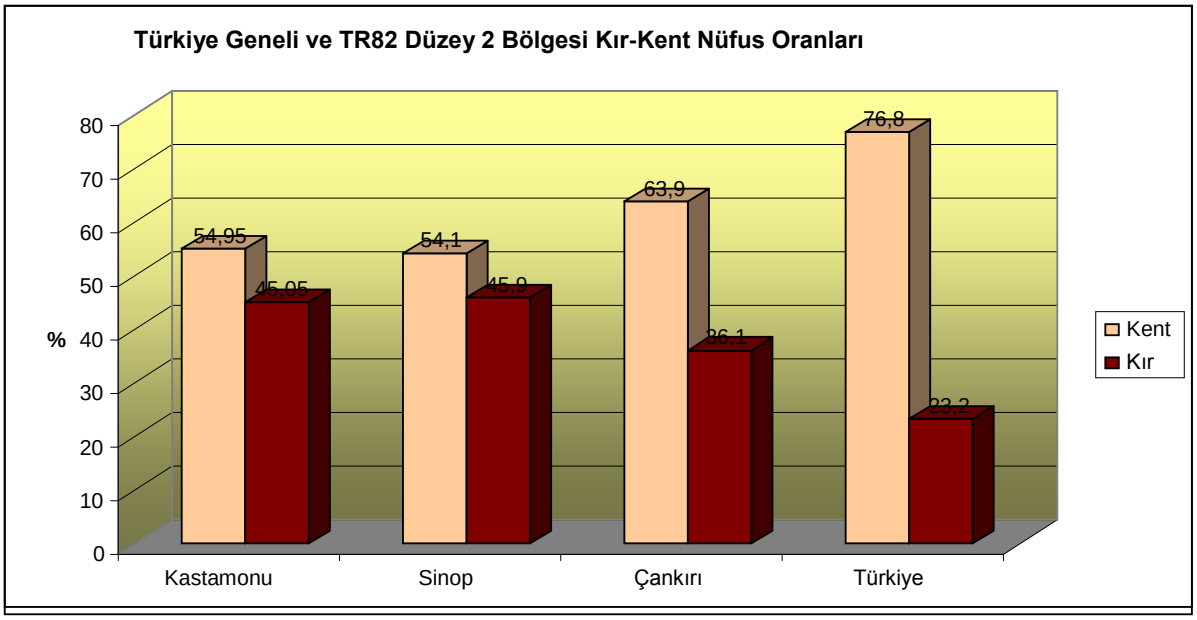

Kaynak: www.tuik.gov.tr

Nüfusun kır-kent yerleşimi açısından Kastamonu ili, Türkiye geneli kırsal nüfus yüzdesinin üzerinde kırsal nüfusa sahiptir. İlde kırsal nüfusun yüksek olmasının nedenlerinden bazıları, ilin yüzölçümünün büyük ve arazisinin engebeli olması, ulaşım olanaklarının kısıtlı olması, hizmet ve sanayi sektörlerinin yeterince gelişememesi sonucu tarımla uğraşının halen önemli olması, orman alanlarının fazla olması ve sonucunda ormancılık faaliyetleridir.

Kastamonu ilinde nüfusun yüzde 35'i Merkez ilçede yaşarken, ardından nüfusun yüzde 11,3'ü Tosya, yüzde 11'i Taşköprü ilçelerinde yaşamaktadır. Toplam il nüfusunun yüzde 4'ü ise Ağlı, Abana, Hanönü ve Seydiler ilçelerindedir. Kent nüfusunun en fazla olduğu ilçeler Abana, Kastamonu Merkez ve Tosya ilçeleridir. Kır nüfusunun en yoğun olduğu ilçeler Doğanyurt, Cide ve Araç ilçeleridir.

Grafik 10: Nüfusun Merkez ve Diğer İlçelere Dağılım Yüzdesi

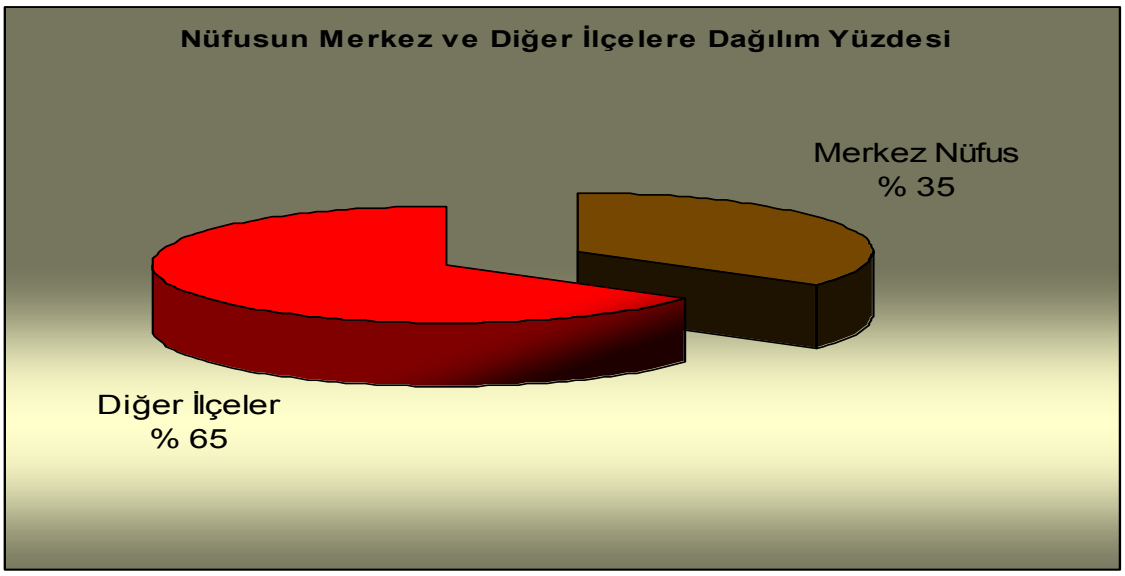

Tablo 14: İlçe Nüfusları ve Toplam İl Nüfusuna Oranı, Kastamonu, 2011

İlçe Nüfusları ve Toplam İl Nüfusuna Oranı

İlçeler	Nüfus	Toplam İl Nüfusuna Oran (%)	Kent Nüfusu Oranı %	Kır Nüfus Oranı %
Merkez	125.787	35	74,2	25,8
Tosya	40.795	11,3	68,6	31,4
Taşköprü	39.595	11	41,8	58,2
İnebolu	23.098	6,4	41,8	58,2
Cide	20.085	5,6	29,9	70,1
Araç	19.639	5,5	30,1	69,9
Devrekani	13.267	3,7	42	58
Daday	9.481	2,6	32,2	67,8
Bozkurt	8.941	2,5	57,6	42,4
Doğanyurt	7.446	2,1	16	84
Azdavay	7.392	2,1	36,6	63,4
Küre	6.881	1,9	42,8	57,2
Çatalzeytin	6.808	1,9	37,2	62,8
İhsangazi	5.750	1,6	47	53
Şenpazar	5.148	1,4	31,5	68,5
Pınarbaşı	5.040	1,4	33,2	66,8
Seydiler	4.087	1,1	62,4	37,6
Hanönü	4.071	1,1	44	56
Abana	3.504	1	80,3	19,7
Ağlı	2.944	0,8	66,4	33,6

Kaynak: www.tuik.gov.tr

2.3 Göç

Cumhuriyetin ilanından sonra ilk düzenli nüfus sayımının yapıldığı 1927 yılında il nüfusu 335.601 iken, 1990 yılı sayımında 423.206, 2000 yılı sayımında 375.476, 2007 yılında 360.366 ve 2011 yılında 359.759 olmuştur.

İlde tarım topraklarının toplam yüzölçümünün % 28'ini oluşturması, aile başına düşen tarım arazisinin aileye yetersiz gelmesi, tarım arazilerinin veriminin düşük olması, istihdamın yöneleceği sanayi, hizmet, madencilik gibi sektörlerin gelişememesi, büyük şehirlerdeki iş imkânları ve yaşam koşullarının gelişmişliği göç hareketlerini hızlandırmıştır.

Tablo 15: Yıllara Göre Göç Oranları, Kastamonu

Yıl	Toplam Nüfus	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç
2008	360.424	14.775	14.003	772
2009	359.823	13.047	14.570	-1.523
2010	361.222	13.811	15.422	-1.611
2011	359.759	15.023	15.482	-459

Kaynak: www.tuik.gov.tr

İlde 1990 yılından 2011 yılına kadar nüfus 63.447 kişi azalmıştır.

3. EĞİTİM VERİLERİ

3.1 Nüfusun Öğrenim Durumu:

2011 yılı verilerine göre Kastamonu'da 15+ yaş grubundaki 291.026 kişilik nüfusun yüzde 10,3'ü okuma yazma bilmemektedir. Okuma yazma bilmeyenlerin ise yüzde 79,8'ini kadınlar oluşturmaktadır. Buna karşın Türkiye genelindeki 15+ yaş grubunda okuma yazma bilmeyenlerin oranı yüzde 5,7'dir.

Tablo 16: 15+ Yaş Grubunda Eğitim Düzeyi, Kastamonu, 2011

Eğitim düzeyi	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	30.051	6.067	23.984
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	23.560	8.125	15.435
İlkokul mezunu	100.335	45.404	54.931
İlköğretim mezunu	50.561	26.980	23.581
Ortaokul veya dengi okul mezunu	12.373	8.989	3.384
Lise veya dengi okul mezunu	48.292	31.239	17.053
Yüksekokul veya fakülte mezunu	20.445	12.704	7.741
Yüksek lisans mezunu	988	614	374
Doktora mezunu	266	164	102
Bilinmeyen	4.155	2.252	1.903
Toplam	**291.026**	**142.538**	**148.488**

Kaynak: www.tuik.gov.tr

3.2 Öğrenci Sayısı

Milli Eğitim Bakanlığının 2010-2011 Öğretim yılı istatistiklerine göre Kastamonu ilinde 19.508 ortaöğretim öğrencisi bulunmaktadır.

Tablo 17: Ortaöğretim Öğrenci Sayıları, Kastamonu,2011

Genel Ortaöğretim			Mesleki ve Teknik Ortaöğretim			Genel Toplam
Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	
9.139	4.984	4.155	10.369	4.365	6.004	**19.508**

Kaynak: MEB

Kastamonu ilinde Mesleki ve Teknik Ortaöğretimdeki öğrencilerin toplam ortaöğretim öğrencilerine oranı yüzde 53.2'dir. 2010-2011 öğretim yılı verilerine göre Kastamonu'da 3.521 ortaöğretim öğrencisi mezun olmuştur.

Tablo 18: Ortaöğretim Mezun Sayıları, Kastamonu,2011

Genel Ortaöğretim Mezunları			Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Mezunları			Genel Toplam
Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	
1.464	825	639	2.057	801	1.256	**3.521**

4. GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ:

4.1. Türkiye Geneli İşsizlik Oranları:

Türkiye genelindeki işsizlik oranı 2011 yılı sonu itibariyle yüzde 9,8'dir. Bu oran erkeklerde yüzde 9,2 iken kadınlarda yüzde 11,3 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde 15-24 yaş grubundaki genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 18,4'tür.

2011 yılı sonu itibariyle kentsel alanlarda işsizlik oranı yüzde 11,9, kırsal alanlarda ise yüzde 5,8 olarak belirlenmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2010 yılında3 milyon 046 bin kişi olan işsiz sayısı 431 bin kişi azalarak, 2011 yılı sonunda 2 milyon 615 bin kişiye gerilemiştir. 2011 yılı sonu itibariyle Türkiye genelinde istihdam 24 milyon 110 kişi iken işgücüne katılma oranı yüzde 49,9 olarak belirlenmiştir.

Türkiye geneli istihdamın öğrenim durumuna göre dağılımına bakıldığında yüksekokul veya fakülte mezunu her yüz kişiden 71'inin istihdamda olduğu, istihdama katılımın en az olduğu grubun ise okuma yazma bilmeyenler olduğu görülmektedir.

Türkiye'de 15 yaş üstü kadınların yüzde 61'i ilköğretim veya altı seviyede eğitimlidir. Nitelikli işgücü denilebilecek lise ve yüksekokul mezunu kadın oranı ise yüzde 22, 8'dir. Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfının (Tepav) 'Türkiye'de Kadınların İşgücüne Katılımı' başlıklı araştırmasına göre meslek lisesi ve üniversite mezunu kadınların işgücüne katılma oranları yüksektir, ancak genel lise ve altındaki diplomalara sahip kadınlar iş hayatına atılmakta zorluk çekmektedirler.

Grafik 12: 15+ Yaş Grubu Öğrenim Durumuna Göre İstihdam Oranı,2011

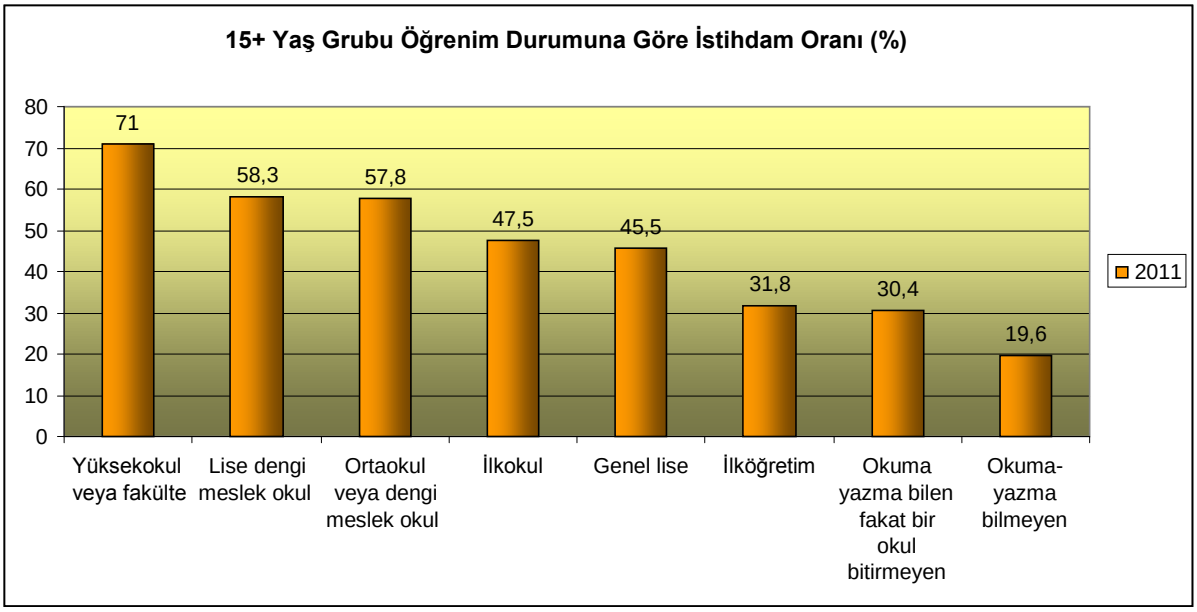

Kaynak: www.tuik.gov.tr

Türkiye genelinde 35-39 yaş grubundaki kişilerin yüzde 62,2'si istihdamdadır. Yaş grupları açısından en düşük istihdam oranı 65+ yaş grubu, sonrasında da 15-19 yaş grubundadır. Türkiye'de 65 yaş üstü her yüz kişiden sadece 12,6' sı istihdamdadır.

Grafik 13: İstihdamın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, 2011, Türkiye

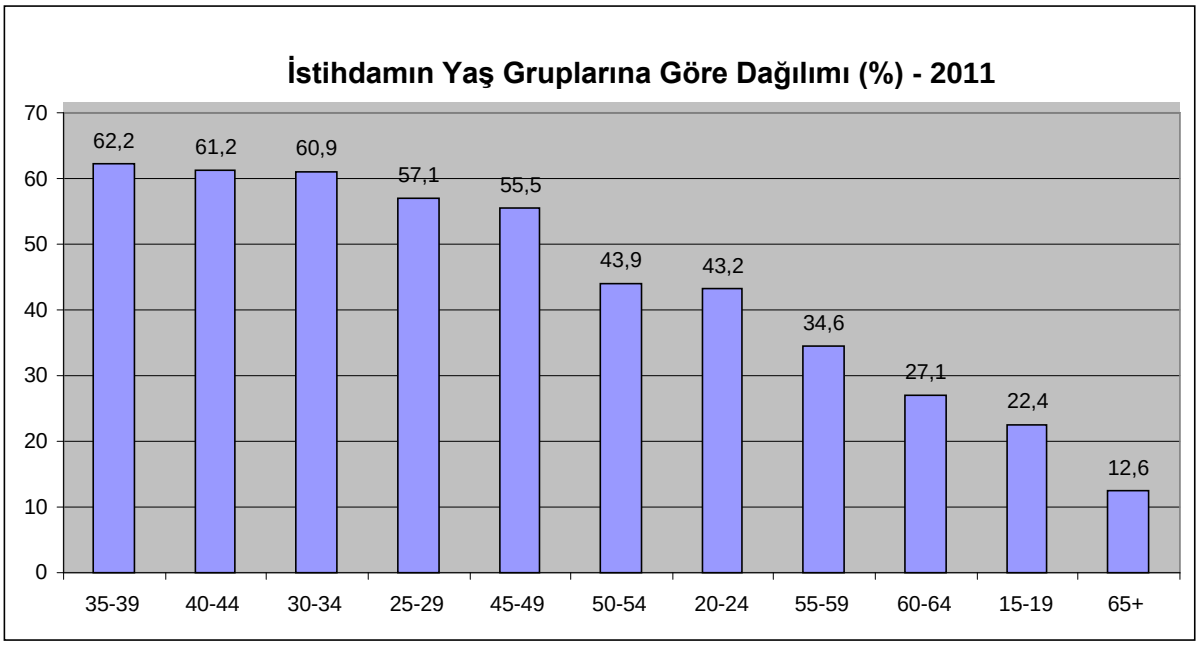

Kaynak: www.tuik.gov.tr

4.2. Kastamonu İli İşsizlik Oranları:

Kastamonu, Sinop ve Çankırı illerini kapsayan TR 82 Düzey 2 Bölgesinde 2011 yılında işsizlik oranı yüzde 5,7'dir, aynı bölgede istihdam oranı yüzde 56'dır. Bölgedeki işsizlik oranlarının Türkiye

ortalamasının altında olmasının temel nedeni tarım ve ormancılık sektörlerinin istihdamdaki payının yüksek olmasıdır. Bölge, genç nüfusun göç yoluyla azalması ve mevcut işgücünün kalifiye olmaması nedeniyle işgücü açısından sorun yaşamaktadır.

Grafik 14: Kastamonu İli İşsizlik Oranı, (%)

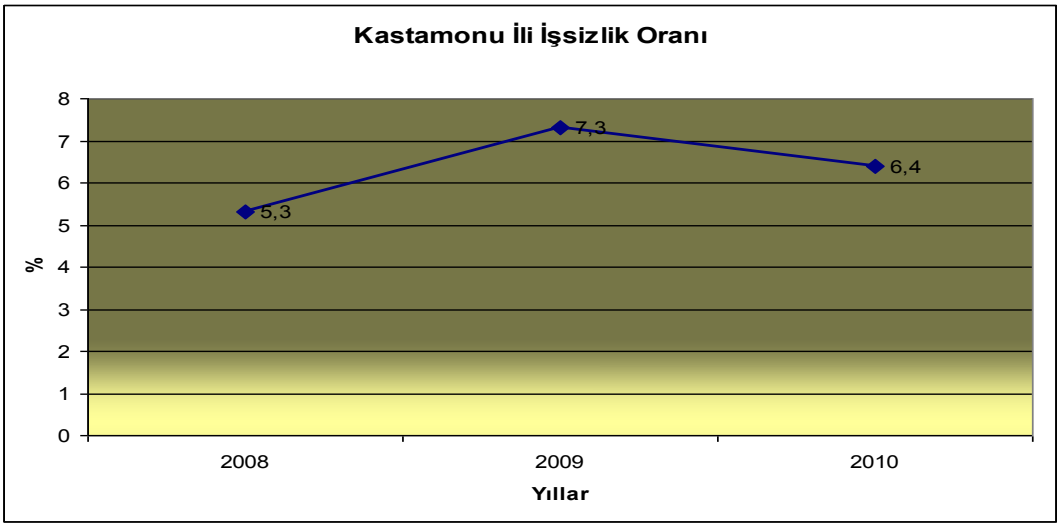

(İller bazında işsizlik oranları TÜİK tarafından en son 2010 yılı için yayınlanmıştır. Bundan sonraki yıllar için güncel veri bulunmamaktadır.)
Kaynak: www. tuik.gov.tr

Kastamonu ilinde 2008-2010 yılları arasındaki istihdam oranları dikkate alınırsa 2009 yılında küresel mali krizin etkisiyle işsizlik oranlarının arttığı görülmektedir. 2008-2010 yılları arasında Kastamonu ilindeki istihdam oranları 2009 yılında krizin etkisiyle düşüş göstermiştir.

Grafik 15: Kastamonu İli İstihdam Oranı, (%)

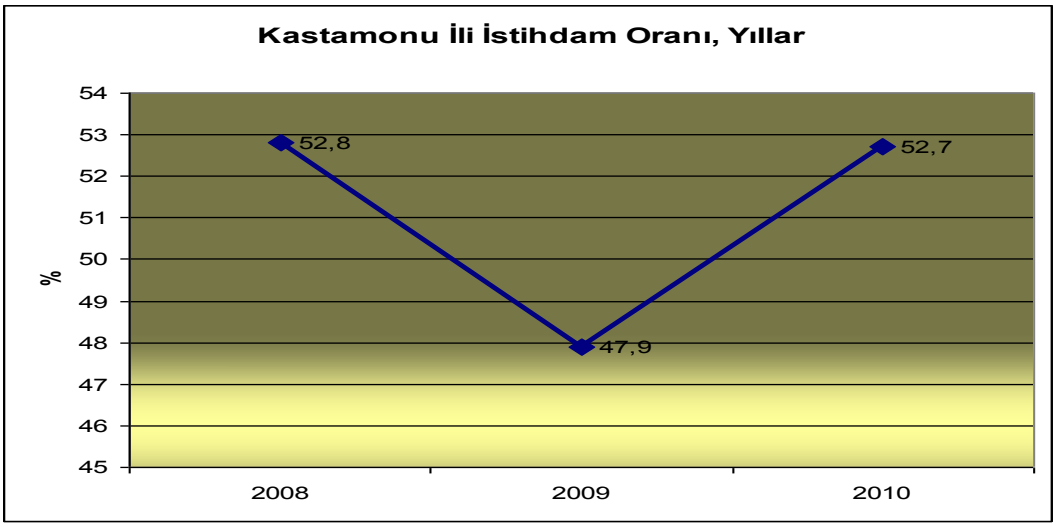

(İller bazında istihdam oranları TÜİK tarafından en son 2010 yılı için yayınlanmıştır. Bundan sonraki yıllar için güncel veri bulunmamaktadır.)

TR 82 Düzey 2 bölgesinde istihdam edilen toplam 324 bin kişinin yüzde 63,6'sı lise altı mezunudur.

Grafik 16: TR 82 Bölgesi Eğitim Durumuna Göre İstihdam Edilenler,2011

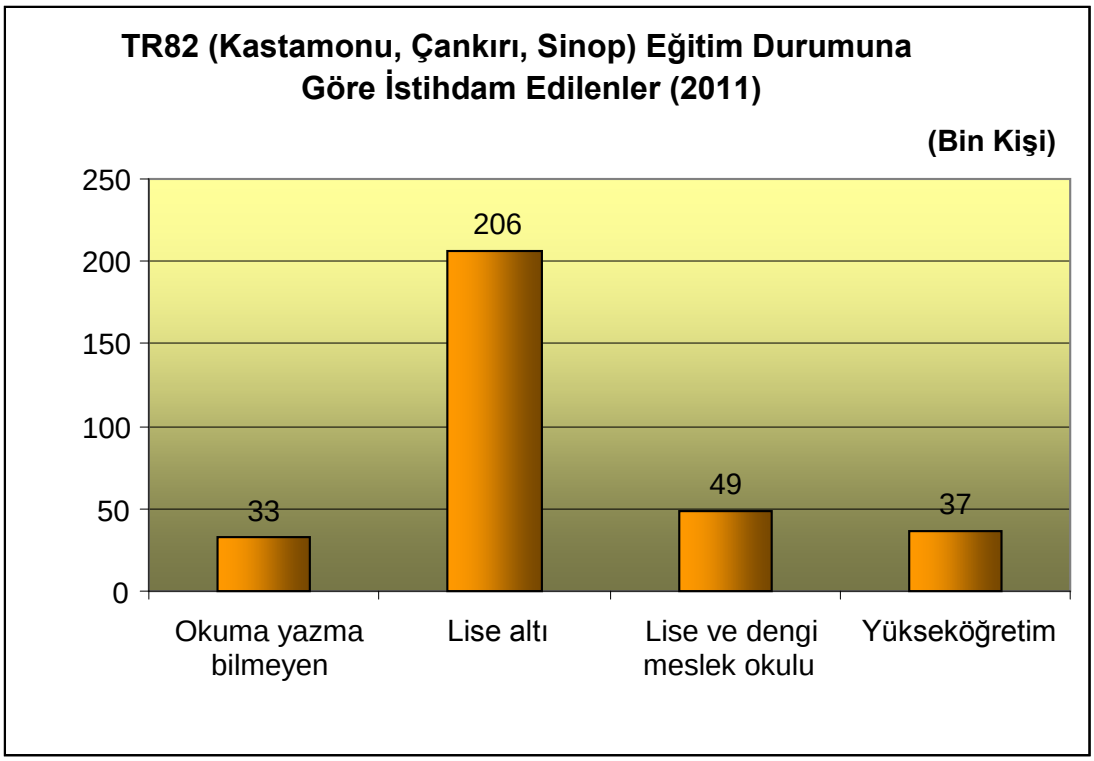

Kaynak: www.tuik.gov.tr

Kastamonu, Çankırı ve Sinop bölgesinde 2011 yılı verilerine göre istihdam edilenlerin yüzde 53,7'si tarım sektöründe çalışmaktadır.

Grafik 17: TR 82 Bölgesi İstihdam Edilenlerin İktisadi Faaliyet Koluna Göre Dağılımı,2011

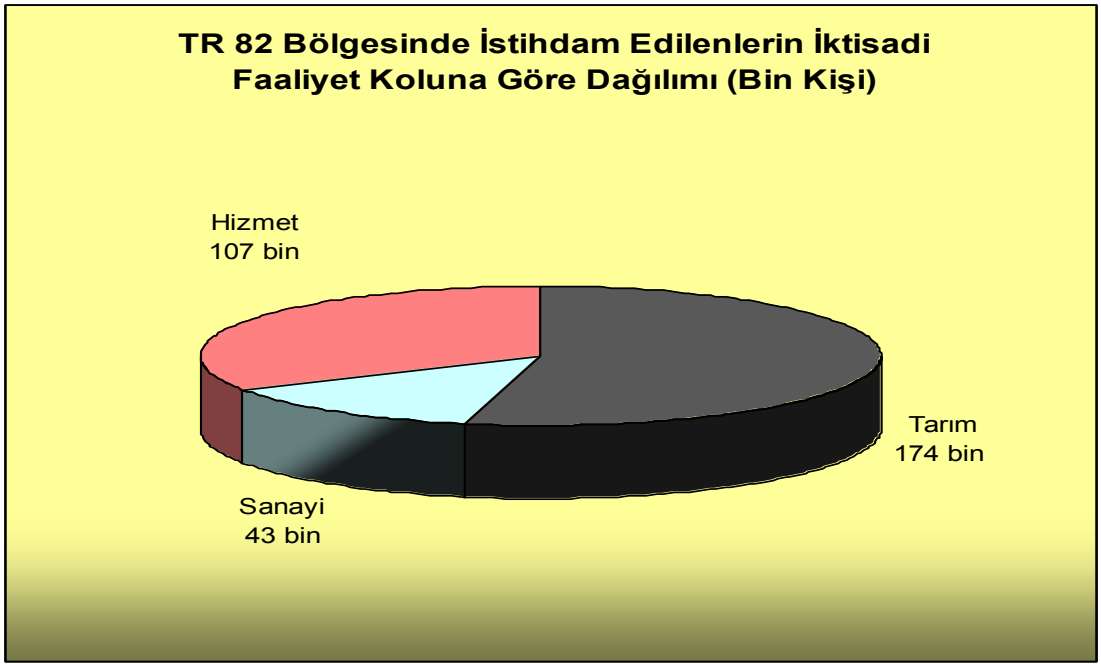

Kaynak: www.tuik.gov.tr

5. İŞKUR VERİLERİ

5.1 Kayıtlı İşsizler

2012 verilerine göre İlde İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 11.097'dir. 15-65 yaş arasındaki çalışma çağındaki il nüfusunun yüzde 4,7'si İŞKUR'a kayıtlıdır. Kayıtlı işsizlerin yüzde 39.6'sı kadın, 60.4'ü erkektir.

Kastamonu'da İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin yüzde 53,9'u İlköğretim mezunu, yüzde 29,7'si Ortaöğretim mezunudur.

Grafik 18: İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Öğrenim Durumları, 2012, Kastamonu

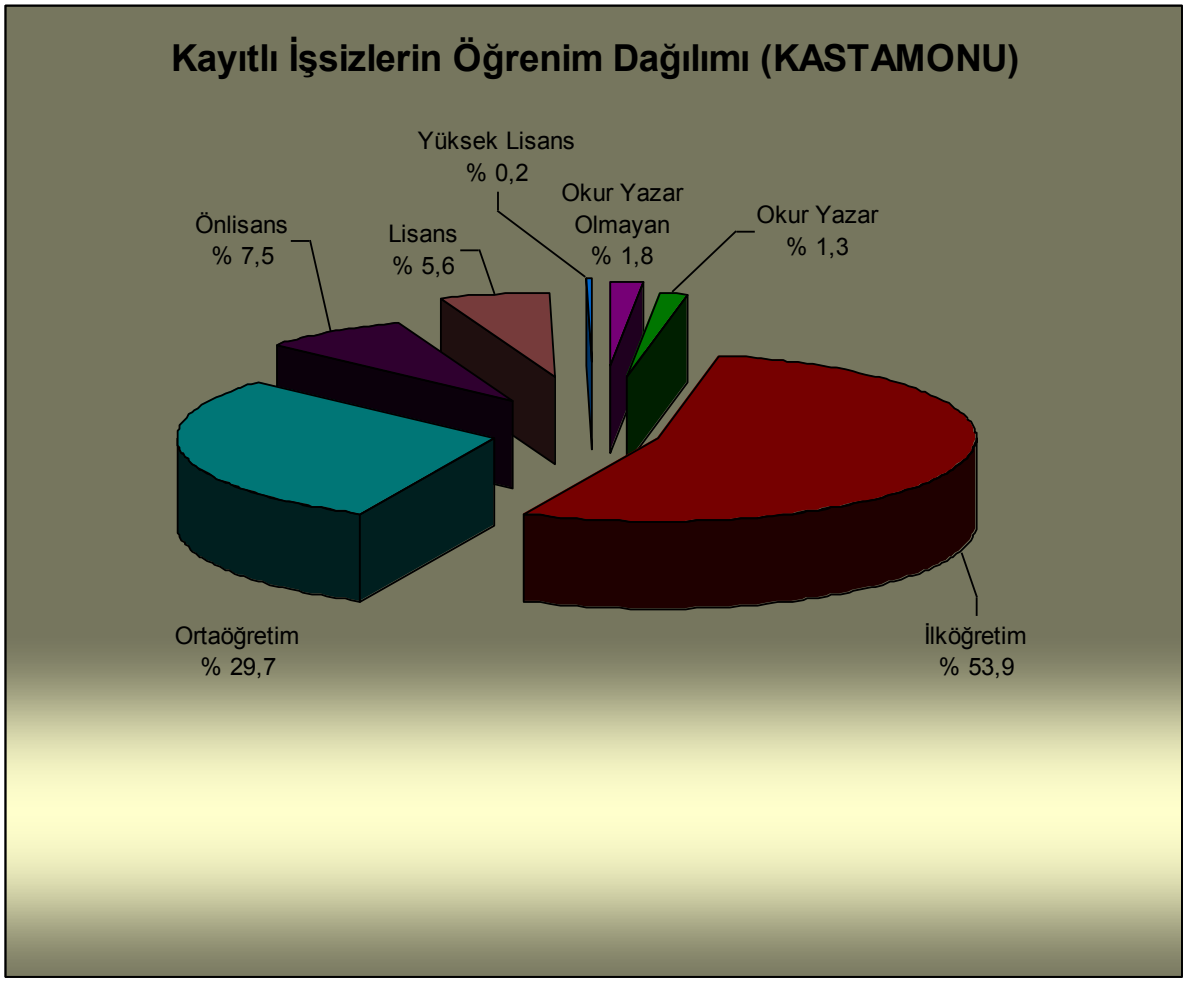

Kaynak: İŞKUR

Türkiye genelinde ise İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2.372.262 kişidir. Ülke genelinde Kuruma kayıtlı işsizlerin yüzde 60,4'ü erkek, yüzde 29,6'sı kadındır. Türkiye'deki kayıtlı işsizlerin öğrenim durumları dağılımı ise; İlköğretim mezunları yüzde 46,8, Ortaöğretim mezunları yüzde 30, Önlisans mezunları yüzde 9,3, Lisans mezunları yüzde 9 şeklindedir.

Grafik 19: İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Öğrenim Durumları, 2012, Türkiye

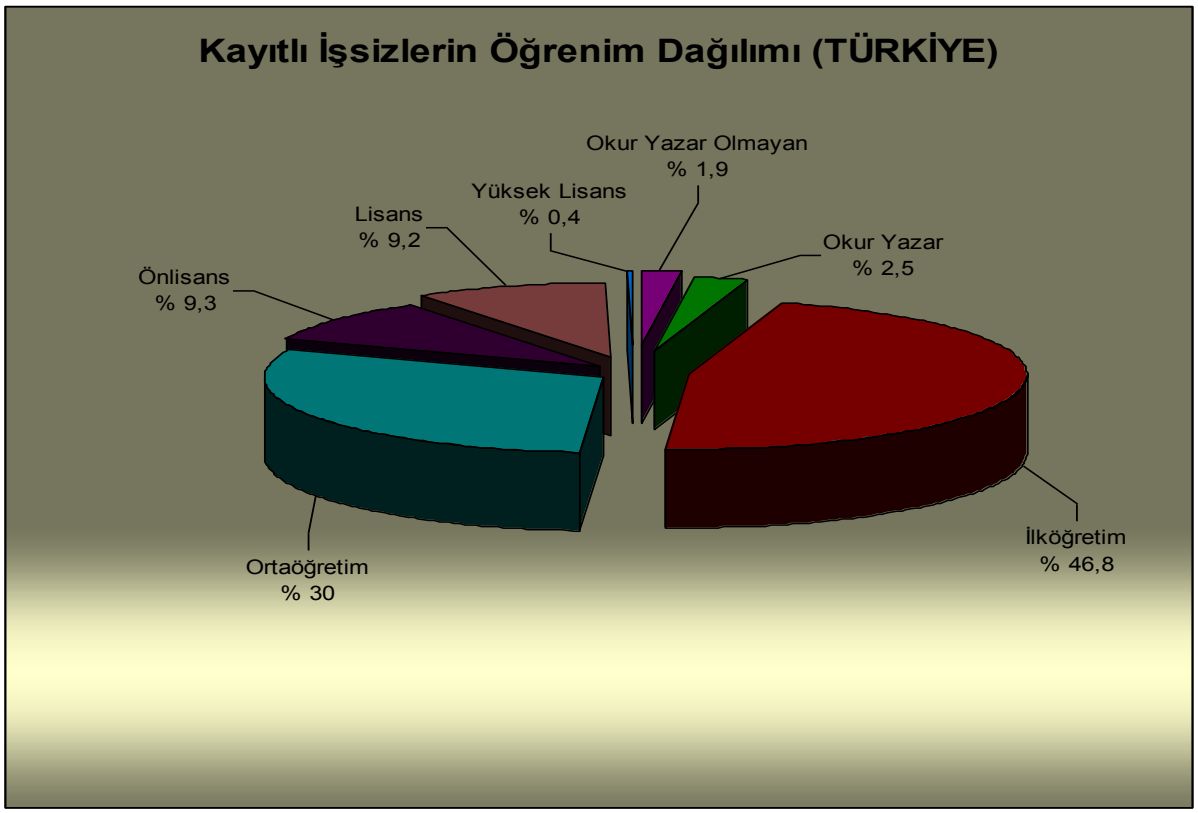

Kaynak: İŞKUR

İlde kayıtlı işsizlerin yüzde 25'i 15-24 yaş grubundadır. Türkiye genelinde kayıtlı işsizlerin ise yüzde 23,5'i 15-24 yaş grubundadır.

Grafik 20: İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, 2012

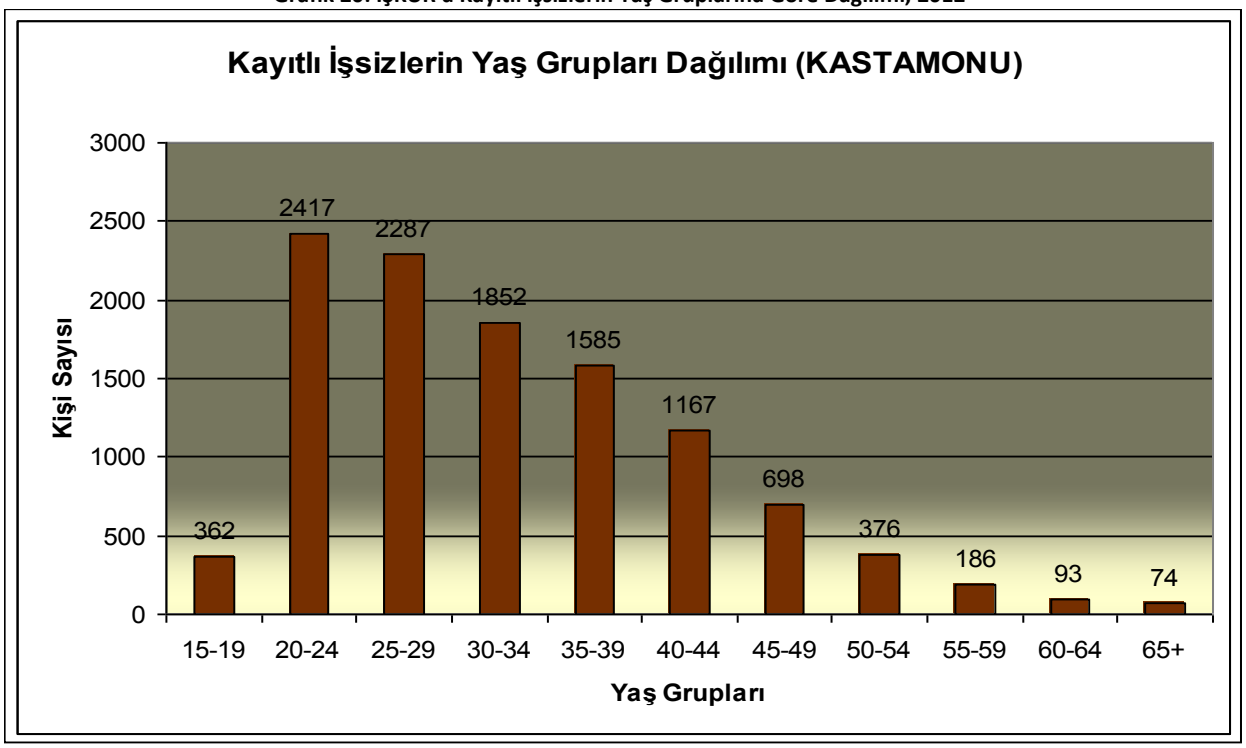

İlde Kuruma kayıtlı olan işsizlerin mesleklerine bakıldığında 11 bin işsizin yüzde 31'inin Beden İşçisi (Genel, Temizlik, İnşaat) olduğu görülmektedir. Bu meslekte kayıtlı işsizlerin ardından yüzde 10,4 ile Şoför (Yük Taşıma ve Ağır Kamyon Şoförü) ve yüzde 4,4 ile Yangın İlk Müdahale İşçisi gelmektedir.

Yangın İlk Müdahale İşçisi mesleğinde kayıtlı işsizlerin fazla olmasının temel nedeni Temmuz ayında yapılan Kamu İşçi Alımına başvurmak isteyenlerin bu meslekte kayıt olmuş olmalarıdır.

Tablo 19: Kurumda En Fazla Kayıtlı İşsiz Bulunan İlk 10 Meslek, Kastamonu, Türkiye, 2012

En Fazla Kayıtlı İşsiz Bulunan İlk 10 Meslek (KASTAMONU)		En Fazla Kayıtlı İşsiz Bulunan İlk 10 Meslek (TÜRKİYE)	
Meslek	**Yüzde**	**Meslek**	**Yüzde**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	19,4	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	24,5
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	9,7	BÜRO MEMURU (GENEL)	6,0
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	6,4	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	3,9
YANGIN İLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	4,4	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	2,0
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	4,0	SEKRETER	1,9
BÜRO MEMURU (GENEL)	3,9	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1,9
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	2,4	ÖN MUHASEBECİ	1,6
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	2,0	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1,5
SEKRETER	2,0	MUHASEBECİ	1,3
GARSON (SERVİS ELEMANI)	1,6	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	1,1
DİĞER MESLEKLER	44,2	DİĞER MESLEKLER	54,3

Türkiye genelinde Kuruma kayıtlı işsizlerin mesleklerine bakıldığında yüzde 34,4 ile Beden İşçisi (Genel, Temizlik, İnşaat) mesleğinin ilk sırada olduğunu, ardından Satış Elemanı (Tanıtım) ve Sekreter mesleklerinin geldiği görülmektedir.

Temel hedefi istihdamı sağlamak olan İŞKUR'a kayıtlı kişilerin ortalama ne kadar süredir işsiz oldukları da önemli bir veridir. Bu bağlamda ilde kayıtlı işsizlerin yüzde 46,1'i 1 yıldan uzun süredir işsizdir. Dezavantajlı grup olarak nitelendirilen ve Kurum tarafından İş ve Meslek Danışmanlığı hizmeti ile özel olarak takip edilen 1 yıldan uzun süredir işsizlerin Türkiye genelindeki oranı yüzde 47,1'dir.

KAYITLI İŞSİZLERİN İŞSİZ BEKLEME SÜRESİ		
İşsiz Bekleme Süresi	**Kastamonu %**	**Türkiye %**
30 GÜN VE AZ	4,1	5,0
1-6 AY	22,5	25,5
6 AY-1 YIL	27,3	22,3
1 - 2 YIL	27,3	28,7
2 - 5 YIL	14,6	16,2
5 YILDAN FAZLA	4,1	2,2

Kastamonu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce 1 yıl içinde 2.746 kişilik özel sektörden, 845 kişilik kamu sektöründen olmak üzere toplam 3.591 kişilik açık iş talebi alınmıştır. Alınan açık işlerde en fazla talep edilen meslek Beden İşçisi (Genel)'dir. 1020 kişilik açık iş talebinin alındığı mesleğin ardından Beden İşçisi(Temizlik), Satış Elemanı (Tanıtım) ve Konfeksiyon İşçisi mesleklerine sahip eleman talep edilmiştir. Türkiye genelinde ise 1 yılda 991.804 kişilik açık iş talebi alınmıştır.

Türkiye genelinde 2012 yılı içinde İŞKUR'dan en fazla talep edilen meslekler Beden İşçisi(Genel), Beden İşçisi(Temizlik), Temizlik Görevlisi ve Satış Elemanı(Tanıtım)'dır.

Tablo 20: En Fazla Açık İş Talebinin Olduğu İlk 10 Meslek, Kastamonu, Türkiye, 2012

En Fazla Açık İş Talebinin Olduğu İlk 10 Meslek (KASTAMONU)		En Fazla Açık İş Talebinin Olduğu İlk 10 Meslek (TÜRKİYE)	
Meslek	**Kişi**	**Meslek**	**Kişi**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1.020	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	366.718
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	273	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	48.132
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	168	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	43.931
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	147	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	22.153
GARSON (SERVİS ELEMANI)	117	BÜRO MEMURU (GENEL)	20.913
MAKİNECİ (DİKİŞ)	114	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	20.446
ORMAN İŞÇİSİ	93	MAKİNECİ (DİKİŞ)	18.058
PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİL.)	89	GARSON (SERVİS ELEMANI)	15.768
BÜRO MEMURU (GENEL)	71	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	13.197
MARANGOZ	66	REYON GÖREVLİSİ	11.054

İŞKUR tarafından 2012 yılında ilde 1.798 kişi, Türkiye'de ise 556.587 kişi işe yerleştirilmiştir. İl Müdürlüğümüzce işe yerleştirilenlerin yüzde 29,8'i kadın, yüzde 70,2'si erkektir. İlde işe yerleştirilenlerin 53'ü özürlü, 2'si eski hükümlüdür.

Tablo 21: En Fazla İşe Yerleştirmenin Olduğu İlk 10 Meslek, Kastamonu, Türkiye, 2012

En Fazla İşe Yerleştirmenin Olduğu İlk 10 Meslek (KASTAMONU)		En Fazla İşe Yerleştirmenin Olduğu İlk 10 Meslek (TÜRKİYE)	
Meslek	**Kişi**	**Meslek**	**Kişi**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	782	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	229.943
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	146	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	37.294
ORMAN İŞÇİSİ	93	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	29.650
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	90	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	13.308
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	66	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	11.867
MAKİNECİ (DİKİŞ)	53	BÜRO MEMURU (GENEL)	8.597
YANGIN İLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	43	REYON GÖREVLİSİ	8.267
BÜRO MEMURU (GENEL)	36	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	8.152
GARSON (SERVİS ELEMANI)	25	MAKİNECİ (DİKİŞ)	8.115
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	25	KASİYER	6.740

İlde 2012 yılında İl Müdürlüğümüz tarafından işe yerleştirilen 1.798 kişinin yüzde 60'ı İlköğretim mezunu, yüzde 31'i Lise mezunudur. Türkiye genelinde işe yerleştirilenlerin yüzde 57'si İlköğretim Mezunu, yüzde 29'u Lise mezunudur.

Grafik 21-22: İşe Yerleştirmelerin Öğrenim Durumu Dağılımı, Kastamonu, Türkiye, 2012

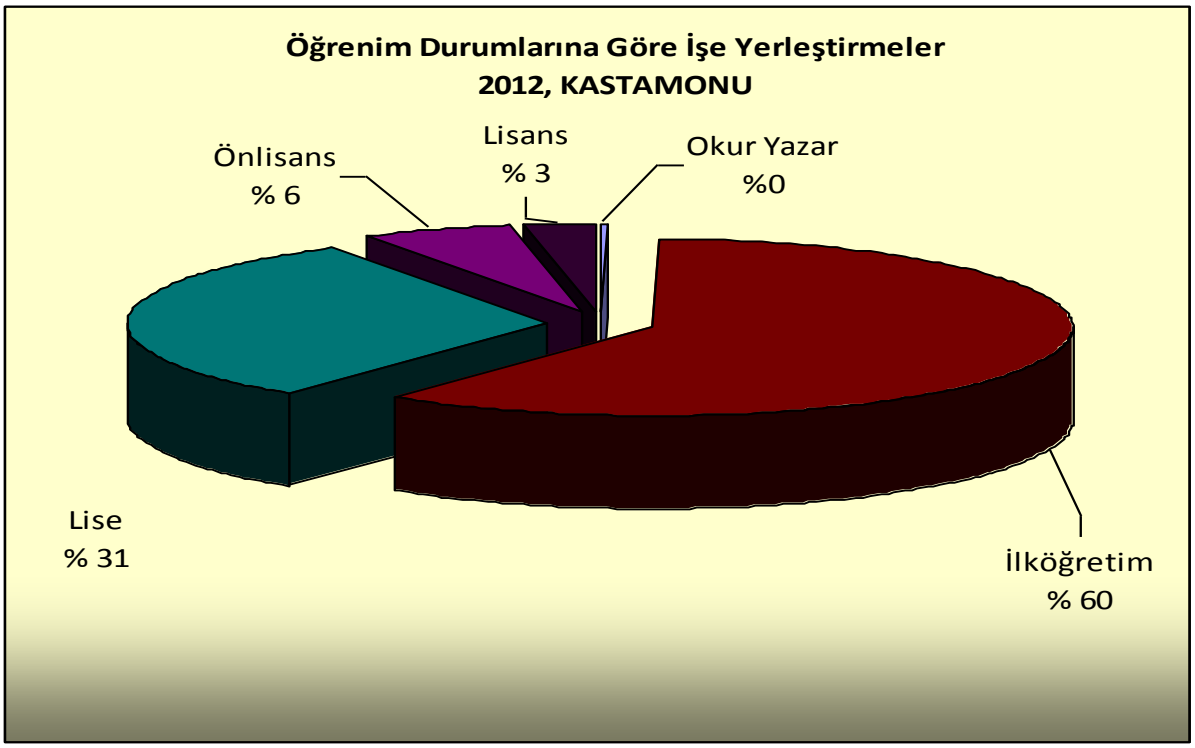

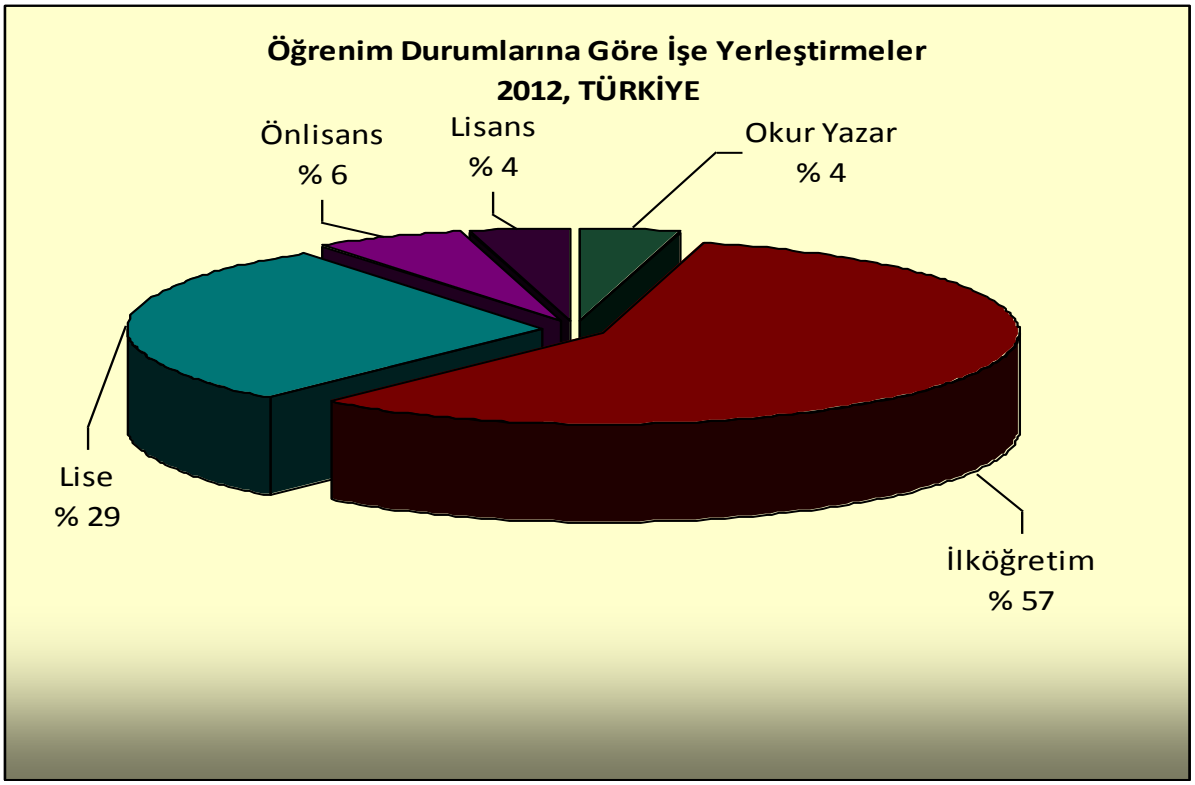

Kaynak: İŞKUR

5.2 İşgücü Yetiştirme Faaliyetleri:

Kastamonu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü 2012 yılında 122 İşbaşı Eğitim Programı (ve UMEM/İEP), 36 İşgücü Yetiştirme Kursu, 26 İstihdam Garantili Kurs, 8 Hükümlülere Yönelik Kurs, 2

Özürlülere Yönelik Kurs, 5 UMEM Projesi 49 Toplum Yararına Çalışma Programı ve 6 Girişimcilik Programı düzenlemiştir. İldeki işgücü piyasasının ihtiyaçları göz önünde bulundurularak özellikle Konfeksiyon-Tekstil sektörünün, Mobilya/Ahşap sektörünün ve Hizmet sektörlerinin kalifiye eleman ihtiyaçları doğrultusunda kurslar açılmıştır.

İl Müdürlüğümüzce 2012 yılında açılan Kurslardan, İşbaşı Eğitim Programlarından, Toplum Yararına Çalışma Programlarından ve Girişimcilik eğitimlerinden toplam 2.586 kişi yararlanmıştır. İşgücü Yetiştirme Faaliyetlerinden yararlananların yüzde 50,7'si kadın, yüzde 49,3'ü erkektir.

Tablo 22: İşgücü Yetiştirme Faaliyetlerine Katılanlar, 2012, Kastamonu

FAALİYET TÜRÜ	KADIN	ERKEK	TOPLAM KURSİYER SAYISI	KURS SAYISI
GİRİŞİMCİLİK	73	88	161	6
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	130	0	130	8
İSTİHDAM GARANTİLİ KURS	169	354	523	26
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSU/GENEL	138	590	728	36
TOPLUM YARARINA ÇALIŞMA PROGRAMI	610	123	733	49
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	78	87	165	107
ÖZÜRLÜ KURSLARI	11	5	16	2
UMEM PROJESİ	76	15	91	5
UMEM PROJESİ/İEP	26	13	39	15
GENEL TOPLAM	**1.311**	**1.275**	**2.586**	**254**

Grafik 23: İlde En Fazla Kurs Açılan İlk 10 Meslek, 2012

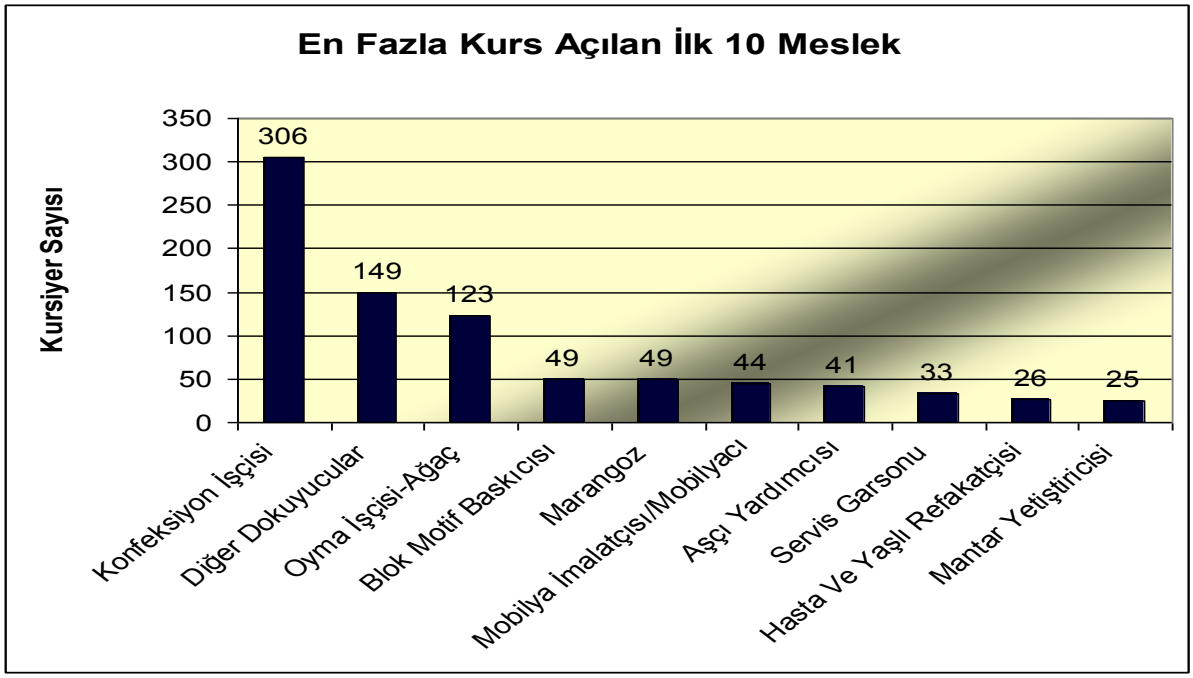

Toplum Yararına Çalışma Programlarında ise 'Ağaçlandırma, Çevre Düzenleme, Okullarda Temizlik, Restorasyon, Kamusal Altyapının Yenilenmesi' gibi birçok alanda kamu yararına faaliyetler icra edilmiştir.

2012 yılında Mobilya İmalatçısı'ndan Şekerleme İmal İşçisi'ne kadar farklı alanlarda düzenlenen İşbaşı Eğitim Programları ile kişilerin meslek edinmeleri ve işverenlerin kalifiye eleman ihtiyaçlarını karşılamalarına yardımcı olunmuştur. En fazla İşbaşı Eğitim Programı açılan meslekler; Mobilya İmalatçısı, Büro Memuru, Makineci (Dikiş), Satış Elemanı'dır.

Grafik: 24 En Fazla İşbaşı Eğitim Programı Açılan İlk 10 Meslek, Kastamonu,2012

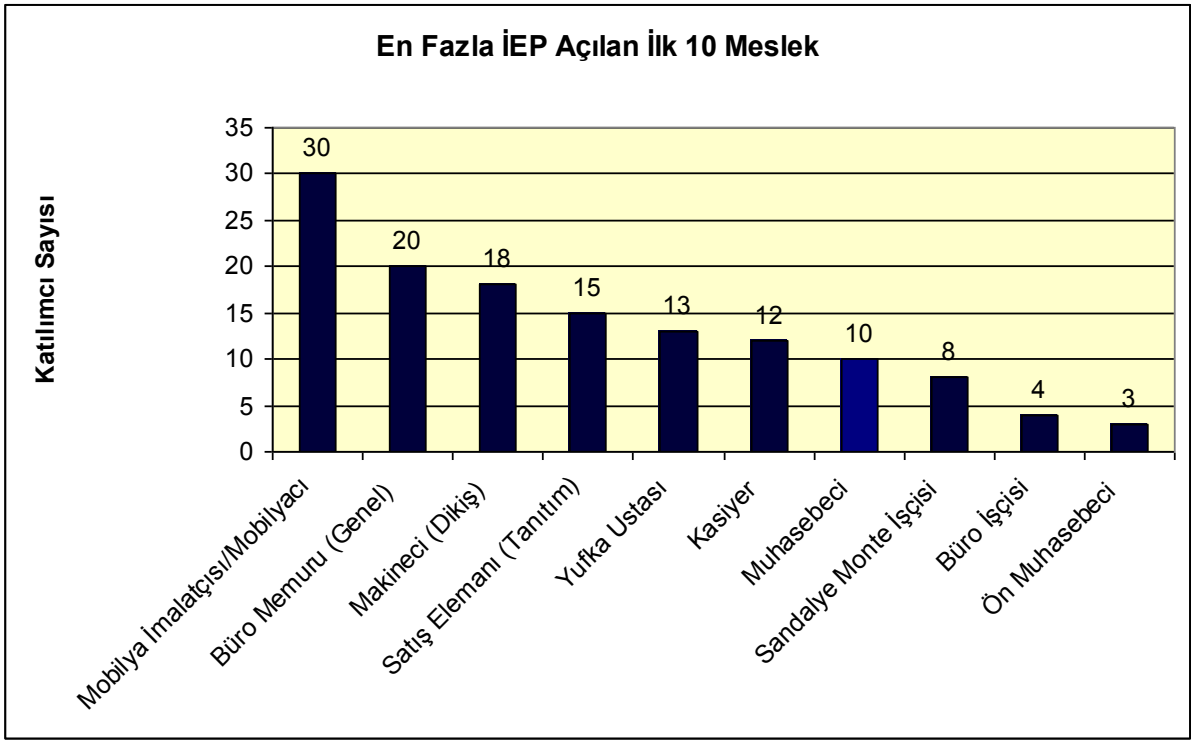

5.3 İşsizlik Ödeneği Alanlar:

İlde 2012 yılında 1.031 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneği alanların yüzde 24,2'sinin İmalat sektöründe çalışırken işsiz kaldıkları, yüzde 15,6'sının İnşaat sektöründe, yüzde 10'unun Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde çalışırken işsiz kaldıkları görülmektedir.

Grafik 25: İşsizlik Ödeneği Alanların Sektör Dağılımı, 2012, Kastamonu

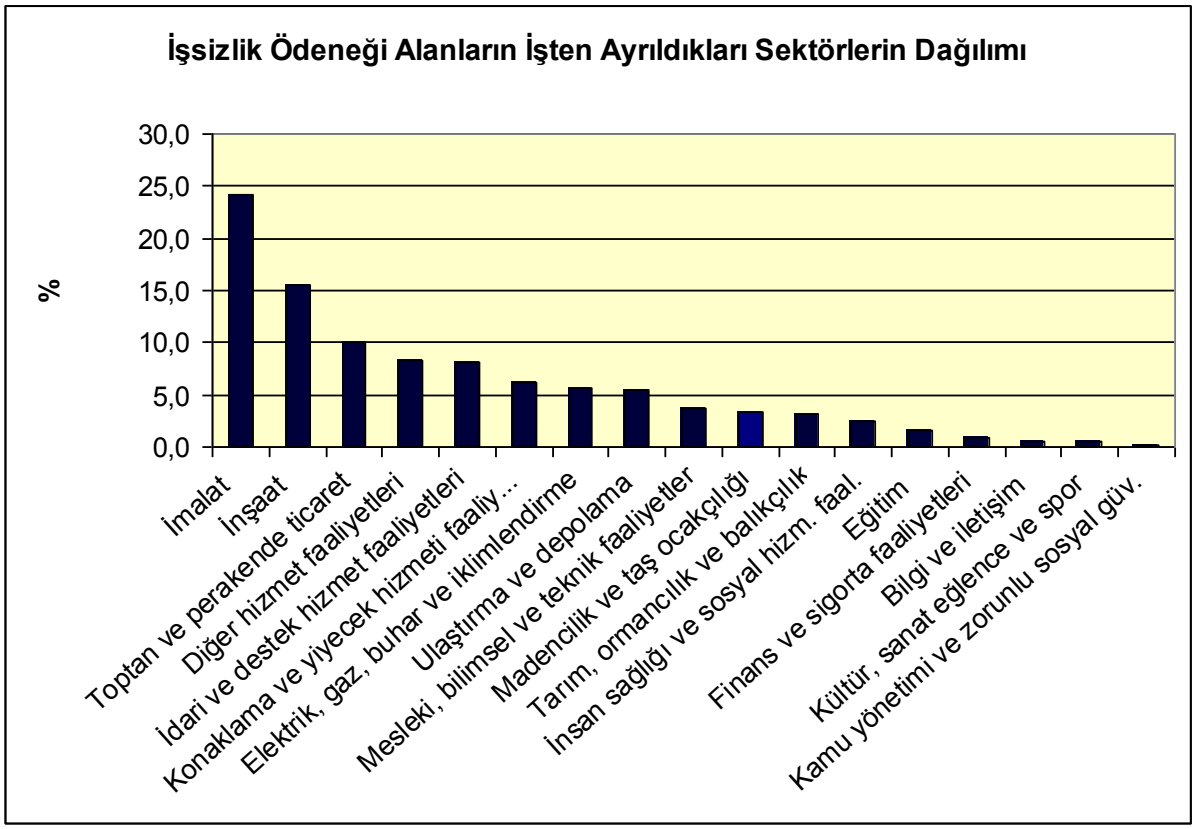

Kastamonu'da 2012 yılında Kurumdan işsizlik ödeneği alanların yüzde 53,2'si İlköğretim mezunu, yüzde 35,6'sı Lise mezunu, yüzde 4,8'i Önlisans mezunu ve yüzde 5,5'i de Lisans mezunudur. Türkiye genelinde işsizlik ödeneği alanların yüzde 49,9'u ilköğretim mezunudur.

Grafik 26-27: İşsizlik Ödeneği Alanların Eğitim Durumları, 2012, Kastamonu ve Türkiye

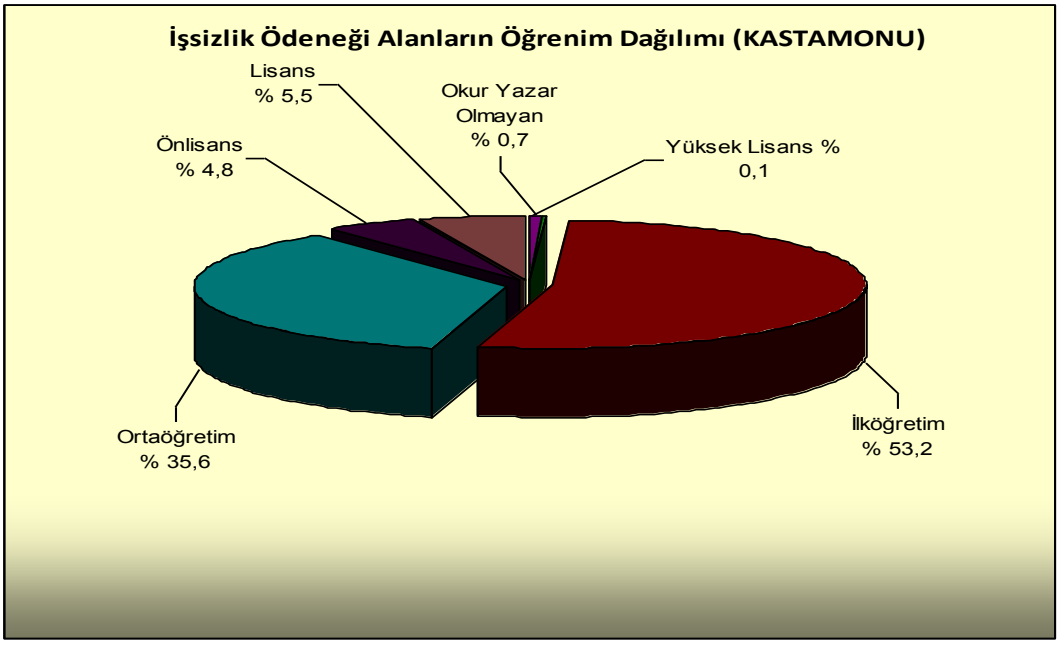

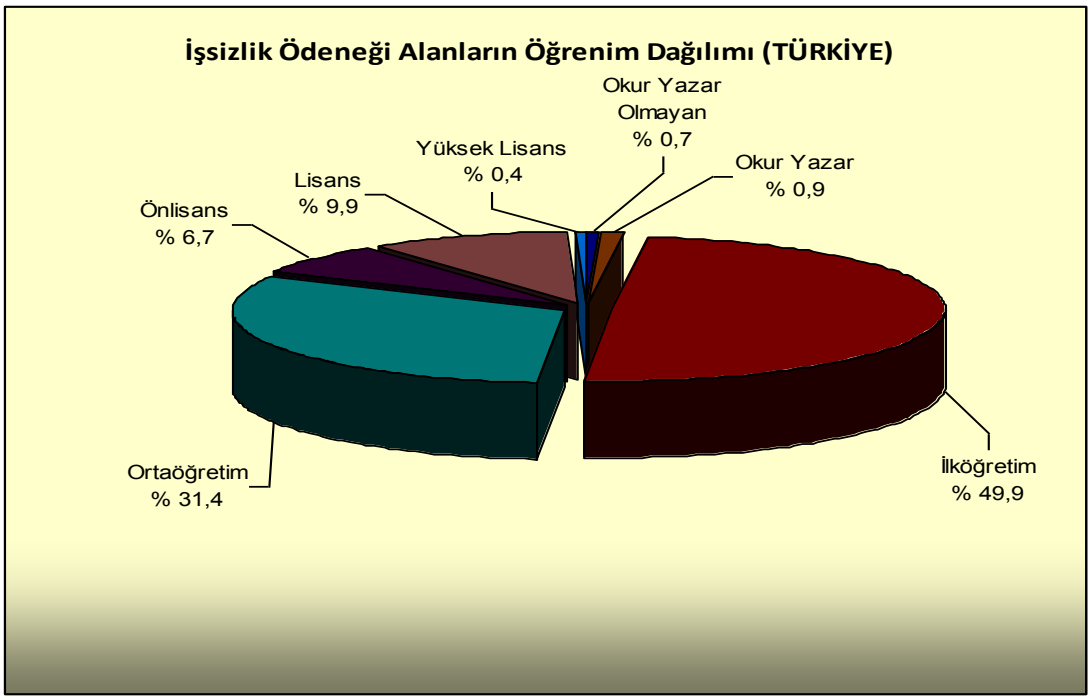

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı meslekler de iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamakta, talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarının daha da geliştirerek yapılması büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Ayrıca bu çalışmanın önemli amaçlarından birisi de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 23.: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ								
2007	50+ TÜM	15 EKİM - 30	İSCO 88-	NACE	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Elektronik	Toplam	**71.001**
						10+ işyeri	26.409
						50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI	17 Nisan - 30	İSCO 88-	NACE	Elektronik	Toplam	**275.099**
						10+ işyeri	83.404

[1] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

	TÜM İŞYERLERİ	Mayıs	REV.1.1			50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Elektronik	Toplam	**255.938**
						10+ işyeri	80.638
						50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Elektronik	Toplam	**218.068**
						10+ işyeri	73.418
						50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Elektronik	Toplam	**198.479**
						10+ işyeri	69.442
						50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Elektronik	Toplam	**159.862**
						10+ işyeri	60.501
						50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88-REV.2	NACE	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
						10+ işyeri	3.283
						50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88-REV.2	NACE	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88-REV.2	NACE	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2012 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 10 Eylül – 31 Ekim 2012 tarihleri arasında Türkiye genelinde 53.164 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 2" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,
- 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

[2] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

1.İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

1.1. Sektörlere Göre İşyeri ve Çalışan Sayıları:

Referans döneminde Kastamonu ilinde ziyaret edilen işyerlerinin sektör ve çalışan sayısına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla işyerinin "Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıtların Onarımı" sektöründe olduğu ardından "İmalat" ve "İnşaat" sektörlerinin geldiği görülmektedir. Çalışan sayıları açısından, ziyaret edilen işyerlerinin yüzde 65,7'si 10-49 arası işçi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır. Ancak işyeri kayıt listesinde 10 ve üzeri işçi çalıştırdığı görülen 446 işyerinin 92'sinin referans döneminde işçi sayısının 10'un altında olduğu görülmüştür. Araştırma kapsamında olmamakla birlikte bu işyerlerinde de anket uygulanmıştır.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları, Kastamonu

Kastamonu İli Sektörlere Göre İşyeri Sayıları				
Sektör	**İşyeri Sayısı (1-9)**	**İşyeri Sayısı (10-49)**	**İşyeri Sayısı (50+)**	**TOPLAM**
BİLGİ VE İLETİŞİM	0	0	0	**0**
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	13	5	1	**19**
EĞİTİM	2	13	2	**17**
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	0	0	1	**1**
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	11	20	2	**34**
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0	1	1	**3**
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	3	6	2	**12**
İMALAT	16	65	26	**106**
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	1	6	1	**8**
İNŞAAT	11	33	9	**53**
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	8	25	2	**35**
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0	0	0	**0**
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	2	3	4	**9**
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	0	7	1	**8**
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0	0	0	**0**
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; TAŞITLARIN ONARIMI	19	90	4	**114**
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	6	19	2	**27**
Genel Toplam:	**92**	**293**	**60**	**446**

İPA

Türkiye genelinde işyerlerinin sektörel dağılımında iseen fazla işyerinin olduğu sektörler sıralaması 'İmalat' sektörü, 'Toptan ve Perakende Ticaret; Taşıtların Onarımı' sektörü ve 'İnşaat' şeklindedir. Görüleceği üzere Türkiye genelinde ilk sıralarda yer alan sektörler Kastamonu ile aynı olmakla birlikte, Türkiye genelinde ilk sırada yer alan İmalat sektörü Kastamonu'da ikinci sırada yer almıştır. Buna karşın Türkiye genelinde ikinci sırada yer alan Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıtların Onarımı sektörü Kastamonu'da ilk sırada yer almıştır.

Türkiye Geneli Sektörlere Göre İşyeri Sayıları (İlk 5 Sektör)				
Sektör	**İşyeri Sayısı (1-9)**	**İşyeri Sayısı (10-49)**	**İşyeri Sayısı (50++)**	**TOPLAM**
İMALAT	3787	15346	7184	26317

TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; KARA TAŞITLARININ ONARIMI	6095	16476	2681	25251
İNŞAAT	4348	6321	1868	12536
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	1336	4510	1392	7239
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	1472	4464	1245	7182

Türkiye genelinde çalışanların sektörler açısından dağılımına bakıldığında en fazla çalışan sayısına sahip olan sektör 'İmalat' sektörü, ardından 'İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri' ve 'Toptan ve Perakende Ticaret, Taşıtların Onarımı' sektörü iken Kastamonu'da çalışanların sektörler açısından dağılımı dikkate alındığında en fazla çalışanın olduğu sektörler sırasıyla 'İmalat', 'Toptan ve Perakende Ticaret, Taşıtların Onarımı' ve 'İnşaat' sektörüdür. Tablodan da görüleceği üzere işyeri sayısında ikinci sırada yer alan imalat sektöründe çalışanların işyeri sayısında ilk sırada yer alan Toptan ve Perakende Ticaret, Taşıtların Onarımı sektöründen oldukça yüksek sayıda çalışanının bulunmasıdır. İmalat sektöründe çalışanların sayısı il genelinde toplam çalışanların yüzde 35'ini, Toptan ve Perakende Ticaret, Taşıtların Onarımı sektöründe çalışanların sayısı ise il genelinde toplam çalışanların yüzde 14,7'sini oluşturmaktadır.

Tablo 25: Sektörlere Göre Çalışan Sayıları, Kastamonu

Kastamonu İli Sektörlere Göre Çalışan Sayıları										
	1-9 Aralığı			**10-49 Aralığı**			**50+ Aralığı**			
Sektör	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Toplam**
BİLGİ VE İLETİŞİM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	31	12	43	84	7	92	87	10	98	232
EĞİTİM	6	4	10	164	112	276	39	34	73	359
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	0	0	0	0	0	0	115	5	120	120

FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	40	5	45	219	138	357	547	24	571	974
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0	0	0	56	21	77	0	0	0	77
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	6	1	7	178	16	194	112	30	142	343
İMALAT	45	15	59	1259	258	1517	2557	675	3232	4809
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	5	4	9	72	89	160	39	85	125	294
İNŞAAT	27	0	27	686	33	720	785	23	808	1555
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	39	5	45	328	120	448	253	72	325	818
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	16	1	17	80	5	85	784	11	795	897
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	0	0	0	83	39	122	24	35	59	181
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; TAŞITLARIN ONARIMI	99	21	120	1378	315	1693	148	45	193	2005
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	21	1	22	376	45	421	228	287	514	957
Genel Toplam:			**404**			**6162**			**7055**	**13621**

İPA

1.2 Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları:

Kastamonu ilinde çalışanların meslek gruplarına göre sayısal dağılımına bakıldığında ilde en fazla çalışanın 'Nitelik Gerektirmeyen Meslekler' grubunda bulunduğu, ardından 'Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar'ın ve 'Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar' meslek grubunun geldiği görülmektedir. 'Nitelik Gerektirmeyen Meslekler' grubunda çalışan sayısının fazla olmasının temel nedeni ildeki 'İnşaat' ve 'İmalat' faaliyetlerinin diğer sektörlere göre daha yoğun olmasıdır. Bununla birlikte 'Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar' mesleğine sahip olan çalışan sayısının fazla olmasının nedeni de teşviklerle birlikte ilde faaliyetlerini artırmış olan tekstil firmaları ve sanayi ile ilgili eskiden beri faaliyet gösteren işyerlerinin fazla olmasıdır.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları, Kastamonu

İPA

Türkiye genelinde çalışanların en fazla olduğu meslek grubu Kastamonu ilinde olduğu gibi 'Nitelik Gerektirmeyen Meslekler', dir. Söz konusu meslek grubunda çalışan sayısının en yakın meslek grubundan iki kat fazla olması dikkat çekmektedir. Çalışan sayısının fazla olduğu diğer gruplar ise Kastamonu ilinden farklı olup sırasıyla 'Profesyonel Meslek Mensupları' ve 'Büro Hizmetinde Çalışan

Kastamonu İli Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları

	1-9 Aralığı			10-49 Aralığı			50+ Aralığı			
Meslek Grup	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Toplam**
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	37	22	59	305	281	585	334	191	525	1170
Hizmet Ve Satış Elemanları	77	9	86	909	265	1174	242	57	300	1561
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	57	8	65	1001	255	1256	1881	360	2241	3562
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0	0	14	0	14	9	5	14	28
Profesyonel Meslek Mensupları	26	17	44	350	204	554	297	174	471	1069
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	49	0	49	1101	73	1174	1155	56	1211	2434
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yrd. Prof. Meslek Mensupları	21	5	26	356	53	409	458	100	558	992
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	37	2	39	792	46	838	1241	377	1618	2495
Yöneticiler	30	5	35	136	21	158	100	16	116	309
Genel Toplam:			404			6162			7054	13621

Elemanlar' şeklindedir.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları, Türkiye

Türkiye Geneli Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları (İlk 5 Meslek Grubu)										
	1-9 Aralığı			**10-49 Aralığı**			**50+ Aralığı**			
Meslek Grup	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Toplam**
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	15229	5780	21009	236881	66827	303709	1010138	313876	1324014	1648732
Profesyonel Meslek Mensupları	16628	9422	26050	149344	105252	254596	290085	241130	531215	811862
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	11879	11067	22946	106799	96837	203637	340679	241961	582639	809222
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve	10933	752	11685	208535	24199	232734	471811	76293	548105	792523

Montajcılar										
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	14242	493	14734	201956	18696	220652	391639	53534	445173	680559

1.2.1 Çalışanların Mesleklere Göre Dağılımı:

İşgücü Piyasası Araştırmasına göre Kastamonu'da çalışanların en fazla olduğu meslekler 'Beden İşçisi (Genel)', 'Temizlik Görevlisi' ve 'Makineci(Dikiş)'tir. Çalışanların yüzde 12,3'ü Beden İşçisi (Genel) mesleğinde çalışmaktadır.

Grafik 30: Çalışanların Mesleki Dağılımları, Kastamonu

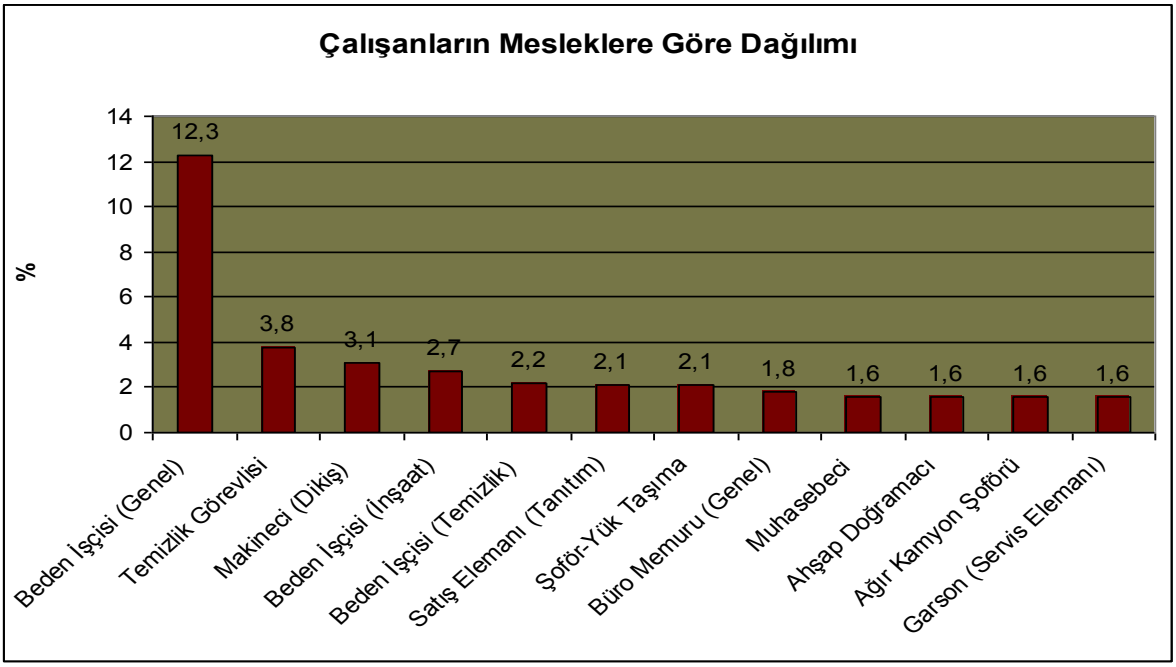

İPA

Araştırma sonuçlarına göre Türkiye genelinde çalışanların meslek ve cinsiyet dağılımına bakıldığında en fazla çalışanı olan meslekler; Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi, Büro Memuru(Genel), Beden İşçisi(Temizlik)'tir. Türkiye genelinde en fazla çalışanın olduğu on mesleğin kendi içindeki cinsiyet dağılımına bakılırsa kadın oranının en fazla olduğu meslekler; Büro Memuru (Genel), Muhasebeci ve Bankacılık Meslek Elemanıdır. Türkiye genelinde Büro Memuru mesleğinde çalışanların yüzde 48,2'si, Muhasebeci mesleğinde çalışanların yüzde 47'si, Bankacılık Meslek Elemanı mesleğinde çalışanların yüzde 39,4'ü kadınlardır.

Grafik 31: Çalışanların Meslek ve Cinsiyete Göre Dağılımları, Türkiye

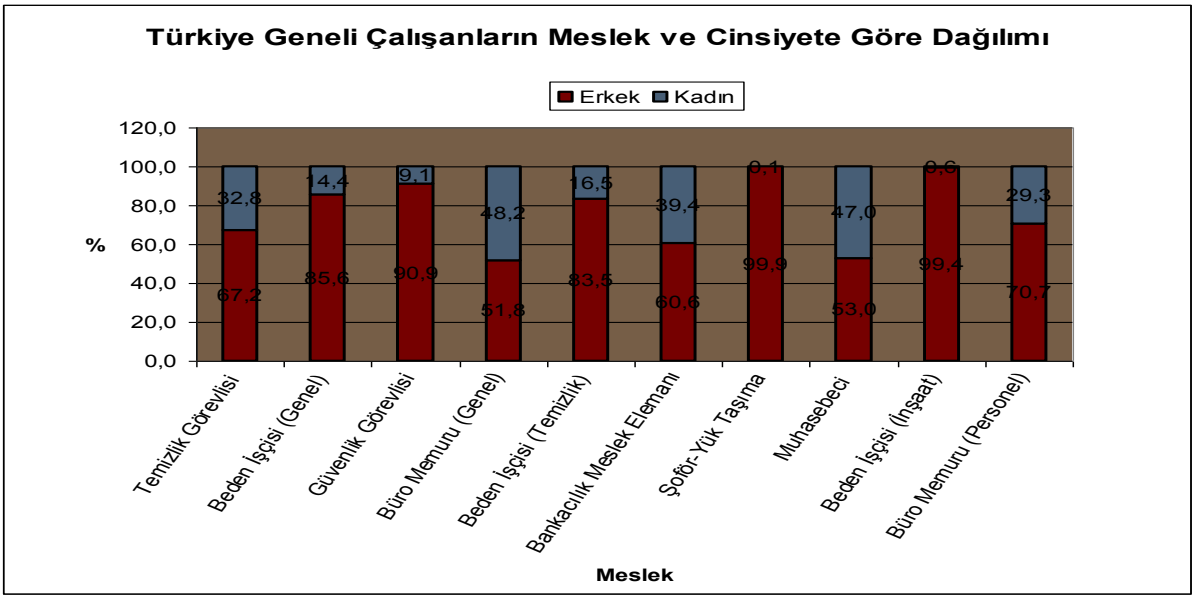

Kastamonu'da en fazla çalışanı olan mesleklerin kendi içindeki cinsiyet dağılımlarına bakılırsa en fazla kadın çalışanın olduğu mesleklerin; Makineci(Dikiş), Büro Memuru(Genel), Beden İşçisi(Temizlik) olduğu görülecektir. Makineci(Dikiş) mesleğinde çalışanların yüzde 79,6'sı, Büro Memuru(Genel) mesleğinde çalışanların yüzde 45,6'sı, Beden İşçisi (Temizlik) mesleğinde çalışanların yüzde 35,7'si kadındır.

Grafik 32: Çalışanların Meslek ve Cinsiyete Göre Dağılımları, Kastamonu

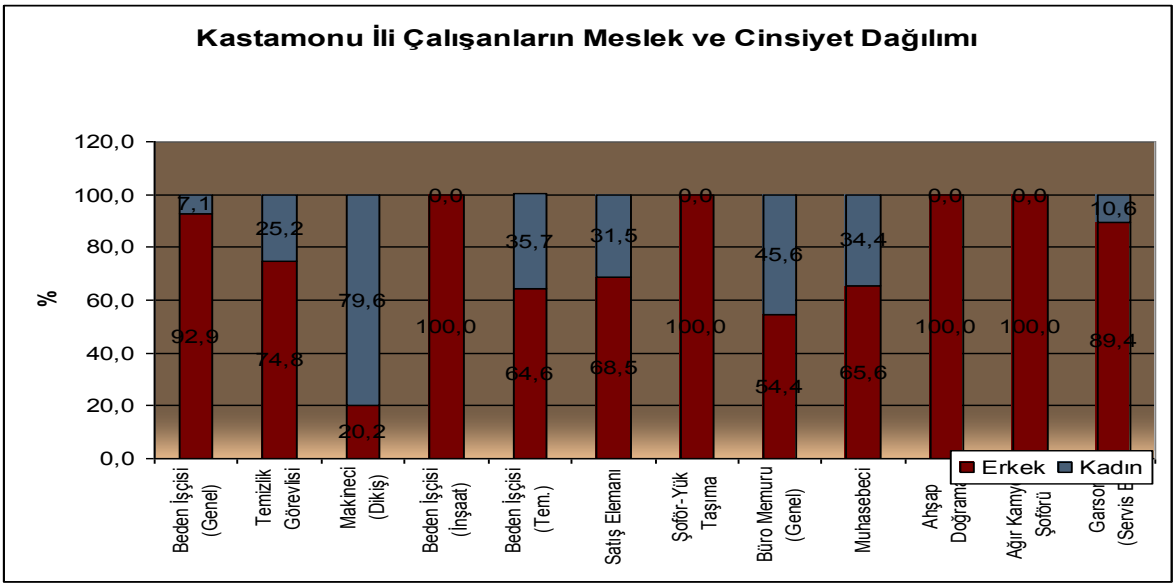

1.2.2 Çalışma Hayatında Kadınların Durumu:

TÜİK istatistiklerine göre 2011 yılı sonu itibariyle Türkiye'de kadınların işgücüne katılma oranı yüzde 28,8'dir. Verilere göre kadınların en fazla çalışma hayatına katıldığı bölgeler yüzde 45,8 ile 'Kastamonu, Çankırı ve Sinop' il grubu, ikinci sırada ise % 44 ile 'Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin ve Gümüşhane' il grubudur. Ancak kadın istihdamı halen OECD ortalamasının altındadır ve bu bölgelerde kadınların en fazla istihdam edildiği sektör tarım sektörüdür.

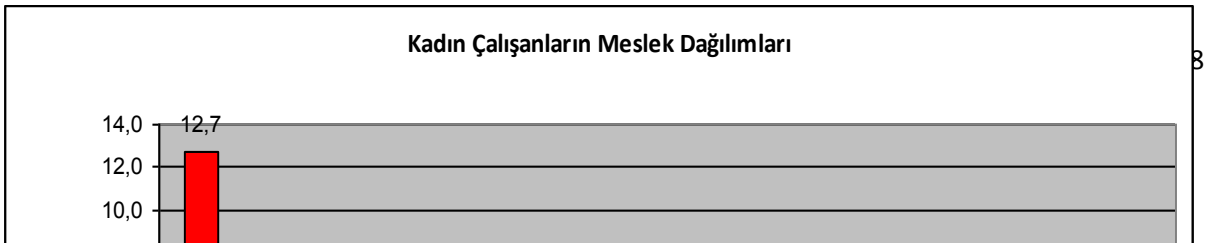

Tarım sektörünün kapsam dışı olduğu işgücü piyasası araştırması kapsamında Kastamonu ilinde çalışan kadınların en fazla olduğu meslek grupları; 'Nitelik Gerektirmeyen Meslekler', 'Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar' ve 'Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar'dır. Bu anlamda ilde çalışan kadınların yüzde 23,9'unun 'Nitelik Gerektirmeyen Meslekler'i icra ettiği, yüzde 19'unun 'Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar' olduğu ve yüzde 16,3'ünün ise 'Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar' mesleğinde olduğu görülmektedir.

Türkiye geneli çalışan kadınların en fazla olduğu meslek grupları dikkate alındığında ise çalışan kadınların yüzde 24,5'inin 'Nitelik Gerektirmeyen Meslekler' grubunda çalıştığı, yüzde 22,6'sının 'Profesyonel Meslek Mensupları' olduğu ve yüzde 22,2'sinin 'Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar' olduğu görülmektedir.

Grafik 28: Kadın Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, Kastamonu,Türkiye

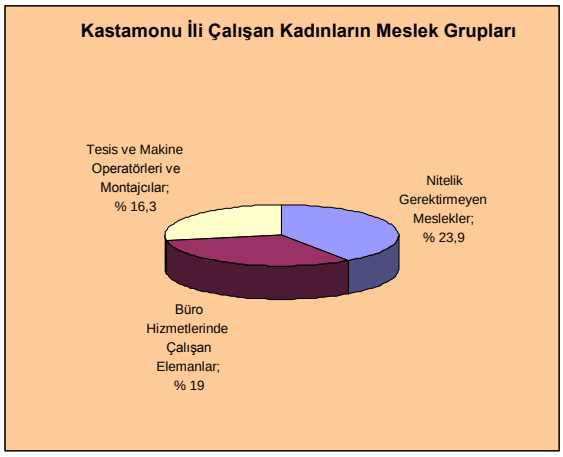

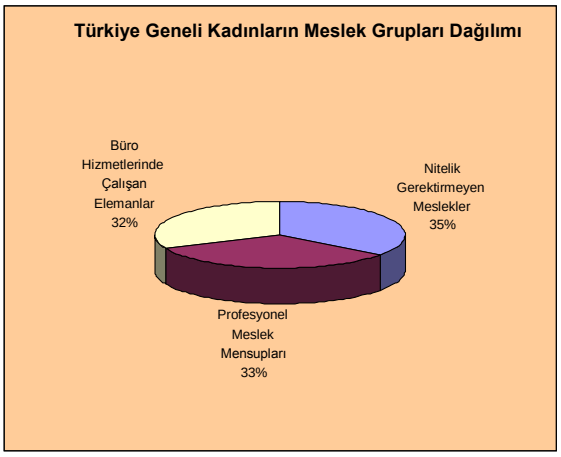

İlde kadın çalışanların yüzde 12,7'si 'Makineci(Dikiş)' mesleğinde, yüzde 5'i de 'Temizlik Görevlisi' mesleğinde çalışmaktadır. İl genelinde çalışanların mesleklere göre dağılımında Beden İşçisi (Genel) büyük farkla ilk sırada yer alırken kadınlarda üçüncü sırada yer alması dikkat çekicidir.

Grafik 29: Kadın Çalışanların Mesleki Dağılımları, Kastamonu

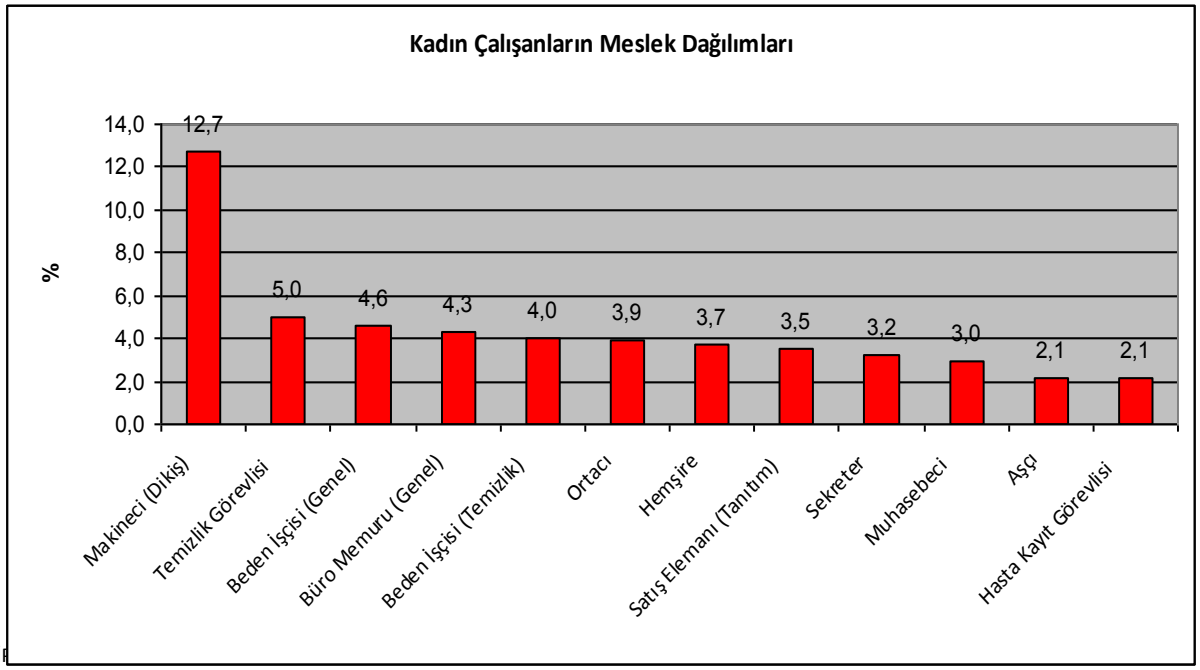

İl

2. AÇIK İŞLER

2.1 Sektör ve Mesleklere Göre Açık İş Sayıları:

Saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda Kastamonu genelinde açık iş oranı **yüzde 4,3** olarak hesaplanmıştır. Sektörler itibariyle bakıldığında en yüksek açık iş oranının yüzde 6,4 ile İnşaat sektöründe olduğu görülmektedir. İnşaat sektörünü yüzde 5,5'lik açık iş oranı ile İmalat sektörü ve yüzde 4,5'lik açık iş oranı ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü izlemektedir. Ancak bu oranlar değerlendirilirken ilgili sektörlerdeki işyeri ve çalışan sayılarının göz ardı edilmemesi gerekmektedir[1].

Grafik 33: Açık İş Oranları, Kastamonu, 2012

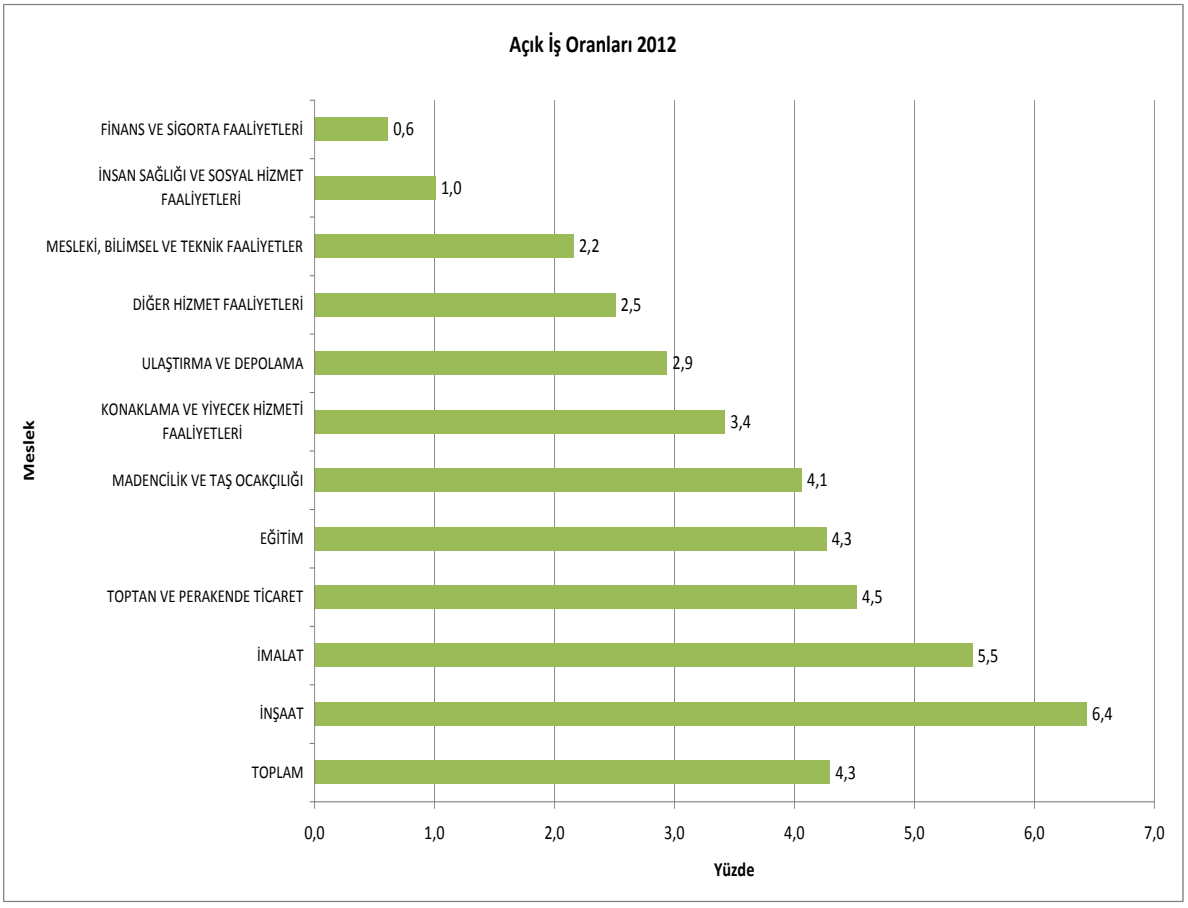

İP

A

[1]Örneğin İnşaat sektöründeki açık işlerin toplam açık işler içerisindeki payı yüzde 17,4'dir. Ayrıca İnşaat sektöründeki çalışanların toplam çalışanlar içerisindeki payı yüzde 11,4'dir. Diğer taraftan, imalat sektöründeki açık işlerin toplam açık işler içerisindeki payı yüzde 45,4 ve imalat sektöründeki çalışanların Kastamonu genelindeki çalışanlar içerisindeki payı yüzde 35,3'dür.

Referans döneminde işverenlerle görüşmeler sırasında belirtilen 614 kişilik açık iş talebinin 79'unun Beden İşçisi(Genel) mesleğinde olduğu görülmüştür. Bu mesleğin ardından en fazla Makineci (Dikiş) ve Pazarlamacı (Satış Temsilcisi) mesleklerine sahip olan elemanların arandığı anlaşılmıştır. Açık iş oranlarına göre mesleklerin yüzdesel dağılımı aşağıdaki gibidir.

Grafik 34: Mesleklere Göre Açık İş Oranları, Kastamonu, 2012

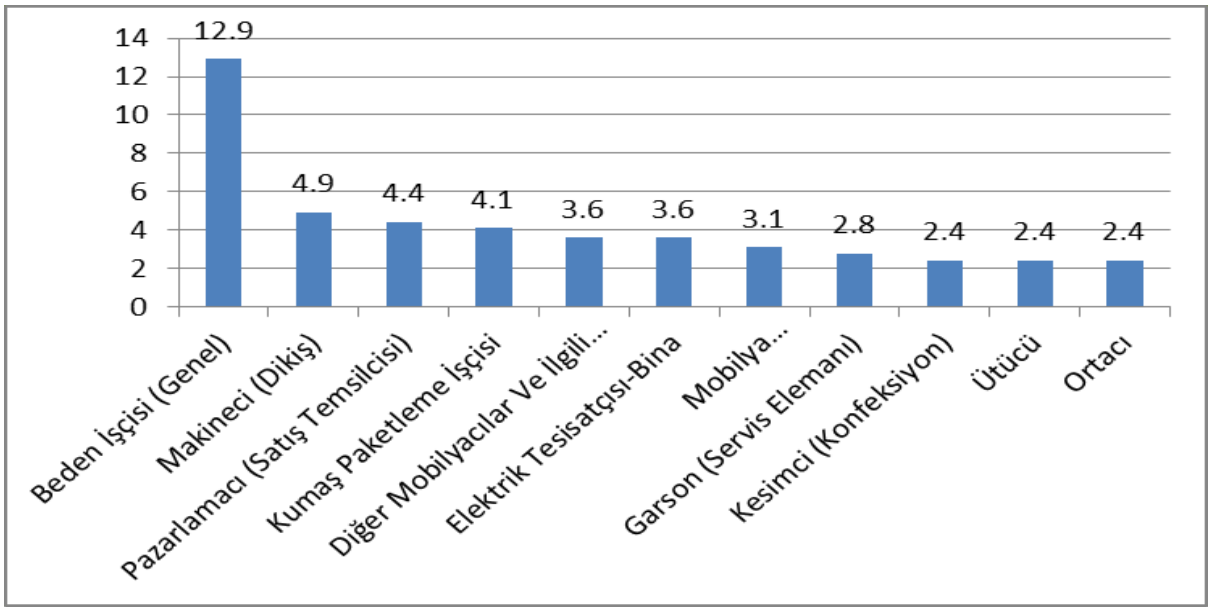

Tabloya göre Tekstil sektörü ile ilgili meslekler olan 'Makineci(Dikiş)', 'Kumaş Paketleme İşçisi', 'Kesimci (Konfeksiyon)', 'Ütücü' ve 'Ortacı' mesleklerinde personel arayışının fazla olduğu, aynı şekilde Ahşap sektörü ile ilgili meslekler olan 'Diğer Mobilyacılar ve İlgili İşçiler' ile 'Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı(Ahşap)' mesleklerinde personellerin arandığını görebilmekteyiz. Tekstil sektöründe aranan elemanların fazla olmasının nedenlerinden biri, çalışma koşullarının ağır olması ve dolayısıyla sirkülasyonun yoğun olması ile teşvik bölgesi olması nedeniyle tekstil ile ilgili işletmelerin ilde son birkaç yılda faaliyetlerini artırmaya başlamalarıdır. Ahşap sektörü ile ilgili mesleklerde personelin aranma nedeni de ilde ilgili sektörün gelişmiş olmasıdır.

Grafik 35: Mesleklere Göre Açık İş Oranları, Türkiye, 2012

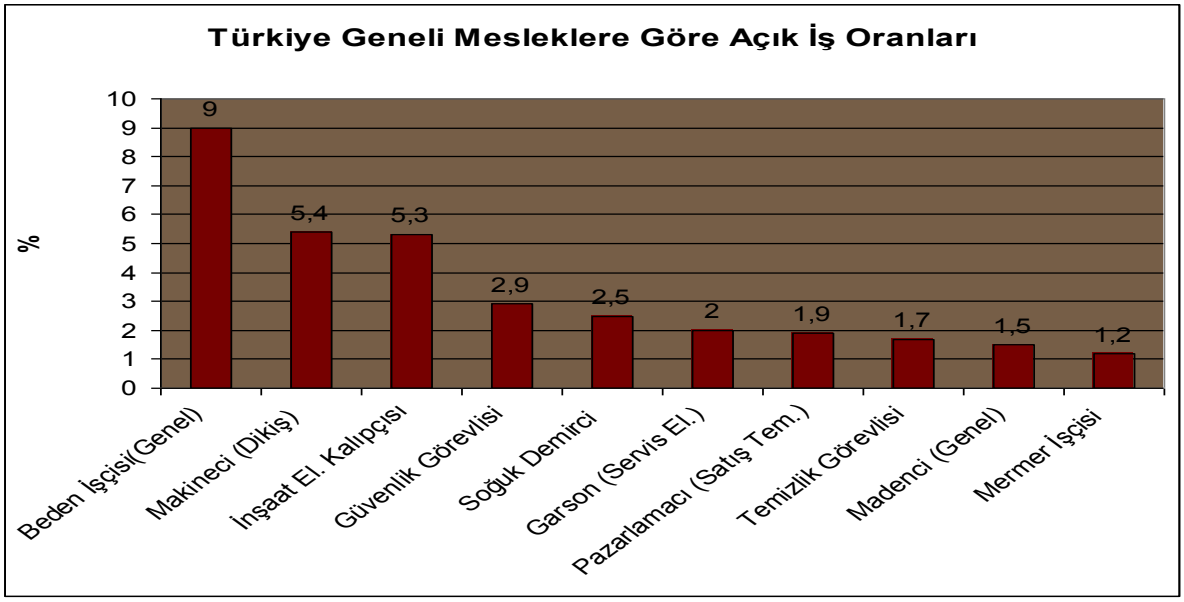

2.2 Açık İşlerde Aranan Eğitim ve Beceri Düzeyleri:

2.2.1 Aranan Eğitim Düzeyleri:

Kastamonu ilinde yapılan işyeri ziyaretleri sonucunda alınan açık işler incelendiğinde yüzde 46 ile lise altı eğitimli eleman talebi ilk sırada yer almaktadır. Tablodan da anlaşılacağı üzere piyasada ihtiyaç duyulan personelin yüzde 50'sinden fazlasının düşük eğitim seviyesinde olsa bile istihdam edilebileceği, bu kısımda ihtiyaç duyulan elemanlarda eğitim seviyesinin temel öncelik olmadığı görülmektedir. Piyasadaki her yüz açık işin 16,7'sinde yükseköğretim mezunu olmak işveren tarafından gerekli görülmektedir.

Grafik 36-37: Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeyi (%), Kastamonu, Türkiye, 2012

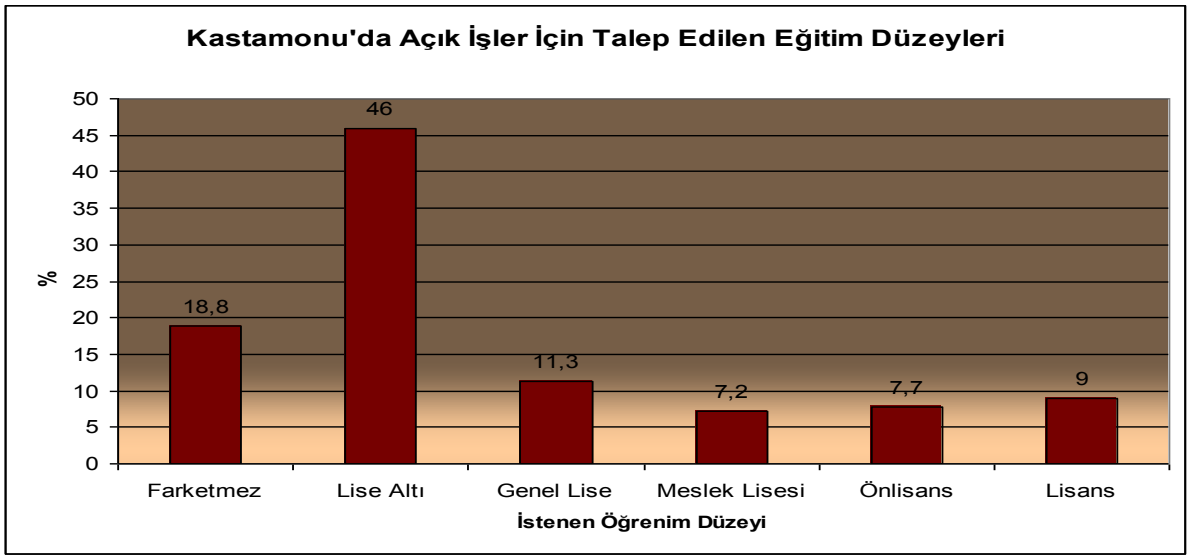

Türkiye genelindeki açık işlerin eğitim düzeylerine baktığımızda ise yüzde 36'sında eğitim düzeyinin fark etmeyeceği, yüzde 27,7'sinde ise lise altı eğitim düzeyinin yeterli olacağı ifade edilmiştir. Buna karşın lise üstü eğitimli işgücü için açık iş düzeyi daha düşük orandadır.

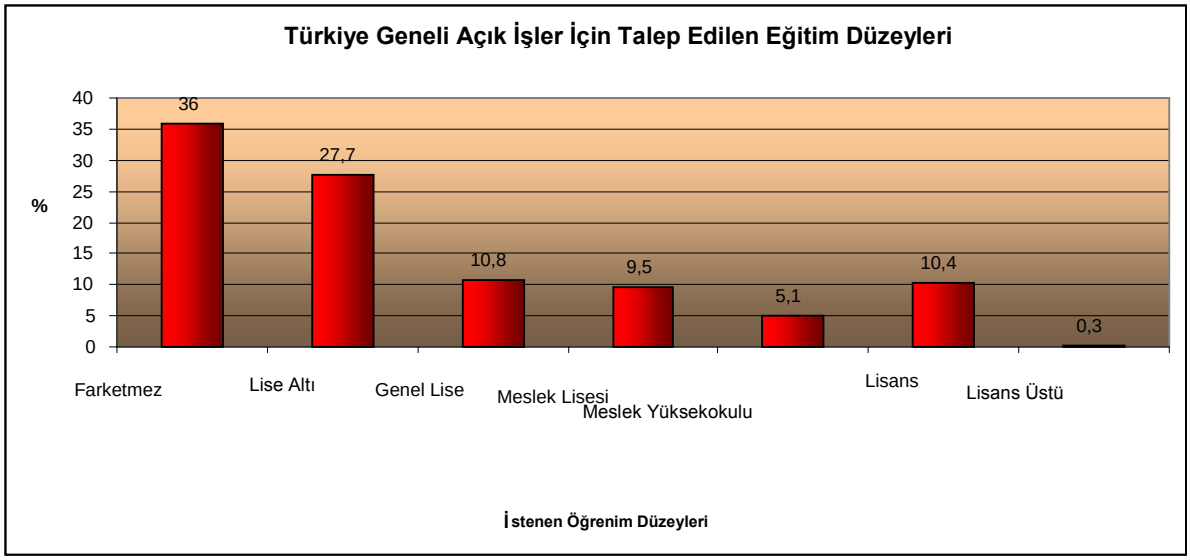

Kastamonu ilinde Satış Temsilcisi, Sekreter, Hemşire, Elektrik Tesisatçısı gibi açık iş pozisyonlarında iş arayanların yükseköğrenim görmüş olmaları işverence tercih sebebiyken, tekstil ve ahşap sektöründe istihdam edilmesi muhtemel meslek sahiplerinin lise altı eğitim düzeyine sahip

olmaları yeterli görülmektedir. Tekstil ve ahşap sektöründe aranan elemanlarda eğitimin önemli olmamasının temel nedeni çalışacak elemanlarda mesleki bilgi ve tecrübeye ihtiyaç duyulmasıdır.

Tablo 28: Eğitim Düzeylerine Göre En Çok Aranan Meslekler, Kastamonu

Kastamonu'da Eğitim Düzeylerine Göre En Çok Aranan Meslekler					
İstenen Öğrenim Durumu	**Sıra**	**Meslek**	**İstenen Öğrenim Durumu**	**Sıra**	**Meslek**
Farketmez	1	Diğer Mobilyacılar Ve İlgili İşçiler	**Genel Lise**	1	Garson (Servis Elemanı)
	2	Beden İşçisi (Genel)		2	Satış Elemanı (Tanıtım)
	3	Makineci (Dikiş)		3	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)
	4	Ahşap Doğramacı		4	Ahşap Boyamacı (elle)
	5	Ağır Kamyon Şoförü		5	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)
Lise Altı	1	Beden İşçisi (Genel)	**Önlisans**	1	Elektrik Tesisatçısı-Bina
	2	Kumaş Paketleme İşçisi		2	Sekreter
	3	Kesimci (Konfeksiyon)		3	İnşaat Teknikeri
	4	Makineci (Dikiş)		4	Elektrik Teknikeri
	5	Ortacı		5	Gişe Memuru-Ptt
Meslek Lisesi	1	Elektrik Teknisyeni	**Lisans**	1	Satış Temsilcisi/plasiyer
	2	Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri		2	Hemşire
	3	Radyoloji Teknisyeni-Radyodiagnostik		3	Elektrik Mühendisi
	4	Ön Muhasebeci		4	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim
	5	Elektronik Teknisyeni		5	İnşaat Mühendisi

İPA

2.2.2 Aranan Beceri Düzeyleri:

Türkiye genelinde işgücüne dahil olmak isteyen bireylerde en fazla aranan nitelik 'Fiziksel ve Bedensel Yeterlilik' ile birlikte 'Mesleki Bilgi Yeterliliği'dir. Fiziki yeterlilik ve mesleki bilginin en fazla arandığı mesleklerin başında beden işçisi, inşaat kalıpçısı, makineci (dikiş) ve güvenlik görevlisi gelmektedir. Kastamonu ilinde işverenlerce 'Fiziksel Yeterliliğin' en fazla önemli görüldüğü meslekler

ise ‘Beden İşçisi(Genel)’ ‘Kumaş Paketleme İşçisi’ ‘Diğer Mobilyacılar ve İlgili İşçiler’ meslekleridir. ‘Satış ve Pazarlama’ yeteneğinin önemli görüldüğü meslekler; Satış Temsilcisi, Satış Elemanı ve Pazarlamacı gibi meslekler iken, Makineci(Dikiş), Kesimci(Konfeksiyon), Ütücü gibi tekstil sektöründeki mesleklerde ‘Alanıyla ilgili Yeterli Mesleki Bilgiye Sahip Olma’ yeterliliği, Kasiyer, Sekreter, Satış Temsilcisi gibi mesleklerde de ‘Bilgisayar’ bilgisi aranmaktadır.

En fazla açık iş olan mesleklerden ‘Beden İşçisi’nde fiziki yeterlilik, takım çalışması ve alanıyla ilgili yeterli bilgiye sahip olma yeterlilikleri işverenlerin aradıkları kriterler iken; Pazarlamacı (Satış Temsilcisi) mesleğine sahip işgücünde iletişim ve ifade yeteneği, satış ve pazarlama yeteneği, takım çalışmasına yatkınlık ve yeterli bilgiye sahip olma kriterlerine işverenlerce önem verilmektedir.

2.3 Açık İşlerin Karşılanma Yolları:

İşverenler eleman temini konusunda çoğunlukla sadece tek bir kanala bağlı kalmamaktadır. Herhangi bir pozisyonda personele ihtiyaç duyan işveren işin niteliğine göre aynı anda hem akraba-eş dost kanalını hem İŞKUR aracılığını, hem gazete ilanlarını ya da diğer yolları kullanabilmektedir. Araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlara göre Türkiye genelinde ve Kastamonu’da işverenler personel ihtiyaçlarını en çok akraba-eş dost kanalıyla temin etmeye çalışmaktadır. Daha sonra ise Türkiye genelinde sırasıyla İŞKUR, internet siteleri, gazete ilanları ve özel istihdam büroları tercih edilmekteyken, Kastamonu’da sırasıyla gazete ilanları, İŞKUR ve internet siteleri tercih edilmektedir. .

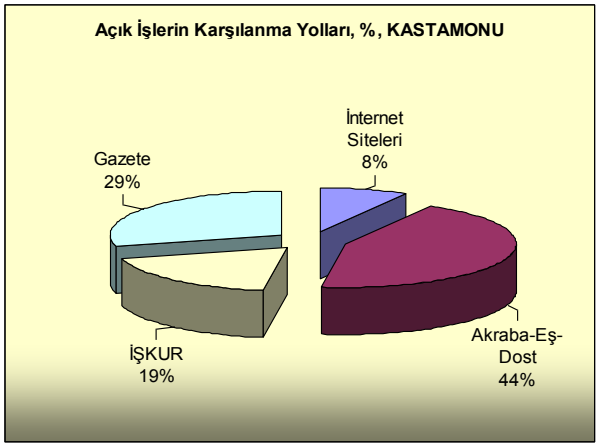

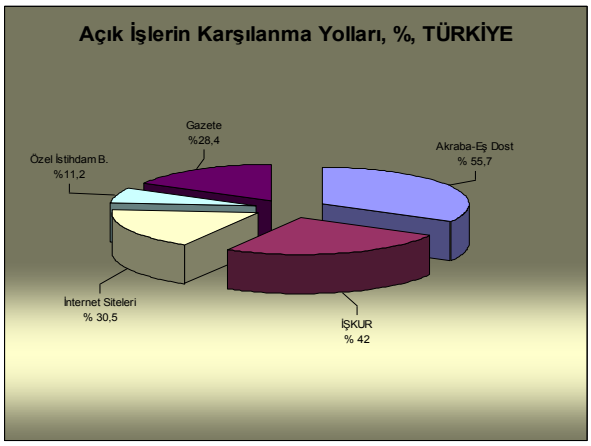

2.4 Temininde Güçlük Çekilen Meslekler:

İşgücü Piyasası Analizi sonuçlarına göre Türkiye genelinde temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Beden İşçisi(Genel), Makineci(Dikiş), Güvenlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı) ve Aşçı’dır. Eleman temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde işverenlerin; yüzde 54,5’i gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamadığından, yüzde 50,9’u ilgili meslekte çalışacak eleman olmamasından, yüzde 45’i yeterli iş tecrübesine sahip eleman olmamasından, yüzde 26,6’sı önerilen ücretin az bulunmasından, yüzde 25,8’i çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden dolayı eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. (Görüşülen işverenler soruya birden fazla yanıt verebildiğinden oranlar % 100’ü geçmektedir.)

Tablo 30: Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler, Türkiye, Kastamonu

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	
TÜRKİYE	**KASTAMONU**
Beden İşçisi (Genel)	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)
Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)
Güvenlik Görevlisi	Kuyu Kazıcı
Garson (Servis Elemanı)	Makineci (Dikiş)
Aşçı	Ahşap Boyamacı (Elle)
Bilgisayar Yazılım Teknisyeni	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	Garson (Servis Elemanı)
Hemşire	Madenci (Genel)
Satış Elemanı (Tanıtım)	Diğer Mobilyacılar Ve İlgili İşçiler
Temizlik Görevlisi	Marangoz

İPA

Kastamonu ilinde eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler sırasıyla Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı(Ahşap), Beden İşçisi (Genel), Kuyu Kazıcı, Makineci (Dikiş) ve Ahşap Boyamacı(Elle)'dir. İşverenlerin; yüzde 82,1'i gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamadığından, yüzde 57,1'i ilgili meslekte çalışacak eleman olmamasından, yüzde 51'i yeterli iş tecrübesine sahip eleman olmamasından, yüzde 4,6'sı önerilen ücretin az bulunmasından, yüzde 11,9'u çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden dolayı eleman temininde güçlük çektiklerinibelirtmişlerdir.

Tablo 31: Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri, Türkiye, Kastamonu

Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri (TÜRKİYE)	Yüzde	Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri (KASTAMONU)	Yüzde
Eleman Yok	50,9	Eleman Yok	57,1
Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Yok	54,5	Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Yok	82,1
İş Tecrübesine Sahip Eleman Yok	45	İş Tecrübesine Sahip Eleman Yok	51
Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	25,8	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	11,9
Önerilen Ücretin Az Bulunması	26,6	Önerilen Ücretin Az Bulunması	4,7

Anket sonuçlarına göre yukarıdaki tablolar incelendiğinde Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekme nedenlerinden 'Önerilen ücretin az bulunması' işverenlerin yüzde 26,6'sınca ve 'Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi' işverenlerin yüzde 25,8'ince seçilmişken Kastamonu'da 'Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi' işverenlerin yüzde 11,9'unca, 'Önerilen ücretin az bulunması' işverenlerin yüzde 4,7'since seçilmiştir. Bu verilere göre Kastamonu'da işverenlerin önemli bir bölümü eleman temininde güçlük çekme nedenlerini ücret ve çalışma ortamlarına değil işgücünün yeterli vasıflarda olmamasına, elemanın bulunmamasına bağlamaktadır.

3.2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

3.1 Sektörlere Göre İşe Giriş ve Çıkışlar (Türkiye ve Kastamonu)

İlde işyerleri ile yapılan görüşmede 2012 yılında 5.168 kişinin işe alındığı, 4.253 kişinin ise işten çıkarıldığı/ayrıldığı öğrenilmiştir. 2012 yılında net istihdam 915 kişi artmıştır.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşe Alınan ve Çıkarılanlar, Kastamonu

2012 Yılında Sektörlere Göre İşe Alınanlar ve Çıkarılanlar (Kastamonu)			
Sektör	**Alınanlar**	**Çıkarılanlar**	**Net Değişim**
Bilgi Ve İletişim	0	0	0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	150	77	73
Eğitim	55	52	3
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Ürt. ve Dağ.	12	9	3
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	25	83	-58
Gayrimenkul Faaliyetleri	3	3	0
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	296	239	57
İmalat	1209	990	219
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	18	72	-54
İnşaat	1383	923	460
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	133	132	1
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	0	0
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	228	243	-15
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	77	84	-7
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön. Ve İyileştirme Faal.	0	0	0
Toptan Ve Perakende Ticaret	520	352	168
Ulaştırma Ve Depolama	1060	998	62

İPA

İşgücü Piyasası Araştırmasına göre Kastamonu'da 2012 yılında en fazla işe alımın olduğu sektörler İnşaat, Ulaştırma/Depolama ve İmalat ve Toptan Perakende Ticaret sektörleridir. Aynı sektörlerde işten çıkışlar da yüksek düzeyde olmasına rağmen dört sektörde de işe girişler işten çıkarılan/çıkan personelden fazladır. Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Madencilik Ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde ise işten çıkarılan personel sayısı aynı yıl içinde işe alınan personel sayısından fazladır.

Araştırma sonuçlarına göre Türkiye genelinde 2012 yılında en fazla işe alımın olduğu sektörler İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, İmalat ve İnşaat sektörleridir. En fazla işten çıkarmanın olduğu sektörler de aynı sıralamada olmasına rağmen her üç sektörde de 2012 yılında işe alınanlar işten çıkarılanlardan fazladır.

Tablo 33: Sektörlere Göre İşe Alınan ve Çıkarılanlar, Türkiye

2012 Yılında Türkiye Genelinde En Fazla İşe Alım ve İşten Çıkarmanın Olduğu Sektörler

Sektörler	İşe Alınanlar	İşten Çıkarılanlar	Net Değişim
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	399.980	315.950	84.030
İMALAT	370.873	299.501	71.372
İNŞAAT	171.849	140.292	31.557

İPA

3.2 Gelecek Dönem İstihdam Beklentisi:

Kastamonu İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 2012 yılının Aralık ayı sonu itibariyle net istihdam artışı beklentisi **yüzde 0,3** iken bu beklenti 2013 yılı Haziran ayı sonunda 6,6 puan artış göstererek **yüzde 6,9'a** yükselmiştir.

Kastamonu ilinde 2012 Yılı sonu itibariyle, sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, sektör içerisinde oransal olarak en yüksek istihdam artışı beklenen üç sektörün; **yüzde 30** ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, **yüzde 9,2** ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ve **yüzde 7**,8 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olduğu görülmektedir.

SEKTÖRLER	ARALIK 2012 BEKLENTİSİ	HAZİRAN 2013 BEKLENTİSİ
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	30,0 %	-1,5 %
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	9,2 %	0,0 %
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	7,8 %	1,7 %
Eğitim	6,1 %	5,6 %
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3,9 %	-0,9 %
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu K. Taşıtlarının Onarımı	3,1 %	9,0 %
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2,6 %	-2,2 %
İmalat	1,5 %	10,4 %
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0,7 %	0,4 %
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0 %	3,9 %
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0 %	1,7 %
Ulaştırma Ve Depolama	-1,4 %	4,0 %
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	-2,8 %	3,3 %
İnşaat	-21,2 %	11,8 %
Toplam	**% 0,3**	**% 6,9**

2013 yılının ilk yarısı sonu itibariyle, sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, sektör içerisinde oransal olarak en yüksek istihdam artışı beklenen üç sektörün;

yüzde 11,8 ile İnşaat, yüzde 10,4 ile İmalat ve yüzde 9 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü olduğu görülmektedir..

3.2.1 Meslek Bazlı 2012 yılı sonu İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

2012 Yılı Aralık ayı sonu itibariyle Kastamonu ilinde en fazla net istihdam artış beklentisi olan ilk beş meslek şu şekilde sıralanmaktadır: Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı(Ahşap), Güvenlik Görevlisi, Kuyu Kazıcı, Makineci (Dikiş) ve Diğer Mobilyacılar Ve İlgili İşçiler. Örneğin görüşülen işletmelerde toplam Mobilya İmalatçısı mesleğindeki çalışan sayısı 103 iken alan uygulamasının yapıldığı tarihten 2012 yıl sonuna kadar 128 kişinin daha bu meslekte işe girmesi 22 kişinin ise işten ayrılması beklenmektedir. Bu durumda bu meslekte mevcut çalışan sayısının 103'ten 209'a çıkması beklenmektedir. Aynı dönem itibariyle net istihdam azalışı beklenen meslekler ise Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Tuğla İmal İşçisi, Temizlik Görevlisi ve Bıçkıcı (İnce Ağaç İşleri) şeklinde sıralanmaktadır. Piyasa analizinin yapıldığı işyerlerinde çalışan toplam Beden İşçisi(Genel) sayısı 1.681 iken anket tarihinden 2012 yıl sonuna kadar 88 kişinin daha bu meslekte işe girmesi, 224 kişinin ise işten çıkması beklenmektedir.

Tablo 34-35: 31 Aralık 2012 İtibariyle Net İstihdam Artış ve Azalış Beklentisi, Kastamonu

Kastamonu Aralık Sonu İtibariyle Net İstihdam Artış Beklentisi (Meslek Bazlı)				
Meslek	**Çalışan Sayısı**	**Artış (Kişi)**	**Azalış (Kişi)**	**Net İstihdam Artış Beklentisi**
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	103	128	22	106
Güvenlik Görevlisi	50	84	0	84
Kuyu Kazıcı	0	51	0	51
Makineci (Dikiş)	416	35	0	35
Diğer Mobilyacılar Ve İlgili İşçiler	48	28	0	28

Kastamonu Aralık Sonu İtibariyle Net İstihdam Azalış Beklentisi (Meslek Bazlı)				
Meslek	**Çalışan Sayısı**	**Artış (Kişi)**	**Azalış (Kişi)**	**Net İstihdam Artış Beklentisi**
Beden İşçisi (Genel)	1681	88	224	-136
Beden İşçisi (İnşaat)	368	10	129	-119
Tuğla İmal İşçisi	115	0	84	-84
Temizlik Görevlisi	511	4	66	-62
Bıçkıcı (İnce Ağaç İşleri)	32	0	30	-30

İPA

Araştırma sonuçlarına göre ilde 2012 yılı sonuna kadar 'Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Tuğla İmal İşçisi, Temizlik Görevlisi ve Bıçkıcı (İnce Ağaç İşleri) gibi mevsimsel özelliklere bağlı mesleklerde azalma olacağı görülmektedir.

3.2.2 Meslek Bazlı 2013 yılı ilk yarısı İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı(Ahşap), Tuğla İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Bıçkıcı (İnce Ağaç İşleri), Şoför-Yük Taşıma meslekleri 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisinin olduğu ilk beş meslektir. Buna karşılık; Süt ve Süt Ürünleri İşlemecisi, Beden İşçisi (Temizlik) İnşaat Kalfası (Genel) Hemşire, Sipariş Hazırlama Görevlisi (Ecza Deposu) meslekleri ise 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam azalış beklentisinin olduğu ilk beş meslektir.

Tablo 36: Haziran 2013 İtibariyle Net İstihdam Artış ve Azalış Beklentisi, Kastamonu

Kastamonu 2013 Haziran Sonu İtibariyle Net İstihdam Artış Beklentisi (Meslek Bazlı)				
Meslek	**Mevcut Çalışan Sayısı**	**30 Haziran Artış (Kişi)**	**30 Haziran Azalış (Kişi)**	**Net İstihdam Artış Beklentisi**
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	103	142	20	122
Tuğla İmal İşçisi	115	97	0	97
Beden İşçisi (Genel)	1681	72	0	72
Bıçkıcı (İnce Ağaç İşleri)	32	50	0	50
Şoför-Yük Taşıma	283	50	5	45

Kastamonu 2013 Haziran Sonu İtibariyle Net İstihdam Azalış Beklentisi (Meslek Bazlı)				
Meslek	**Mevcut Çalışan Sayısı**	**30 Haziran Artış (Kişi)**	**30 Haziran Azalış (Kişi)**	**Net İstihdam Azalış Beklentisi**
Süt Ve Süt Ürünleri İşlemecisi	33	0	11	-11
Beden İşçisi (Temizlik)	294	4	14	-10
Temizlik Görevlisi	511	1	5	-4
Hemşire	103	2	8	-6
Sipariş Hazırlama Görevlisi (Ecza Deposu)	15	0	5	-5

İPA

3.2.3 Sektör Bazlı 2012 yılı sonu ilk yarısı İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

2012 toplam istihdam artışı beklentisinde Türkiye geneli için ilk sırayı 65.279 kişi ile imalat sektörü almaktadır. 41.658 kişi ile idari ve destek hizmetleri sektörü ikinci sıradadır. Üçüncü sırada 28.339 kişi ile toptan ve perakende ticaret sektörü yer almaktadır.

Tablo 37: 31Aralık 2012 İtibariyle Sektörlere Göre İstihdam Artış ve Azalış, Türkiye

Türkiye Geneli Sektörlere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı ve Azalışı					
Sektör	**Artış (Kişi)**	**Azalış (Kişi)**			
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	41113	21612			
İmalat	65279	16786			
Toptan Ve Perakende Ticaret; Kara Taşıtlarının Onarımı	28339	9726			

SONUÇ

İşgücü Piyasası Analizi temel olarak sosyal ve ekonomik yönlerden Kastamonu'ya, bölge illerine ve Türkiye'ye genel bir bakıştır. İlde 481 işyerinin ziyaret edildiği araştırmada Kastamonu'nun istihdam yapısı incelenmiş sektörlerin ihtiyaç duyduğu işgücünün hangi alanlarda yoğunlaştığı tespit edilmiş, istihdam oranlarının artırılmasına ve işsizlikle mücadele çalışmalarının etkinliğini artırma ve bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına yardımcı olacak temel göstergeler ortaya konulmuştur.

TR 82 Bölgesindeki iller istihdam, nüfus, yüzölçümü, işsizlik oranı ve benzeri kriterlere göre incelendiğinde en gelişmiş il Kastamonu ilidir. 2011 yılı itibariyle istihdam oranı yüzde 56 iken Çankırı ve Sinop illerinde istihdam oranı daha düşüktür.

Kastamonu ili 20 ilçeden oluşmakla beraber kentsel nüfus açısından Türkiye ortalamasının çok altında yer almaktadır. Kastamonu nüfusunun yüzde 55'i kent nüfusu, yüzde 45'i ise kırsal nüfustur. Türkiye genelinde ise kentsel nüfus yüzde 77 seviyesinde, kırsal nüfus yüzde 23 düzeyindedir. Kastamonu'nun kırsal nüfusunun bu kadar yüksek olmasının en önemli nedeni ilde hizmet ve sanayi sektörlerinin yeterince gelişmemiş olması, insanların önemli bir kısmının tarım ve hayvancılıkla uğraşıyor oluşu ve ulaşım imkanlarının kısıtlılığıdır. Kastamonu ilinde nüfusun yüzde 35'i Merkez ilçede yaşarken, ardından nüfusun yüzde 11,3'ü Tosya, yüzde 11'i Taşköprü ilçelerinde yaşamaktadır. Toplam il nüfusunun yüzde 4'ü ise Ağlı, Abana, Hanönü ve Seydiler ilçelerindedir. Kent nüfusunun en fazla olduğu ilçeler Abana, Kastamonu Merkez ve Tosya ilçeleridir. Kır nüfusunun en yoğun olduğu ilçeler Doğanyurt, Cide ve Araç ilçeleridir.

Aktif Nüfus olarak tanımlanan 15-65 yaş arası çalışma çağındaki nüfus ilde 236.282'dir. Türkiye Genelinde Aktif Nüfusun (15-65 yaş arası) toplam nüfusa oranı yüzde 50,6 iken, Kastamonu ilinde aktif nüfusun toplam nüfusa oranı yüzde 65,6'dır. Kastamonu'da15-24 yaş arasındakilerin oluşturduğu Genç Nüfus'un toplam il nüfusuna oranı yüzde 14,4'tür. 2011 yılı itibariyle Türkiye genelinde Genç Nüfusun toplam nüfusa oranının yüzde 16,8 olduğu düşünüldüğünde Kastamonu ilinde Genç Nüfusun Türkiye geneli genç nüfus oranının altında olduğu görülmektedir. Bu durumun sebeplerinden biri son yıllarda nüfus artış hızının Türkiye genelinde olduğu gibi Kastamonu ilinde de düşmesi, nüfusun yaşlanmaya başlaması ve genç nüfusun bir bölümünün çalışma, öğrenim vb. gibi nedenlerle il dışına çıkmış olmalarıdır.

İl nüfusunun eğitim durumuna bakılacak olursa 15+ yaş grubundaki 291.026 kişilik nüfusun yüzde 10,3'ü okuma yazma bilmemektedir. Okuma yazma bilmeyenlerin yüzde 79,8'i kadınlardır. Türkiye genelindeki 15+ yaş grubunda okuma yazma bilmeyenlerin oranı yüzde 5,7 iken Kastamonu'da bu oran yüzde 10,3'e yükselmektedir.

Bölge illerinde işsizlik Türkiye ortalamasına göre düşük, istihdam ve işgücüne katılım oranı yüksektir. Ancak bölge illerinin gelişmişlik düzeyleri Türkiye ortalamasının altındadır. Bu durumun temel nedenleri; bölgede tarım sektöründe çalışan işgücünün fazla olmasına rağmen verimliliğin düşük olması, fazla göç vermiş olması ve nüfus yoğunluğunun düşük olmasıdır.

Çalışan işgücünün eğitim durumu incelendiğinde TR 82 Düzey 2 bölgesinde istihdam edilen toplam 324 bin kişinin yüzde 63,6'sı lise altı mezunu olduğu dikkat çekmektedir.

Kastamonu, Çankırı ve Sinop bölgesinde çalışanların yüzde 53,7'si tarım sektöründe, yüzde 13,3'ü sanayi sektöründe, yüzde 33'ü de hizmet sektöründe çalışmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre Kastamonu ilinde sektörel bazda en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret alanında faaliyet göstermekte, ardından İmalat ve İnşaat sektörleri gelmektedir. Türkiye genelinde ise sıralama İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat şeklindedir.

İlde en fazla çalışanın olduğu sektörler İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir. Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin çokluğuna rağmen çalışan sayısı açısından İmalat sektöründe çalışanların fazla olmasının nedeni Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işletmelerin küçük ve çalışan sayısının az olmasıdır.

Türkiye genelinde çalışanların sektörler açısından dağılımına bakıldığında en fazla çalışan sayısına sahip olan sektörün 'İmalat' sektörü olduğu, ardından 'İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri' ve 'Toptan ve Perakende Ticaret, Taşıtların Onarımı' sektörünün geldiği görülmektedir.

Araştırmaya göre ilde en fazla çalışan Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda bulunmakta, ardından Tesis ve Makine Operatörleri ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar gelmektedir. Kastamonu'da çalışanların en fazla olduğu meslekler 'Beden İşçisi (Genel)', 'Temizlik Görevlisi' ve 'Makineci(Dikiş)'tir. Araştırma esnasında işverenlerin temizlik, taşıma ve inşaat işleri gibi vasıf gerektirmeyen meslekleri tek bir kalem altında 'Beden İşçisi' olarak bildirmeleri ilgili mesleğin birinci sırada çıkmasına neden olmaktadır.

Kastamonu'da sektörler itibariyle en yüksek açık iş oranları İnşaat, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerindedir. İnşaat sektöründe çalışmak isteyenlerin olmaması (mevsimsel etki, işin geçici görülmesi) nedeniyle sektörde her yüz kişilik pozisyonun 6'sı boştur. İmalat sektöründe ve Toptan Ticaret sektörlerinde ise vasıflı eleman bulma sıkıntısı çekildiğinden açık iş oranları yüksektir.

İlde vasıfsız işçilerin yanı sıra Pazarlamacılar, Makineciler (Dikiş), Kumaş Paketleme İşçileri, Kesimciler, Mobilyacılar ve Elektrik Tesisatçıları yoğun bir şekilde aranmaktadır. Kastamonu'da teşvik paketleri, ucuz işgücü, büyükşehirlere yakınlık gibi nedenlerle tekstil sektöründe yeni işletmelerin kurulmuş olması tekstille ilgili mesleklerde hem çalışan sayılarının artmasına hem de o mesleklerde açık işlerin artmasına neden olmuştur. Benzer şekilde hammadde bolluğu, işgücü vs. gibi nedenlerle ahşap sektörünün ilde önemini artırması ilgili mesleklerde eleman aranmasına sebep olmuştur.

Aranan elemanların yüzde 46'sı için lise altı olması yeterli görülmektedir. Bununla beraber ihtiyaç duyulan elemanların yüzde 18,5'inin lise mezunu, yüzde 16,7'sinin yüksekokul mezunu olması işverenlerce gerekli görülmektedir.

En fazla açık iş olan mesleklerden 'Beden İşçisi'nde fiziki yeterlilik, takım çalışması ve alanıyla ilgili yeterli bilgiye sahip olma yeterlilikleri işverenlerin aradıkları kriterler iken; Pazarlamacı (Satış Temsilcisi) mesleğine sahip işgücünde iletişim ve ifade yeteneği, satış ve pazarlama yeteneği, takım çalışmasına yatkınlık ve yeterli bilgiye sahip olma kriterlerine işverenlerce önem verilmektedir.

İlde eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler Mobilya İmalatçısı, Beden İşçisi, Kuyu Kazıcı, Makineci, Ahşap Boyamacı, Pazarlamacı'dır. Kuyu Kazıcı mesleği su kuyusu yada maden çıkarma ile ilgili olmayıp, ağaç dikme işi için fidan kuyusu kazma ile ilgilidir. Türk Meslekler Sözlüğünde yapılan iş ile ilgili daha uygun bir meslek bulunamadığından kuyu kazıcı mesleği seçilmiştir. Meslekte çalışacak eleman bulunamamasının nedenleri arazide fizik gücüyle çalışma gerektirmesidir.

İşverenlerin; yüzde 82,1'i gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamadığından, yüzde 57,1'i ilgili meslekte çalışacak eleman olmamasından, yüzde 51'i yeterli iş tecrübesine sahip eleman olmamasından, yüzde 4,6'sı önerilen ücretin az bulunmasından, yüzde 11,9'u çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden dolayı eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekme nedenlerinden 'Önerilen ücretin az bulunması' işverenlerin yüzde 26,6'sınca ve 'Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi' işverenlerin yüzde 25,8'ince seçilmişken Kastamonu'da 'Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi' işverenlerin yüzde 11,9'unca, 'Önerilen ücretin az bulunması' işverenlerin yüzde 4,7'since seçilmiştir. Bu verilere göre Kastamonu'da işverenlerin önemli bir bölümü eleman temininde güçlük çekme nedenlerini ücret ve çalışma ortamlarına değil işgücünün yeterli vasıflarda olmamasına, elemanın bulunmamasına bağlamaktadır.

Araştırmaya göre 2013 yılının ilk yarısında Mobilya İmalatçısı, Tuğla İmal İşçisi, Şoför, Bıçkıcı, İnşaat İşçisi, Asfalt İşçisi mesleklerinde artış olması beklenmektedir. Artış beklenen mesleklerden İnşaat İşçisi, Asfalt İşçisi, Tuğla İmal İşçisi gibi mesleklerde mevsimsel etkilerin ortadan kalkmasıyla beraber çalışan sayısı artacaktır. Garson, Elektrikçi, Süt Ürünleri İşlemecisi, İnşaat İşçisi (mevsimlik etki) gibi mesleklerde azalış beklenmektedir. Değerlendirmelere göre garson mesleğinde azalış beklentisi olmasının nedenlerinden birisi yaz turizmi sezonunun açılmasıyla birlikte bu meslekte çalışan kalifiye elemanların kıyı bölgelere çalışmak üzere işten ayrılacak olmalarıdır.

İlde faaliyet konularına göre işyerleri incelendiğinde ön plana çıkan faaliyetler Toptan ve Perakende Ticaret, , İmalat, İnşaat faaliyetleri, Yiyecek ve İçecek Hizmetleri ve Finans-Sigorta Faaliyetleridir. İlde kalkınma sürecinin ilk aşaması mevcut altyapı sorunlarının çözülmesiyle başlayacaktır. Bu noktada mevcut ya da yeni altyapı yatırımlarının gerçekleştirilebilmesi inşaat sektörünün güçlü olmasını gerektirmektedir. Diğer taraftan bir bölgedeki kalkınmışlık seviyesinin en önemli göstergelerinden birisi sektörel bazda hizmet sektörünün payının yüksek olmasıdır. İlde sanayi sektöründe ağaç ürünleri imalatı ile tekstil ve giyim ürünleri imalatı ön plandadır. İl ekonomisine büyük katkıları olan bu iki sektörün desteklenmesi ve kurumsal firmalar haline gelmesi önem taşımaktadır. Bunun yanında hizmet sektörüne yönelik yatırımlar desteklenmeli, ildeki turizm potansiyeli aktif hale getirilerek hizmet kalitesi ve çeşitliliği artırılmalıdır.

Özellikle son yıllarda dünyada ve Türkiye'de organik tarıma olan ilgi giderek artmaktadır. Kastamonu organik tarım için gereken çevre ve toprak özelliklerine sahip olmakla birlikte bu potansiyel yeterince değerlendirilmemektedir. Tarım sektöründe çalışanların ve üreticilerin organik tarım konusunda bilinçlendirilmesi neticesinde büyükşehirlere ve hatta yurtdışına tarım ürünleri ihracatı gerçekleştirilebilecektir.

Kadınların işgücü piyasasındaki istihdamını ve etkinliğini artırmak için kadın istihdamını destekleyici programlar hazırlanmalı, kadınları iş piyasası şartlarına hazır hale getirmek için eğitimlerine öncelik verilmeli ve işverenler bu konularda bilinçlendirilmelidir.

İşyerlerinin kalifiye eleman bulamama nedenlerinden birisi de eleman ihtiyaçlarını büyük oranda çevre-eş dost vasıtası ile karşılamaya çalışmalarıdır. Doğru işe doğru insanı bulmanın önemi işverenlerce fark edilmeli, rekabetin üst seviyelere ulaşıp küreselleştiği çağımızda eleman temininde profesyonel kuruluşlardan yardım almalıdır.

İşyerlerinin genel problemleri kalifiye çalışan bulamama, sermaye yetersizliği ve maliyet yüksekliğidir. İşverenlerin hibe ve teşvikler, pazarlama süreçleri, girişimcilik, verimlilik vb. konularda;

çalışanların ise mesleki eğitim, iletişim, halkla ilişkiler, pazarlama, verimlilik vb. konularda eğitime ihtiyaçları vardır. Bu konularda ilgili taraflar işbirliği içerisinde çözümler üretmelidir. Eğitim kuruluşları ve üniversiteler işgücü piyasasının ihtiyaç ve gereklerini karşılayacak şekilde müfredatlarını gözden geçirmelidir. Meslek Odaları ve Birlikleri üyelerini bilgilendirici etkinlikler düzenleyerek işverenlerin bilgilerini yenilemelidir. Çalışanlara yönelik işyerlerinde eğitim ve seminerler düzenlenmelidir. Açılacak olan işgücü yetiştirme kursları ihtiyaçlar doğrultusunda olmalıdır. Eğitim için ayrılan kamu kaynakları yerinde ve etkin kullanılmalıdır.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı, Yatırım Teşvikleri İstatistikleri, www.ekonomi.gov.tr

İBRET, Ünal, "Kastamonu'nun Göç Olgusu", İ.Ü. Edebiyat Fak. Coğrafya Dergisi, 2010/20

İŞKUR, İstatistik Raporları, 2012, www.iskur.gov.tr

İŞKUR, "TR 82 İşgücü Piyasası Analizi Projesi" 2011,

Kalkınma Bakanlığı, İstatistik Raporları, 2012, www2.dpt.gov.tr

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, "Bölge Planı 2011-2013", 2011

Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitim Göstergeleri, 2010-2011

SGK, Aylık İstatistik Bülten,i www.sgk.gov.tr

Türkiye Ekonomi Politikaları Vakfı, "Türkiye'de Kadınların İşgücüne Katılımı", 2012

TİM, Türkiye İhracatçılar Meclisi İhracat İstatistikleri, 2012, www.tim.org.tr

TOBB, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İstatistikleri, 2012, www.tobb.org.tr

TÜİK, Nüfus, İşgücü, İşsizlik İstatistikleri, 2012 www.tuik.gov.tr

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

….. İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI
(İŞYERİ BİLGİ FORMU)
Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.
Bilgi verme ve gizlilik
Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz. 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun Madde 21-Gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.”
Kapsam
Bu araştırma, İlinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm İşyerlerini kapsamaktadır. İlgi formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan İşyerlerinde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.
Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.
Örnek No:
İşyerinin Yasal Ünvanı :
İşyerinin Tabela Ünvanı:
…..
ADRES BİLGİLERİ
…..
Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin Bilgileri
…..
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI
…..

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

1: İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz(*)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

(*) Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.

Sayfa 1

2: İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile	Aynı		
	Değişmiş		
3: İşyeri mevsimlik çalışıyor mu?	Evet		→ Soru 4'e geçiniz.
	Hayır		→ Soru 4'e geçiniz.

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S4: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü,	Erkek	Kadın	Toplam

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S5: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz ☐ → Soru 6.1'e geçiniz.

01	02	03	04	05	06
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5 Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Meslağe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği	İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda hemangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet Siteleri 5. Özel İstihdam Büroları
			1 2 3 4 5 6 7 8 9 10		1 2 3 4 5
	☐☐	☐		☐	

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S6.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman alımı yapıldıysa mesleklere göre belirtiniz?

S6.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman alımı yapılmadı. ☐ → Soru 7'e geçiniz.

01	02
Eleman Alınan Meslekler	Alınan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S7.1: İşyerinizde, 2012 yılı içerisinde eleman çıkma/çıkarılma durumunu mesleklere göre belirtiniz?

S7.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman çıkma/çıkarılma durumu olmadı. ☐ → Soru 8'e geçiniz.

01	02
Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM V. 31 ARALIK 2012 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.8: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet** →	**8.3'e geçiniz**
S.8.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
S.8.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	9.soruya geçiniz
S8.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle ARTIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

01	02	03
S.9: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet** →	**9.3'e geçiniz**
S.9.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle AZALIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.10: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet →	10.3'e geçiniz
S.10.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	11.soruya geçiniz
S.10.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	11.soruya geçiniz
S10.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **ARTIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.11: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	11.3'e geçiniz
S.11.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	12.soruya geçiniz
S.11.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	12.soruya geçiniz
S11.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **AZALIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VII. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S12.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S12.2: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Anket Bitmiştir**. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temimininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı? **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
01	02	03	04				
	|_|_|	|_|					

Ek 2- Araştırma Yöntemi

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 66 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. …….. ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.
Coğrafi kapsam: İlçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm ildir.
Birim: İldeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleridir.
Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.
Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	*Madencilik ve Taş ocakçılığı*
C	*İmalat*
D	*Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı*
E	*Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri*
F	*İnşaat*
G	*Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı*
H	*Ulaştırma ve Depolama*
I	*Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri*
J	*Bilgi ve İletişim*
K	*Finans ve Sigorta Faaliyetleri*
L	*Gayrimenkul Faaliyetleri*
M	*Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler*
N	*İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri*
P	*Eğitim*
Q	*İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri*
R	*Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor*
S	*Diğer Hizmet Faaliyetleri*

Kapsanmayan sektörler

A	*Tarım, Ormancılık, Balıkçılık*
O	*Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik*
T	*Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri*
U	*Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri*

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül- 31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.
R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım Toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
Örneklem Toplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam işyeri	**65.723**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 10-Eylül-31 Ekim tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2011 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\textbf{İstihdam Oranı} = \frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine

ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam + işsiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus - (İstihdam + İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı

işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14\ \text{yaş nüfus} + 65\ \text{yaş nüfus})}{15-64\ \text{yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı

pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek:4 Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri*

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Ayrıkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Hakkari	174	71	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
Bartın	159	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
Ardahan	89	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,5	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4

Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak:TÜİK *(2 Ekim 2011 itibariyle)

Ek-5 Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması 2011

İl Kodu	İller	SEGE 2011 Sırası	İl Kodu	İller	SEGE 2011 Sırası
TR100	İstanbul	1	TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2	TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3	TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4	TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5	TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6	TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7	TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8	TR722	Sivas	49
TR211	Tekirdağ	9	TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10	TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11	TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12	TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13	TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14	TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15	TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16	TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17	TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18	TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19	TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20	TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21	TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22	TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23	TRA13	Bayburt	64
TR622	Mersin	24	TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25	TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26	TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27	TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28	TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29	TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30	TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31	TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32	TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33	TRC31	Mardin	74
TR904	Rize	34	TRB21	Van	75
TR423	Düzce	35	TRB23	Bitlis	76
TR714	Nevşehir	36	TRC34	Siirt	77
TR834	Amasya	37	TRC33	Şırnak	78
TR333	Kütahya	38	TRA21	Ağrı	79
TRB12	Elazığ	39	TRB24	Hakkari	80
TR715	Kırşehir	40	TRB22	Muş	81
TR711	Kırıkkale	41			